

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA **PRASATA A VEPŘOVÉ MASO**

2025

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad
EUROSTAT
FAO
Generální ředitelství cel
Ministerstvo zemědělství
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
Státní veterinární správa ČR
Státní zemědělský intervenční fond, a.s.
Svaz chovatelů prasat, z.s.
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor živočišných komodit a ochrany zvířat

Autor:

Ing. Kateřina Nevečeřalová

Ředitel Odboru živočišných komodit a ochrany zvířat:

Ing. Pavel Hakl, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná Situační a výhledová zpráva „Prasata a vepřové maso“ byla autorkou zpracována samostatně s použitím pramenů ve zprávě uvedených.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.mze.gov.cz.

Autor fotografie:

Simplystocker/Shutterstock.com

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, I 10 00 Praha I

Internet: www.mze.gov.cz, e-mail: info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-816-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
PRASATA
A VEPŘOVÉ MASO

ČERVENEC
2025

OBSAH

Úvod.	3
Souhrn	3
A. Chov prasat a produkce vepřového masa	5
1. Vývoj chovu prasat a trhu s vepřovým masem v České republice	5
2. Světový trh s vepřovým masem	16
3. Trh s vepřovým masem v EU	22
B. Ekonomika výroby vepřového masa v ČR a EU.	29
C. Zpracovatelský průmysl	41
D. Klasifikace jatečně upravených těl	45
E. Šlechtění a hybridizační programy v chovu prasat v České republice	46
F. Pěstování, zpracování a spotřeba obilovin v České republice	49
1. Produkce obilovin	49
2. Výroba krmných směsí	50
G. Kvalita a bezpečnost potravin ve vztahu k vepřovému masu.	53
H. Opatření ve veterinární oblasti.	54
1. Africký mor prasat.	54
2. Klasický mor prasat	57
3. Vezikulární choroba prasat.	58
4. Aujeszkyho choroba u domácích prasat	58
5. Brucelóza prasat.	59
I. Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)	60
J. Dotační politika	64
1. Dotační politika v oblasti chovu prasat v ČR v roce 2025	64
K. Program rozvoje venkova na období 2014–2022 a SPZ 2023–2027	78
L. Opatření administrovaná prostřednictvím PGRLF.	82
M. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF.	85
N. Legislativní předpisy a přehled dovozních cel	87

ÚVOD

Ministerstvo zemědělství České republiky vydává Situační a výhledovou zprávu Prasata a vepřové maso, jejímž cílem je informovat laickou i odbornou veřejnost o situaci v tomto sektoru v roce 2024 a na počátku roku 2025. Publikace navazuje na zprávu vydanou v listopadu 2022. V první části stručně informuje o situaci na trhu prasat a vepřového masa ve světě, v EU a v České republice, dále se zabývá ekonomikou výroby, zpracovatelským průmyslem, šlechtěním, kvalitou potravin a opatřeními ve veterinární oblasti. Poslední část obsahuje popis dotační politiky, různých podpor zemědělským prvovýrobcům a legislativních přepisů.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v elektronické podobě na internetové adrese:
<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/publikace/situacni-vyhledove-zpravy>.

SOUHRN

V celosvětovém měřítku je chov prasat jedním z klíčových pilířů živočišné produkce. Tento sektor hraje zásadní roli v zajištění potravinového zabezpečení, neboť v mnoha částech světa slouží jako významný a často nenahraditelný zdroj živočišných bílkovin pro lidskou výživu. Produkce vepřového masa se podílí na uspokojování rostoucí poptávky po kvalitních a nutričně hodnotných potravinách a zároveň přispívá k hospodářské stabilitě venkovských regionů a zaměstnanosti v zemědělství i potravinářském průmyslu.

Hlavním cílem moderních producentů prasat je neustálé zvyšování efektivity, udržitelnosti a celkové kvality chovu. Tento proces je založen na integraci nejnovějších vědeckých poznatků a praktických zkušeností z oblasti genetického šlechtění, optimalizace výživy, zavádění pokročilých technologií, inovativních technik řízení chovu a pokročilého řízení provozu. Důraz je kladen nejen na ekonomickou výnosnost, ale i na zdraví a welfare zvířat, hygienu produkce a minimalizaci dopadu na životní prostředí.

V roce 2024 došlo meziročně k poklesu cen krmiv, což mělo pozitivní dopad na zemědělskou výrobu v České republice, včetně chovu prasat. To vedlo k nižším nákladům na produkci vepřového masa a mohlo přispět ke stabilizaci cen masa. Na druhé straně i nadále přetrvávají určité výzvy, jako je volatilita cen energie a rizika spojená s klimatickými změnami, které mohou ovlivnit dostupnost a ceny krmiv v budoucnu. Celkově však pokles cen krmiv v roce 2024 přispěl k určitému zlepšení ziskovosti v chovu prasat.

V chovu prasat došlo k meziročnímu nárůstu stavů. Celkový počet prasat vzrostl dle ČSÚ na konci roku 2024 o 59 548 kusů **(+4,4 %)** na 1,422 milionu, počet prasníc se zvýšil o 1 381 kusů na 80 tisíc **(+1,7 %)**. Zatímco ke konci roku 2022 bylo ve stavech přes 77 tisíc prasníc, tak ke konci roku 2023 jich bylo již 79 tisíc. V odchovu selat se řadíme mezi přední státy Evropy. Na jednu prasnici bylo v loňském roce odchováno 29,9 selete. Je možné konstatovat nárůst u zapuštěných prasníc o 665 kusů **(+1,2 %)**.

V roce 2024 došlo v České republice k mírnému nárůstu počtu poražených prasat na 2 281 tisíc kusů, přestože v předchozích letech byl patrný postupný pokles. Celková živá hmotnost porážek přitom vzrostla na 270,3 tisíc tun, což svědčí o zvyšující se průměrné hmotnosti poražených zvířat. Dovozy vepřového masa do ČR v roce 2024 meziročně vzrostly o 0,2 % na 285 tisíc tun v hodnotě 22,6 miliardy Kč, přičemž hlavními dodavateli zůstávají země EU, zejména Německo, Španělsko, Belgie a Polsko. Importovalo se převážně čerstvé nebo chlazené maso s podílem 73 %. Naopak export vepřového masa za rok 2024 dosáhl objemu 33,4 tisíc tun, což představovalo meziročně stagnaci, ale v hodnotě došlo k poklesu na 2,1 miliardy Kč kvůli nižším cenám jatečných prasat; hlavním odběratelem bylo tradičně Slovensko.

V zahraničním obchodě pokračoval trend z předešlých let, kdy těžiště obchodu bylo především ve vepřovém mase a méně s živými prasaty. Saldo zahraničního obchodu s živými prasaty včetně vepřového masa bylo v roce 2024 opět pasivní a dosáhlo -19,5 mld. Kč, což představovalo proti roku 2023 zhoršení o 436,9 mil. Kč.

V roce 2024 došlo k mírnému poklesu cen zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat tř. SEU v JUT, které meziročně klesly o 3,8 % na 51,20 Kč/kg živé hmotnosti. V porovnání s pětiletým průměrem (2019–2023) však zůstávají ceny v ČR nadprůměrné, a to o 17,8 % (+ 7,72 Kč/kg). Nejvyšší ceny byly zejména v první polovině roku.

Ceny průmyslových výrobců (CPV) vepřového výsekového masa dle TIS^{ČR} SZIF vzrostly meziročně o 0,5 % (o 0,41 Kč/kg) a dosáhly v průměru 78,61 Kč/kg. U vepřové kýty bez kosti byla v roce 2024 zaznamenána meziroční stagnace cen na úrovni předchozího roku (0,0%).

V oblasti spotřebitelských cen (SC) došlo v roce 2024 k mírnému poklesu po předchozím růstu v roce 2023. Průměrná cena vepřové kýty (bez kosti) klesla o 3,4 % na 132,17 Kč/kg, u vepřového boku poklesla cena o 6,9 % na 125,13 Kč/kg. I přes tento pokles zůstávají spotřebitelské ceny v roce 2024 nad úrovní roku 2022.

V roce 2022 spotřeba vepřového masa na obyvatele mírně meziročně poklesla na 43,9 kg, a v roce 2023 klesla dále na 41,8 kg, tedy na nejnižší hodnotu od roku 2018. S tím souvisí i pokles podílu vepřového masa na celkové spotřebě masa – z 51,9 % (2021) na 50,7 % v roce 2023. Tento vývoj může odrážet postupný přesun spotřebitelů k jiným druhům masa (např. drůbežímu) nebo změnu nákupního chování v důsledku ekonomických tlaků a cenového vývoje.

ČR je v produkci vepřového masa dlouhodobě nesoběstačná. V období let 2014 až 2024 došlo v České republice k výraznému poklesu soběstačnosti ve výrobě vepřového masa. Zatímco v roce 2014 dosahovala soběstačnost 57,2 %, v následujících letech postupně klesala, přičemž v roce 2021 se ještě držela nad hranicí 50 %. Od roku 2022 ale nastal výraznější propad – hodnota klesla pod 48 % a v roce 2024 dosáhla již jen 46,1 %. Tento trend svědčí o rostoucí závislosti na dovozu a ústupu domácí produkce.

Producenti prasat mohli v roce 2024 čerpat finanční prostředky z národních dotačních titulů: **2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.** V tomto dotačním titulu byla za rok 2024 vyplaceno v sektoru prasat souhrnně za všechny podprogramy 16,8 mil. Kč. **Dále 8.F.d. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovu prasat a 20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat.** Prostřednictvím těchto dvou programů bylo v roce 2024 chovatelům prasat vyplaceno 578,5 mil. Kč.

V České republice se v letech 2021–2023 chov prasat potýkal s výrazně vyššími výrobními náklady než průměr EU, v roce 2023 dosahovaly 2,18 €/kg JUT, což ČR řadilo mezi země s nadprůměrnými náklady po bok Německa, Rakouska a Maďarska. Většina nákladových položek v ČR převyšovala průměr ostatních sledovaných zemí EU – zejména náklady na energie, práci, veterinární péči a léčiva – zatímco náklady na krmiva byly srovnatelné s předními evropskými producenty. Navzdory vysokým nákladům přinesl rok 2023 zlepšení ekonomiky chovu díky růstu realizačních cen, které výrazně převýšily tempo růstu nákladů. Česká republika však zůstává méně konkurenceschopná ve srovnání s efektivnějšími producenty, jako jsou Dánsko, Francie, Belgie nebo Nizozemsko, u nichž byly výrobní náklady o 14–30 eurocentů/kg nižší.

V České republice byl v roce 2025 potvrzen africký mor prasat (AMP) u nalezeného uhynulého prasete divokého. Nákazu potvrdilo vyšetření ve Státním veterinárním ústavu Jihlava. Starší kosterní pozůstatky uhynulého divočka našli úřední veterinární lékaři Státní veterinární správy (SVS) při společném vyhledávání uhynulých divočků se studenty Střední školy hospodářské a lesnické z Frýdlantu v honitbě Dětrichov na Liberecku v tzv. uzavřeném pásmu II. Předchozí případ byl potvrzen 22. srpna 2024 u divočka uloveného v katastrálním území Kateřinky u Liberce v uzavřeném pásmu II (k 1.7.2025).

A. CHOV PRASAT A PRODUKCE VEPŘOVÉHO MASA

I. Vývoj chovu prasat a trhu s vepřovým masem v České republice

Trh s vepřovým masem v České republice byl v roce 2024 výrazně ovlivněn vývojem tohoto odvětví nejen v EU, ale i ve světě.

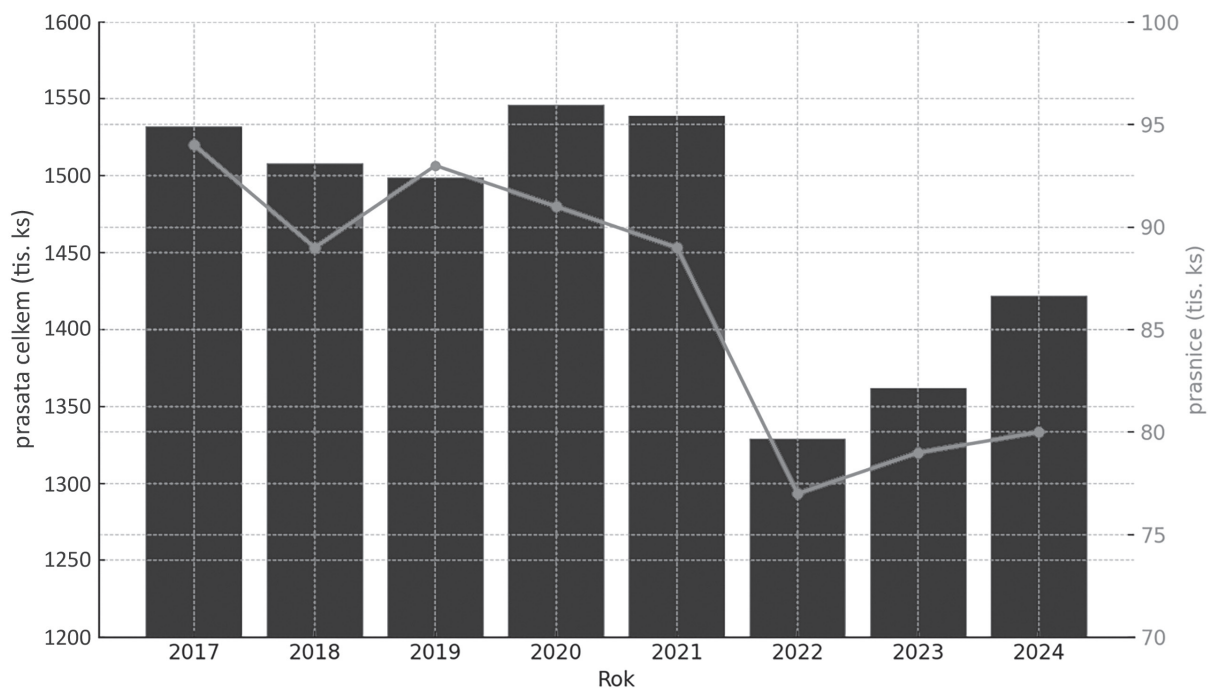
Stavy prasat celkem se k 31.12. dle publikace Chov prasat meziročně zvýšily o 59,5 tis. ks (4,4 %). Ke konci roku 2024 bylo u nás chováno podle údajů ČSÚ celkem 1 422 tis. ks prasat. Stavy prasníc k 31.12. meziročně rovněž vzrostly o 1,4 tis. ks (1,7 %) a stavy prasniček o 3,2 tis. ks (7,9 %) **Tab.A.1.1**, **Tab.A.1.2** a **Graf A.1.1**.

Tab.A.1.1. Vývoj stavů prasat a počty narozených selat v ČR v letech 2017–2024

Rok	Stavy prasat celkem k 1. 4.	z toho stav prasníc k 1. 4.	Stavy prasat celkem k 30. 6.	z toho stav prasníc k 30. 6.	Stavy prasat celkem k 31. 12.	z toho stav prasníc k 31. 12.	Počet narozených selat za rok
	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	mil.kusů
2017	1 491	91	1 563*	93*	1 532	94	3,22
2018	1 557	92	1 557	91	1 508	89	3,21
2019	1 544	91	1 510	91	1 509	91	3,34
2020	1 499	88	1 521	90	1 546	92	3,35
2021	1 518	90	1 524	90	1 493	87	3,32
2022	1 433	81	1 392	78	1 329	77	3,08
2023	-	-	1 333	78	1 362	79	3,00
2024	-	-	1 382	80	1 422	80	3,01

Pramen: ČSÚ – výběrová statistická zjišťování v chovu prasat k 30.6. a 31.12, Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. (do roku 2022)
Poznámka: * údaje k 31.7.

V posledních letech se v chovu prasat v České republice projevuje trend zvyšování reprodukčních ukazatelů, což je důsledkem kontinuálního a intenzivního šlechtění. Tento trend se zaměřuje především na zvýšení selekčního tlaku v chovu prasníc, což znamená, že chovatelé cíleně vybírají pro reprodukci pouze jedince s nejlepšími reprodukčními vlastnostmi. V praxi to znamená, že šlechtitelé usilují o zlepšení genetického založení pro hospodářsky významné znaky a vlastnosti. Cílem je zvýšit počet selat na vrh, zlepšit míru jejich přežití a snížit náklady na produkci. Tento proces zahrnuje moderní metody, jako jsou: genetické testování, genomické předpovědi plemenných hodnot, inseminace s využitím pokročilých technologií a optimalizace výživy a péče o prasnice. Ve srovnání s rokem 2023 se v roce 2024 narodil na prasnici vyšší počet selat (33,5 ks; +0,6 %). Počet odchovaných selat na jednu prasnici byl v tomto období přibližně stejný (29,9 ks; +1,5 %). Počet selat narozených v roce 2024 činil 3 mil. ks (+2 992 ks; +0,1 %), přičemž ztráty selat od narození do odstavu tvořily 10,7 % (-0,7 p.b.) **Tab.A.1.1** a **Tab.A.1.2**.

Graf A.I.1. Vývoj stavů prasat a prasnic v ČR v letech 2017–2024 (v tis. ks)

Pramen: ČSÚ, Soupis hospodářských zvířat k 31.12.

Tab.A.I.2. Počet narozených a odchovaných selat na prasnici v letech 2014–2024

Rok	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých z narozených
2014	29,0	26,0	10,4
2015	28,6	25,7	10,2
2016	30,1	26,9	10,6
2017	31,2	27,9	10,8
2018	31,6	28,2	11,0
2019	32,4	28,9	11,0
2020	32,8	29,3	10,7
2021	32,2	28,8	10,7
2022	32,6	29,2	10,4
2023	33,3	29,5	11,4
2024	33,5	29,9	10,7

Pramen: ČSÚ

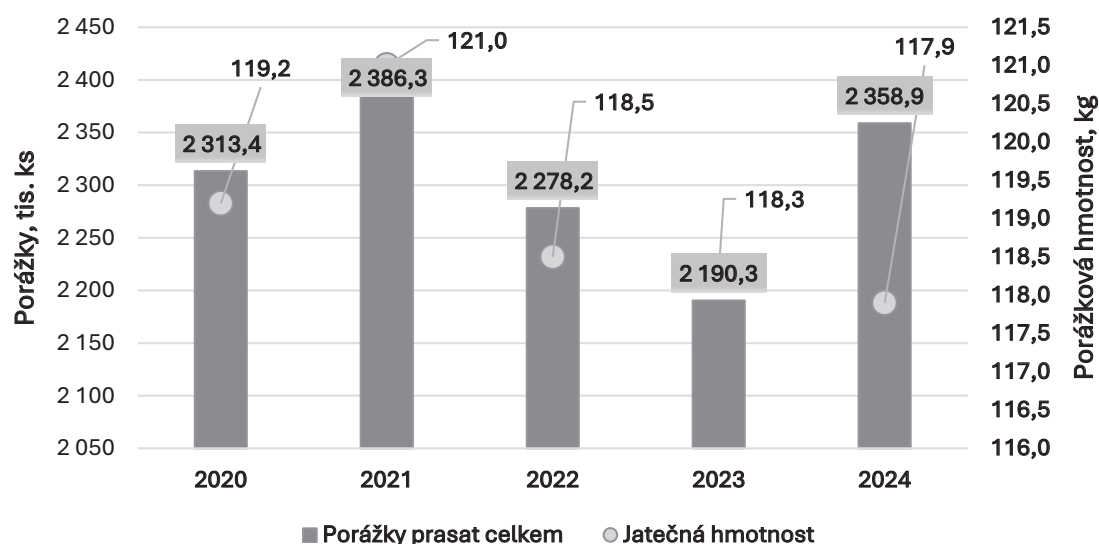
Výroba jatečných prasat (hrubá výroba) meziročně poklesla jen velmi mírně o 0,1 % (o 0,2 tis. t ž. hm.) na 259,8 tis. t ž. hm.

Tab.A.1.3. Vývoj výroby vepřového masa a porážek jatečných prasat v ČR

Ukazatel	MJ	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023 %
Výroba (hrubá) jatečných prasat	tis. t ž. hm.	290,7	296,6	179,1	260,0	259,8	-0,1
Porážky prasat celkem	tis. ks	2 313,4	2 386,3	2 278,19	2 190,3	2 358,9	7,7
z toho: jatečných prasat	tis. ks	2265,8	2 334,3	2 221,1	2 147,7	2 264,3	5,4
porážky prasníc	tis. ks	47,6	52,0	57,1	42,7	47,1	10,3
Výroba vepřového masa	tis. t j. hm.	211,4	217,0	208,6	197,9	211,6	6,9

Pramen: ČSÚ – Chov prasat k 31.12, Státní veterinární správa – porážky prasat.

Čistá produkce vepřového masa, tj. jatecká výroba masného zpracovatelského průmyslu, v roce 2023 meziročně vzrostla o 13,7 tis. t na 211,6 tis. t j. hm. Její podíl z celkové produkce vepřového masa EU27 je stále velmi nízký, meziročně se nezměnil a zůstal těsně pod 1 %. Podíl z celkové produkce nových členských zemí představoval v loňském roce 6,6 % a meziročně velmi mírně posílil.

Graf A.1.2. Vývoj porážek jatečných prasat celkem (tis. ks) a průměrné porážkové hmotnosti (kg ž. hm.)

Pramen: ČSÚ – prům. porážková hmotnost, SVS – počet poražených prasat

V letech 2015 až 2024 došlo v České republice k postupnému poklesu počtu poražených prasat – ze 2 442 tisíc kusů v roce 2015 na 2 147 tisíc v roce 2023, s mírným navýšením na 2 281 tisíc v roce 2024. Navzdory tomuto trendu se celková živá hmotnost porážek udržovala na stabilní úrovni, s růstem z 220,1 tis. tun v roce 2015 až na 270,3 tis. tun v roce 2024. To naznačuje, že zatímco se poráží méně zvířat, jejich průměrná hmotnost stoupá. Z údajů ČSÚ vyplývá, že v období I–IV/2025 bylo na jatkách poraženo 767 tis. ks prasat (bez prasníc a kanců), což je o 24 700 ks (+3,3 %) více než ve stejném období roku 2023 **Tab.A.1.4.** a **Graf A.1.3.**

Rozdíl mezi statistikami počtu poražených prasat vykazovanými Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a Státní veterinární správou (SVS) je způsoben odlišnou metodikou sběru dat. ČSÚ eviduje pouze prasata poražená v certifikovaných jatkách, která spadají do oficiální statistiky. Naproti tomu SVS zahrnuje všechna prasata poražená pod veterinárním dohledem, a to bez ohledu na místo porážky. Do evidence SVS se tak dostávají i porážky na farmách, v malochovech nebo u drobných chovatelů. Výsledkem je, že údaje SVS zpravidla vykazují vyšší počty poražených prasat než údaje ČSÚ. Tento rozdíl je klíčový při interpretaci dat: zatímco statistiky ČSÚ slouží primárně pro hodnocení oficiální produkce masa, data SVS poskytují komplexnější obraz o skutečném rozsahu porážek na území České republiky **Graf A.1.2.**

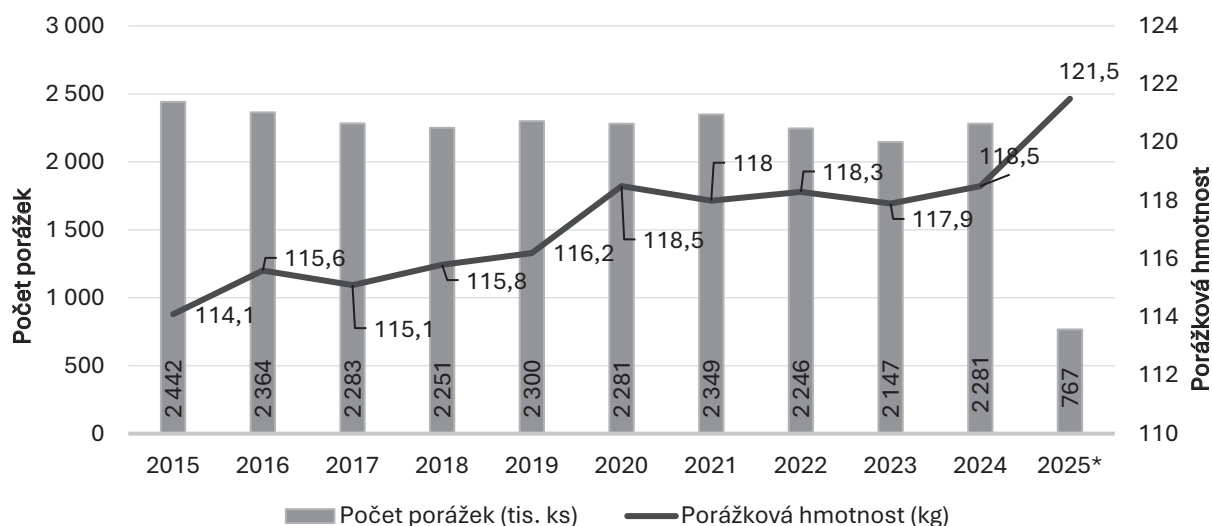
Tab.A.1.4. Porážky jatečných prasat v ČR – bez prasnic a kanců

Rok	tis. kusů	tis. t ž. hm.
2015	2 442	220,1
2016	2 364	273,2
2017	2 283	262,8
2018	2 251	258,5
2019	2 249	261,4
2020	2 230	264,2
2021	2 349	277,2
2022	2 246	265,7
2023	2 147	253,1
2024	2 281	270,3
2025*	767	93,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * leden–duben

Graf A.1.3. Počet porážek a porážková hmotnost (2015–2025)

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * leden–duben

Cenový vývoj na evropském trhu má značný dopad na cenu vepřového masa v České republice, přičemž tento vliv je zprostředkován nejen přímými obchodními vztahy, ale i širšími makroekonomickými faktory, které formují nabídku a poptávku na domácím trhu. Jak se mění ceny a podmínky v jiných evropských zemích, český trh reaguje, a to jak v oblasti produkčních nákladů, tak i v nabídce a poptávce po vepřovém masu. To vše má přímý dopad na ekonomiku celého sektoru s vepřovým masem v ČR.

V roce 2024 došlo k mírnému poklesu cen zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat tř. SEU v JUT, které meziročně klesly o 3,8 % na 51,20 Kč/kg živé hmotnosti. V porovnání s pětiletým průměrem (2019–2023) však zůstávají ceny v ČR nadprůměrné, a to o 17,8 % (+ 7,72 Kč/kg). Nejvyšší ceny byly zejména v první polovině roku.

Meziročně se zvýšily i ceny průmyslových výrobců vepřového výsekového masa podle TIS^{ČR} SZIF (zvýšení o 0,5 %, tj. o 0,41 Kč/kg) na 78,61 Kč/kg.

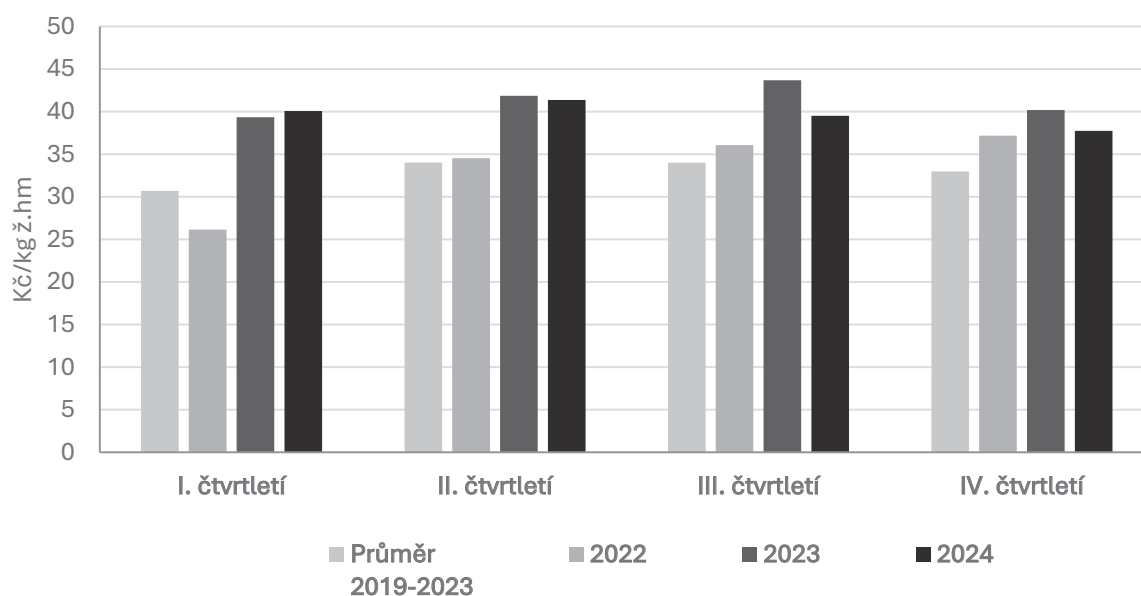
Tab.A.1.5. Vývoj CZV jatečných prasat tř. SEU v letech 2021–2024 v Kč/kg ž. hm.

Měsíc	Ø 2019–2023	2021	2022	2023	2024	Změna 2024/2023 (%)	Změna 2024/Ø 2019–2023 (%)
I.	30,03	25,02	24,63	37,73	39,40	4,4	31,2
II.	29,85	24,20	23,89	39,16	39,53	1,0	32,4
III.	32,18	26,42	29,89	41,15	41,31	0,4	28,4
IV.	34,00	27,61	35,09	41,42	41,41	0,0	21,8
V.	33,68	28,12	34,50	41,57	41,36	-0,5	22,8
VI.	34,36	29,56	34,00	42,59	41,36	-2,9	20,4
VII.	34,45	28,64	34,22	45,29	40,22	-11,2	16,8
VIII.	33,81	26,75	35,46	43,44	39,36	-9,4	16,4
IX.	33,75	25,52	38,55	42,32	38,93	-8,0	15,3
X.	33,03	25,52	37,46	40,68	38,59	-5,1	16,8
XI.	32,63	25,12	36,35	39,87	37,35	-6,3	14,5
XII.	33,26	25,33	37,74	40,00	37,29	-6,8	12,1
Rok průměr	32,92	26,50	33,54	41,25	39,67	-3,84	20,50
I. čtvrtletí	30,69	25,21	26,14	39,34	40,08	1,9	30,6
II. čtvrtletí	34,01	28,43	34,53	41,86	41,38	-1,1	21,7
III. čtvrtletí	34,00	26,97	36,08	43,68	39,51	-9,6	16,2
IV. čtvrtletí	32,97	25,32	37,18	40,18	37,74	-6,1	14,5

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: průměr = aritmetický průměr – výpočet ÚZEI

Graf A.1.4. Vývoj CZV jatečných prasat tř. SEU v Kč/kg ž. hm.

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Ceny zemědělských výrobců za prasata v živé i jatečné hmotnosti a u selat prošly v letech 2015 až 2024 výraznými výkyvy. V letech 2015–2021 se CZV v živém pohybovaly stabilně v rozmezí 26–32 Kč/kg, s mírným propadem v roce 2021 na 26,47 Kč/kg. Od roku 2022 však nastal prudký růst – CZV dosáhly

41,21 Kč/kg v roce 2023 a 39,67 Kč/kg v roce 2024. Podobný vývoj je vidět i u jatečné hmotnosti, kde cena vzrostla z 33,48 Kč/kg (2021) na 53,23 Kč/kg (2023). Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán u selat, kde cena vzrostla z 51,10 Kč/kg (2021) na rekordních 80,68 Kč/kg v roce 2024. Celkově lze říci, že po období stagnace a poklesu do roku 2021 nastalo v letech 2022–2024 silné cenové oživení napříč celým sektorem prasat a vepřového masa. Počátkem roku 2025 byl v ČR zaznamenán ve srovnání s předchozím rokem mírný propad CZV za tuto zemědělskou komoditu. Vývoj CZV jatečných prasat a odchovaných selat uvádí **Graf A.1.4., Tab.A.1.5. a Tab.A.1.6.**

Tab.A.1.6. CZV jatečných prasat v živém a v JUT (odp. klasifikaci SEU Kč/kg ž. hm.) a CZV odchovaných selat

Rok	CZV v ž. hm.	CZV v jat. hm.	CZV selat v ž. hm.
2015	29,09	37,86	52,80
2016	29,26	37,80	51,56
2017	32,52	41,59	62,02
2018	27,27	34,81	61,47
2019	31,82	40,90	59,84
2020	31,64	40,71	58,44
2021	26,47	33,48	51,10
2022	32,98	42,25	59,67
2023	41,21	53,23	76,37
2024	39,67	51,20	80,68
2025*	35,33	46,18	77,55
Průměr let 2020–2024	35,50	46,23	65,25

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * leden–duben

Cena průmyslových výrobců (CPV) vepřové kýty bez kosti v roce 2025 klesla na 90,09 Kč/kg. V meziročním srovnání let 2024 a 2023 byla zaznamenána stagnace. Naproti tomu v roce 2021 byla evidována od roku 2015 historicky nejnižší cena, a to 75,52 Kč/kg **Tab.A.1.7.**

Tab.A.1.7. Ceny průmyslových výrobců – vepřová kýta (Kč/kg)

Rok	Vepřová kýta (bez kosti)
2015	82,25
2016	81,34
2017	88,94
2018	78,35
2019	89,07
2020	91,84
2021	75,52
2022	85,62
2023	96,33
2024	96,33
2025*	90,09
Průměr let 2020–2024	89,13

Pramen: TIS^{ČR} SZIF – průměr roku, průměr let je vážený průměr

Poznámka: * leden–duben

V hodnoceném období let 2022–2024 byl u obou sledovaných kategorií vepřového masa zaznamenán u **spotřebitelských cen** obdobný vývoj. V roce 2023 došlo k výraznému meziročnímu nárůstu spotřebitelských cen. U vepřové kýty (bez kostí) vzrostla průměrná spotřebitelská cena oproti roku 2022 o 12,7 % (z 121,38 Kč/kg na 136,83 Kč/kg), u vepřového boku činil meziroční nárůst 13,9 % (z 118,08 Kč/kg na 134,41 Kč/kg). V roce 2024 došlo k následné korekci cen. Spotřebitelská cena vepřové kýty se meziročně snížila o 3,4 % na 132,17 Kč/kg, u vepřového boku byl zaznamenán pokles o 6,9 % na úroveň 125,13 Kč/kg. I přes tento pokles zůstávají ceny obou komodit v roce 2024 nad úrovní roku 2022. Na základě dostupných předběžných údajů lze pro rok 2025 předpokládat pokračování mírného poklesu spotřebitelských cen **Tab.A.1.8.**

Tab.A.1.8. Spotřebitelské ceny – vepřová kýta a vepřový bok (Kč/kg)

Rok	Vepřová kýta (bez kostí)	Vepřový bok
2015	116,20	80,44
2016	113,42	82,91
2017	123,09	93,94
2018	123,77	91,15
2019	131,80	95,35
2020	140,28	105,91
2021	131,10	99,77
2022	121,38	118,08
2023	136,83	134,41
2024	132,17	125,13
2025*	121,61	121,80

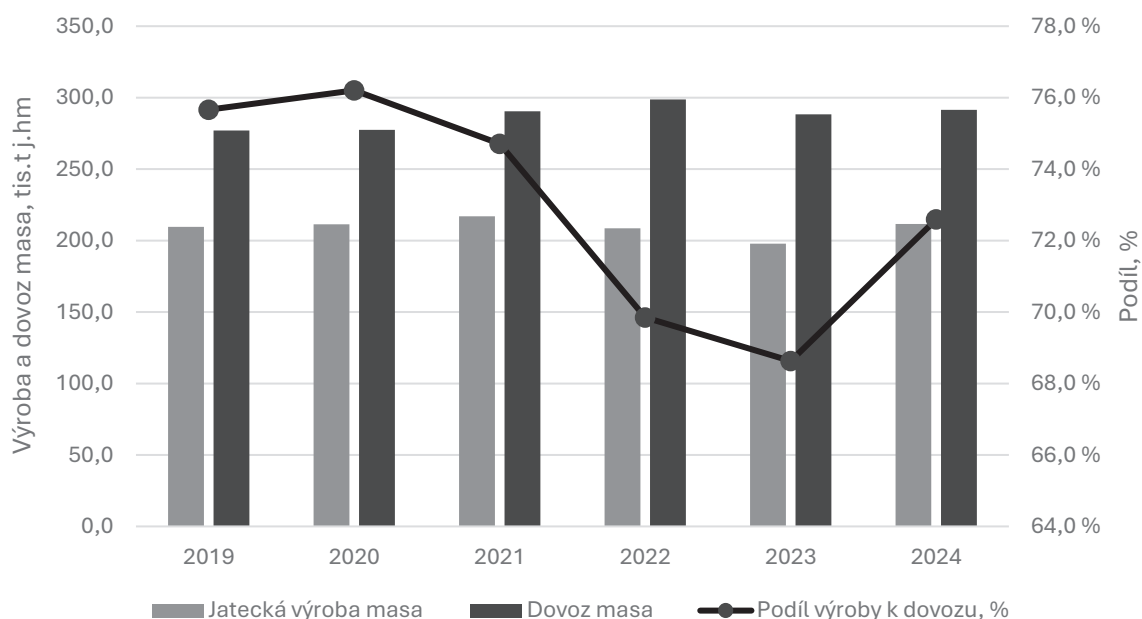
Pramen: ČSÚ

Poznámka: * leden–duben

V zahraničním obchodě pokračoval v roce 2024 trend z předešlých let, kdy těžiště obchodu bylo především ve vepřovém mase a méně s živými prasaty. **Saldo zahraničního obchodu** s živými prasaty včetně vepřového masa bylo v roce 2024 opět pasivní a dosáhlo -19,5 mld. Kč, což představovalo proti roku 2023 zhoršení o 436,9 mil. Kč **Tab.A.1.9.**

Dovozy vepřového masa do ČR se meziročně zvýšily o 0,2 % na 285,0 tis. t. V hodnotovém vyjádření pak nákupy dosáhly 22,6 mld. Kč. Hlavními dodateli vepřového masa do ČR jsou tradičně země EU, především Německo, Španělsko, Belgie a Polsko. Importováno bylo především čerstvé nebo chlazené vepřové maso (podíl 73 %).

Vývoz vepřového masa v roce 2024 dosáhl 33,4 tis. t. V meziročním porovnání stagnoval, ale ve finančním vyjádření se snížil o 145 mil. Kč na 2,1 mld. Kč kvůli nižším cenám jatečných prasat. Místem, kam v roce 2024 hlavně směřoval export vepřového masa z České republiky bylo již tradičně Slovensko (68 %). Export se týkal zpravidla čerstvého a chlazeného masa **Tab.A.1.12.** a **Graf A.1.5.**

Graf A.1.5. Vývoj výroby a dovozu vepřového masa a podíl výroby k dovozu

Pramen: ČSÚ – porážky hospodářských zvířat, Statistika zahraničního obchodu, výpočet ÚZEI

V zahraničním obchodě s živými prasaty převažoval vývoz nad dovozem. Chovatelé exportovali zejména jatečná prasata, ale i selata do zahraničí. V roce 2024 bylo z ČR vyvezeno celkem 437 tis. ks živých prasat za 1 462 mil. Kč. Proti předchozímu roku se export v početním vyjádření meziročně zvýšil o 20,0 % (o 72,8 tis. ks). Převažoval z 60 % vývoz selat, významný byl i export jatečných prasat s podílem 38 %. Hlavními odběrateli živých prasat bylo Slovensko, Maďarsko a Polsko, kam směřovalo 76 % vývozu. Dovoz živých prasat se meziročně zvýšil o 14,4 % (tj. o 17,6 tis. ks) a dosáhl 140 tis. ks v celkové hodnotě 425 mil. Kč. Nakoupená prasata pocházela pouze z EU a hlavní podíl (73 %) z importu představovala zástavová selata, kterých bylo dovezeno 102 tis. ks. Kromě selat byla importována jatečná prasata v počtu 35,4 tis. ks a dále plemenná zvířata.

Tab.A.1.9. Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty (mil. Kč)

Rok	Dovoz	Vývoz	Saldo
2019	17 169	3 191	-13 978
2020	16 758	3 279	-13 479
2021	15 101	2 914	-12 187
2022	18 682	3 259	-15 423
2023	22 842	3 558	-19 284
2024	23 054	3 514	-19 540
2025*	7 374	1 171	-6 203

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * leden–duben

Tab.A.1.10. Finanční bilance zahraničního obchodu (mil. Kč)

Rok	Živá prasata (0103)			Vepřové maso (0203)		
	Vývoz	Dovoz	Saldo	Vývoz	Dovoz	Saldo
2015	1 270,5	708,3	+562	1 780,6	13 145,4	-11 365
2016	1 319,7	446,4	+873	1 986,7	14 230,1	-12 243
2017	1 230,3	456,6	+74	1 995,5	15 646,1	-13 651
2018	1 359,2	293,3	+1 070	1 438,9	14 568,7	-13 130
2019	1 559,3	229,0	+1 330	1 631,7	16 940,8	-15 309
2020	1 496,6	216,0	+1 281	1 783,3	16 542,4	-14 759
2021	1 303,8	176,2	+1 128	1 611,0	14 910,8	-13 300
2022	1 314,9	191,0	+1 124	1 944,3	18 491,4	-16 547
2023	1 330,2	388,7	+942	2 177,4	22 373,8	-20 196
2024	1 462,0	425,1	+1 037	2 262,9	22 628,5	-20 366
2025*	398,9	102,5	+296	771,7	7 271,2	-6 500

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * leden–duben

Rok 2024 byl charakterizován nárůstem **dovozu** živých prasat. V meziročním srovnání 2024/2023 se jednalo o 17 596 tis. ks více (+14,4 %). Zatímco v roce 2023 bylo do ČR dovezeno 122 tis. ks prasat, tak v roce 2024 to bylo již 140 tis. ks prasat **Tab.A.1.11.**, ale průměrná dovozní cena klesla z 65,19 Kč na 61,46 Kč. Celková finanční hodnota dovozu této zemědělské komodity činila v roce 2024 téměř 425 mil. Kč **Tab.A.1.10.** Na importu živých prasat do České republiky v roce 2024 se podílelo hlavně Slovensko a Německo.

V letech 2023 a 2024 došlo také k výraznému posílení **exportu** živých prasat z ČR, přičemž počet vyvezených kusů vzrostl z 364 tis. na 437 tis. a cena za kg živé hmotnosti se zvýšila z 49,96 Kč na 51,22 Kč. Obchodní bilance tak zůstala výrazně kladná (+1 037 mil. Kč) a nárůst vývozních cen naznačuje silnou zahraniční poptávku či zlepšenou kvalitu exportovaných zvířat. Celkově lze rok 2024 hodnotit jako velmi úspěšný z pohledu exportní výkonnosti v tomto segmentu.

Tab.A.1.11. Zahraniční obchod s živými prasaty (0103)

Rok	Dovoz			Vývoz		
	kusy	tuny ž. hm.	cena Kč/kg ž. hm.	kusy	tuny ž. hm.	cena Kč/kg ž. hm.
2015	400 732	16 376	43,25	399 164	39 604	32,08
2016	242 664	8 666	51,52	426 481	40 681	32,44
2017	221 122	7 216	62,68	365 166	33 192	37,19
2018	172 531	5 020	58,42	528 663	44 501	30,54
2019	118 732	3 300	69,38	508 906	40 767	38,25
2020	108 400	3 314	65,17	520 603	41 548	36,50
2021	127 654	3 344	54,41	559 678	43 748	30,27
2022	47 339	1 332	56,57	273 699	22 256	33,62
2023	122 100	5 919	65,19	364 254	27 246	49,96
2024	139 696	6 917	61,46	437 085	28 543	51,22
2025*	46 643	1 681	60,98	140 222	9 141	43,64

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * leden–duben

Tab.A.I.12. Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem – skupina celních položek (0203)

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t j. hm.	mil. Kč	tis. t j. hm.	mil. Kč	tis. t j. hm.	mil. Kč	Dovoz ze země	Vývoz do země
2015	250,5	13 305	34,9	1 744	-215,6	-11 561	DE/40 %	SK/77 %
2016	262,8	14 222	39,5	1 985	-223,3	-12 237	DE/34 %	SK/80 %
2017	266,9	15 646	37,7	1 995	-229,2	-13 651	DE/33 %	SK/76 %
2018	283,3	14 569	30,0	1 439	-253,3	-13 130	DE/34 %	SK/72 %
2019	274,5	16 941	30,4	1 632	-244,1	-15 309	DE/30 %	SK/64 %
2020	277,9	16 694	34,8	1 723	-243,1	-14 971	DE/33 %	SK/66 %
2021	288,0	14 900	37,2	1 614	-250,8	-13 286	DE/36 %	SK/65 %
2022	294,0	18 439	37,1	1 942	-256,9	-16 497	DE/34 %	SK/67 %
2023	284,3	22 456	33,4	2 197	-250,0	-20 259	DE/34 %	SK/64 %
2024	284,9	22 629	33,4	2 052	-251,5	-20 577	DE/33 %	SK/69 %
2025*	99,0	7 271	12,1	772	-86,9	-6 499	DE/34 %	SK/68 %

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * leden–duben

V období let 2019 až 2023 zůstala spotřeba vepřového masa v České republice na relativně stabilní úrovni, ale s mírným klesajícím trendem. V roce 2019 činila průměrná roční spotřeba na osobu 43,0 kg, přičemž celková spotřeba masa na osobu byla 83,2 kg. V následujících dvou letech (2020 a 2021) se spotřeba vepřového nepatrně zvýšila na 43,4 kg a 44,6 kg, ale podíl vepřového masa na celkové spotřebě se udržel na 51,7 % a 51,9 %, což naznačuje jen mírné změny ve stravovacích zvyklostech. V roce 2022 spotřeba vepřového mírně poklesla na 43,9 kg, a v roce 2023 klesla dále na 41,8 kg, tedy na nejnižší hodnotu od roku 2018. S tím souvisí i pokles podílu vepřového masa na celkové spotřebě masa – z 51,9 % (2021) na 50,7 % v roce 2023. Tento vývoj může odrážet postupný přesun spotřebitelů k jiným druhům masa (např. drůbežimu) nebo změnu nákupního chování v důsledku ekonomických tlaků a cenového vývoje **Tab.A.I.13.**

Tab.A.I.13. Spotřeba vepřového masa (kg/os/rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem (%)
2013	74,8	40,3	53,9
2014	75,9	40,7	53,6
2015	79,3	42,9	54,1
2016	80,3	42,8	53,3
2017	80,3	42,3	52,7
2018	82,4	43,2	52,4
2019	83,2	43,0	51,7
2020	84,0	43,4	51,7
2021	86,0	44,6	51,9
2022	82,9	43,9	52,9
2023	82,4	41,8	50,7

Pramen: ČSÚ

Z tabulek bilance výroby a spotřeby vepřového masa a zahraničního obchodu vyplývá **vývoj soběstačnosti** v této zemědělské komoditě. V období let 2014 až 2024 došlo v České republice k výraznému poklesu soběstačnosti ve výrobě vepřového masa. Zatímco v roce 2014 dosahovala soběstačnost 57,2 %, v následujících letech postupně klesala, přičemž do roku 2021 se ještě držela nad hranicí 50 %. Od roku 2022 ale nastal výraznější propad – hodnota klesla pod 48 % a v roce 2024 dosáhla již jen 46,1 %. Tento trend svědčí o rostoucí závislosti na dovozu a ústupu domácí produkce **Tab.A.1.14**.

Tab.A.1.14. Soběstačnost v produkci vepřového masa v ČR (%)

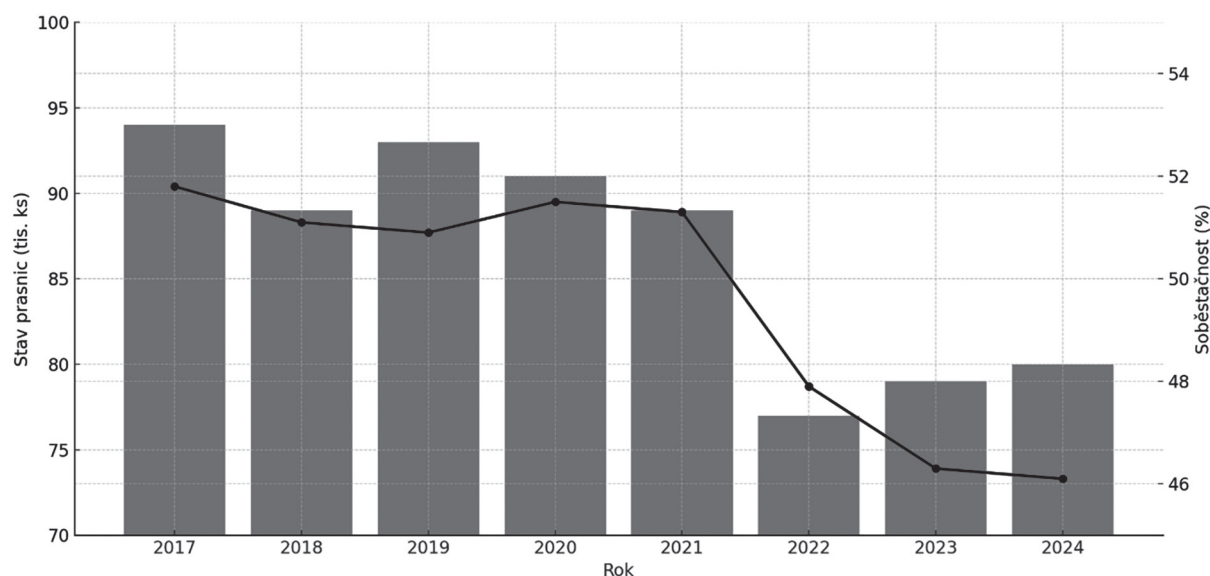
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Soběstačnost (%)	57,2	55,0	55,1	51,8	51,1	50,9	51,5	51,3	47,9	46,3	46,1

Pramen: ČSÚ, MZe, Celní statistika

Poznámka: * odhad

Pokles soběstačnosti není ovšem jen důsledkem vyšší spotřeby nebo importu, ale přímo odráží strukturální pokles chovů a reprodukční kapacity v ČR.

Graf A.1.6. Vývoj soběstačnosti a stavů prasnic v ČR (2017–2024)

Pramen: ČSÚ, MZe, ÚZEI

Graf A.1.6. ukazuje těsnou souvislost mezi vývojem stavů prasnic a mírou soběstačnosti ve vepřovém masa. V období 2017 až 2020 se stavy prasnic držely relativně stabilně v rozmezí 89–94 tisíc kusů, přičemž i soběstačnost zůstávala nad úrovní 50 %. Od roku 2021 však dochází k systematickému úbytku chovů prasnic – jejich počet klesl z 89 tis. na 77 tis. V roce 2022 a pouze mírně vzrostl na 80 tis. V roce 2024. Tento pokles reprodukčního stáda měl přímý dopad na pokles domácí produkce, což se odrazilo v propadu soběstačnosti: z 51,3 % (2021) až na 46,1 % (2024).

Z dlouhodobého hlediska graf potvrzuje, že **udržení a obnova chovů prasnic je klíčovým faktorem pro stabilitu domácí produkce a snížení závislosti na dovozu.**

V ČR bylo ke konci roku 2024 dle databáze ústřední evidence zvířat evidováno 7 270 hospodářství s chovem prasat, z toho 1 454 hospodářství s chovem prasnic. Od roku 2018 dochází ke skokovému nárůstu evidovaných subjektů, a to především z důvodu povinnosti evidovat chov již od jednoho chovaného prasete. Počet hospodářství s chovem prasat nad 100 ks činil 508. V roce 2024 bylo 97 % prasat v chovech nad 500 kusů (celkový počet i s prasnicemi).

Podrobné aktuální přehledy a časové řady údajů o cenách, produkci, vývozu a o dovozu prasat a vepřového masa v ČR jsou pravidelně každý měsíc k dispozici na webových stránkách:

<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/zemedelstvi/zivocisna-vyroba/zivocisne-komodity/prasata>

2. Světový trh s vepřovým masem

Vývoj na trhu v roce 2024

V roce 2024 bylo pro globální trh s masem celkem (zahrnující hovězí, vepřové a drůbeží) charakteristické zvýšení produkce, spotřeby i obchodu. Rostoucí poptávka hlavních aktérů na trhu stimulovala významné producenty k rozšíření výroby a posílení vývozu. V mezinárodním obchodě s masem došlo v roce 2024 k oživení především v důsledku zmírnění inflačních tlaků a silnější kupní síle spotřebitelů v mnoha regionech světa. Tyto faktory zároveň přispěly k nárůstu světových cen masa. Snížené vstupní náklady včetně relativně nižších cen krmiv a energií ve srovnání s předchozími lety hrály klíčovou roli v podpoře tohoto růstu. Globální produkce vepřového masa zůstala na stabilní úrovni předchozího roku, neboť oslabení výroby v Číně bylo kompenzováno jejím přírůstkem v dalších pěti producentsky nejvýznamnějších zemích (EU27, Spojené státy, Brazílie, Rusko, Vietnam) **Tab.A.2.1.** a **Graf A.2.1.**

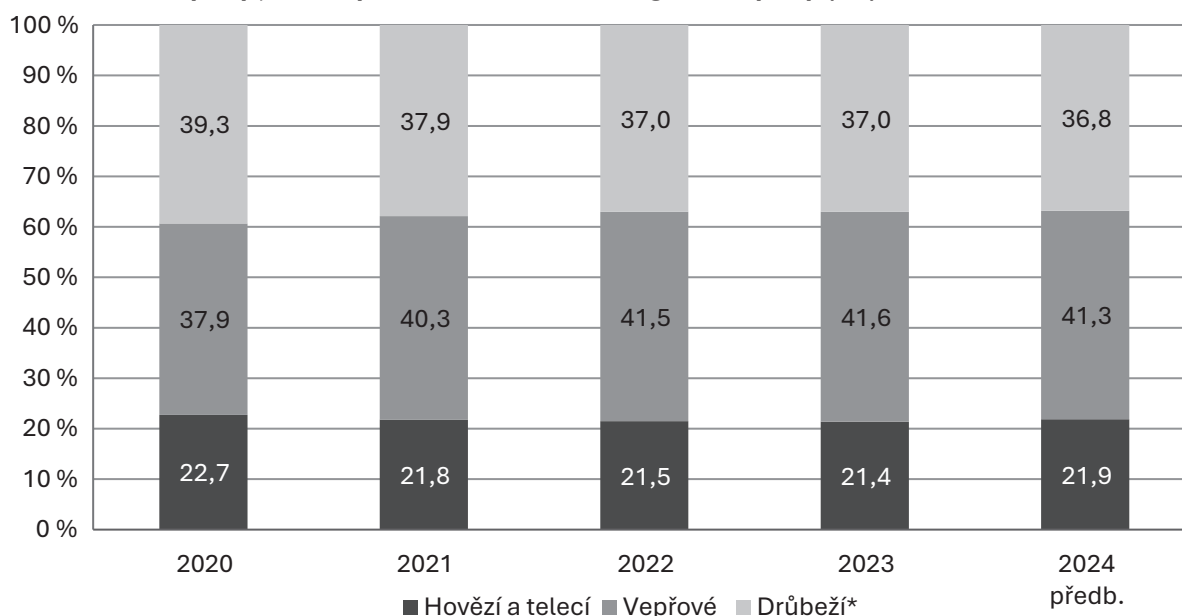
Tab.A.2.1. Světová produkce a spotřeba masa v letech 2020–2024, výhled na rok 2025 (v mil. t)

Ukazatel		2021	2020	2023	2024 předb.	2024/23 (%)	2025 odhad	2025/24 (%)
Produkce**	Hovězí a telecí	58,34	59,33	59,96	61,66	2,83	61,55	-0,17
	Vepřové	107,95	114,62	116,40	116,45	0,04	116,68	0,20
	Drůbeží*	101,35	102,25	103,68	103,72	0,04	105,82	2,02
	Maso celkem	267,64	276,20	280,05	281,83	0,64	284,05	0,79
Spotřeba**	Hovězí a telecí	56,93	57,59	58,32	60,11	3,06	60,30	0,32
	Vepřové	107,23	113,31	115,56	115,10	-0,40	115,64	0,47
	Drůbeží*	98,89	99,74	101,36	101,31	-0,04	103,17	1,83
	Maso celkem	263,04	270,63	275,24	276,52	0,47	279,11	0,94

Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: * Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí, ** údaje pouze za sledované země (USDA-FAS)

Graf A.2.1. Podíl výroby jednotlivých druhů masa z celkové globální výroby (v %)

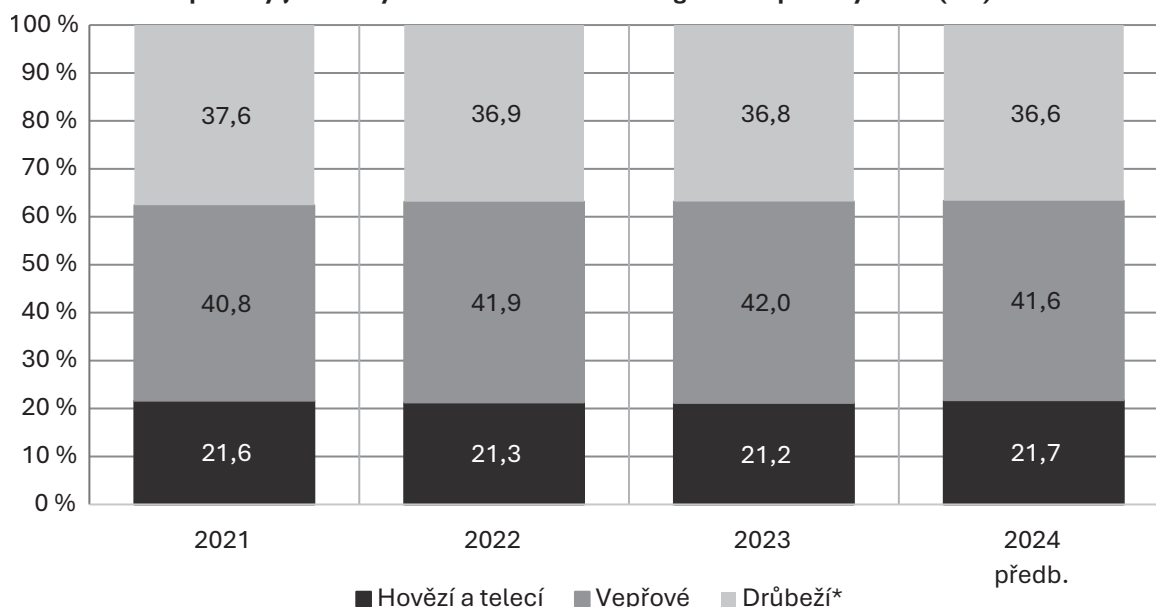
Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: * Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,

** údaje pouze za sledované země (USDA-FAS)

Světová spotřeba masa v roce 2024 proti předchozímu roku mírně vzrostla, a to o 0,5 %, tj. o 1,3 mil. t. Vepřové maso si udržuje dlouhodobě prvenství v rámci objemu celkové spotřeby masa **Graf A.2.2.**

Graf A.2.2. Podíl spotřeby jednotlivých druhů masa z celkové globální spotřeby masa (v %)

Pramen: USDA-FAS, duben 2025, podíl výpočet ÚZEI

Poznámka: * Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí

V roce 2024, podle posledních předběžných údajů USDA FAS z dubna t. r., globální produkce vepřového masa stagnovala. Celosvětově bylo vyrobeno 116,4 mil. t. Tento vývoj byl způsoben nižší produkcí v Číně, která reprezentuje největšího globálního chovatele prasat i dovozce vepřového masa. V této zemi bylo v roce 2024 vyprodukováno celkem 57,1 mil. t. vepřového masa, což ve srovnání s předchozím rokem představovalo pokles o 0,9 mil. t. tj. o 1,5 %. V ostatních významných producentech došlo k nárůstu výroby. V EU a USA se produkce zvýšila o 4,2 tis. t, resp. 2,2 tis. t. K meziročnímu oslabení výroby došlo v Kanadě, Japonsku a na Filipínách **Tab.A.2.2.**

Tab.A.2.2. Produkce vepřového masa ve světě (v tis. t)

Země	2021	2022	2023	2024 předp.	2025 odhad	2024/2023 (%)
Čína	47 500	55 410	57 940	57 060	55 500	-1,5
EU	23 615	22 277	20 829	21 250	20 900	2,0
USA	12 560	12 252	12 391	12 612	12 941	1,8
Brazílie	4 365	4 350	4 450	4 500	4 550	1,1
Rusko	3 700	3 910	4 100	4 315	4 280	5,2
Vietnam	2 926	3 313	3 549	3 785	3 765	6,6
Kanada	2 101	2 082	2 106	2 090	2 125	-0,8
Mexiko	1 484	1 530	1 557	1 590	1 615	2,1
Jižní Korea	1 407	1 419	1 435	1 455	1 450	1,4
Japonsko	1 318	1 293	1 293	1 288	1 325	-0,4
Filipíny	1 000	1 020	1 050	1 000	1 060	-4,8
Ostatní	5 959	5 790	5 700	5 501	5 619	-3,5
Celkem	107 935	114 646	116 400	116 446	115 130	0,0

Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země (USDA-FAS)

Stavy prasat ve světě se v roce 2024 snížily o 2,4 % (o 18,6 mil. ks) na 759,6 mil. ks. Hlavním důvodem byl pokles stavu prasat v Číně o 18,34 mil. ks, v EU o 1,6 mil. ks a v Brazílii o 1,1 mil. ks. V porovnání s rokem 2023 se v roce 2024 zvýšil počet prasat v USA o 0,5 mil. ks a v Rusku o 1,5 mil. ks. Z dalších chovatelsky významných zemí došlo v meziročním porovnání k nárůstu stavů také v Kanadě (o 0,1 mil. ks), Mexiku (o 0,5 mil. ks) **Tab.A.2.3** a **Graf A.2.3**.

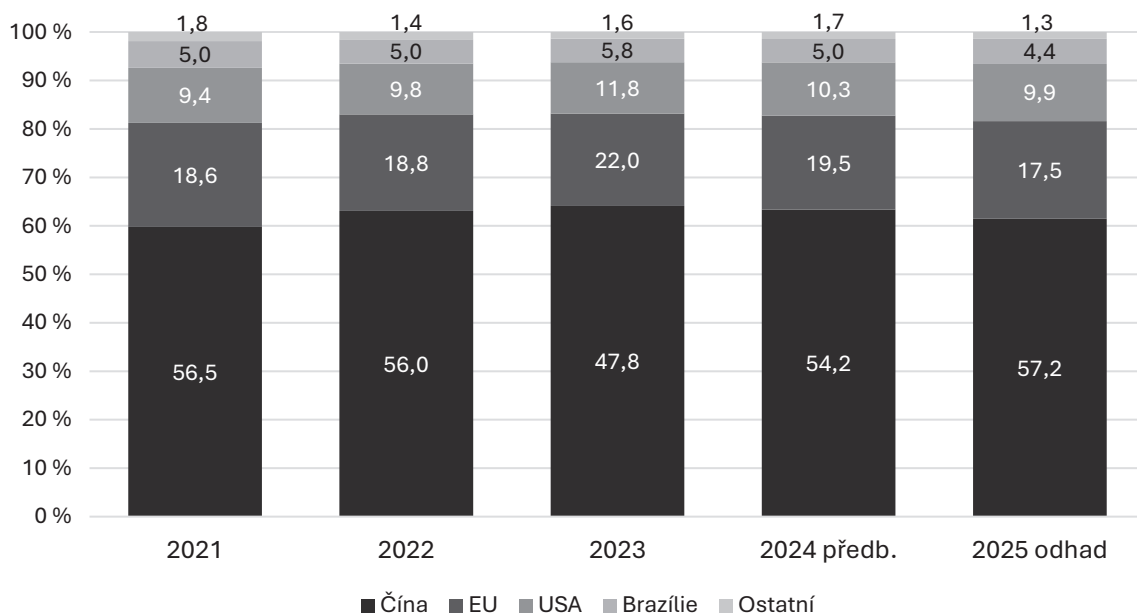
Tab.A.2.3. Stavy prasat ve světě a ve vybraných zemích (v mil. ks)

Země	2021	2022	2023	2024 předb.	2025 odhad	2024/23 (%)
Čína	406,50	449,22	452,56	434,22	405,00	-4,1
EU	145,91	141,68	134,41	132,86	132,70	-1,2
USA	77,31	74,61	74,96	75,46	77,63	0,7
Brazílie	37,35	35,69	34,25	33,15	34,08	-3,2
Rusko	25,74	26,20	26,00	27,50	29,00	5,8
Kanada	12,12	14,17	13,91	13,99	14,18	0,6
Mexiko	11,50	11,78	12,25	12,70	12,90	3,7
Jižní Korea	11,08	11,22	11,12	11,09	10,95	-0,3
Japonsko	9,29	8,95	8,96	8,80	8,90	-1,8
Ostatní	12,81	10,82	9,71	9,80	9,41	1,0
Celkem	749,62	784,32	778,12	759,57	734,74	-2,4

Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země (USDA-FAS)

Graf A.2.3. Struktura chovů prasat ve světě podle nejvýznamnějších zemí (v %)

Pramen: USDA-FAS (pouze sledované země), duben 2025, výpočet ÚZEI

Světová spotřeba vepřového masa se v roce 2024 mírně snížila o 0,4 % (tj. o 0,4 mil. t) a dosáhla 115,1 mil. t. Příčinou byl pokles spotřeby u hlavního světového konzumenta Číny, meziročně o 2,5 %, tj. o 1,5 mil. t. Tato, jedna z nejlidnatějších zemí, měla v roce 2024 objem roční spotřeby 58,3 mil. t a téměř 51% podíl z celkové globální spotřeby vepřového masa. Nižší spotřeba byla způsobena změnou spotřebitelských preferencí směrem ke zdravějšímu hovězímu a drůbežímu masu a k mořským plodům. Dalším negativním faktorem bylo zpomalení hospodářského růstu v Číně a volatilnější ceny čerstvého/chlazeného vepřového masa v porovnání s mraženým masem. Téměř ve všech významných

producentů zemích s výjimkou Brazílie se spotřeba zvýšila. V EU došlo k nárůstu spotřeby vepřového masa o 3,0 % (o 0,5 mil.t), v Rusku o 4,7 % (o 0,2 mil. t) a ve Vietnamu o 6,3 % (o 0,2 mil. t) **Tab.A.2.4.**

Tab.A.2.4. Spotřeba vepřového masa ve světě (v tis. t)

Země	2021	2022	2023	2024 předb.	2025 odhad	2024/23 (%)
Čína	51 724	57 434	59 741	58 269	56 800	-2,5
EU	18 720	18 220	17 807	18 336	18 060	3,0
USA	9 918	9 957	9 829	9 922	10 134	0,9
Rusko	3 558	3 758	3 915	4 098	4 048	4,7
Vietnam	3 217	3 413	3 651	3 880	3 865	6,3
Brazílie	3 047	3 033	3 038	2 972	3 067	-2,2
Mexiko	2 320	2 544	2 653	2 844	2 810	7,2
Japonsko	2 760	2 765	2 739	2 751	2 755	0,4
Jižní Korea	1 997	2 072	2 109	2 176	2 252	3,2
Filipíny	1 461	1 545	1 523	1 576	1 579	3,5
ostatní	8 651	8 625	8 550	8 272	8 412	-3,3
celkem	107 373	113 366	115 555	115 096	113 782	-0,4

Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země (USDA-FAS)

V roce 2024 poklesla v Číně produkce jatečných prasat meziročně o 1,5 %. V roce 2024, podle posledních předběžných údajů USDA FAS z dubna t. r., globální produkce vepřového masa stagnovala. Celosvětově bylo vyrobeno 116,4 mil.t. Tento vývoj byl způsoben nižší produkcí v Číně, která reprezentuje největšího globálního chovatele prasat a dovozce vepřového masa. V této zemi bylo v roce 2024 vyprodukováno celkem 57,1 mil. t. vepřového masa, což ve srovnání s předchozím rokem představovalo pokles o 0,9 mil. t, tj. o 1,5 %. K meziročnímu oslabení výroby došlo v Kanadě, Japonsku a na Filipínách. V ostatních významných producentech zemích došlo k nárůstu výroby. V EU a USA se produkce zvýšila o 0,4 mil. t resp. 0,2 mil. t **Tab.A.2.5.**

Tab.A.2.5. Produkce vepřového masa ve světě (v tis. t)

Země	2021	2022	2023	2024 předb.	2025 odhad	2024/23 (%)
Čína	47 500	55 410	57 940	57 060	55 500	-1,5
EU	23 615	22 277	20 829	21 250	20 900	2,0
USA	12 560	12 252	12 391	12 612	12 941	1,8
Brazílie	4 365	4 350	4 450	4 500	4 550	1,1
Rusko	3 700	3 910	4 100	4 315	4 280	5,2
Vietnam	2 926	3 313	3 549	3 785	3 765	6,6
Kanada	2 101	2 082	2 106	2 090	2 125	-0,8
Mexiko	1 484	1 530	1 557	1 590	1 615	2,1
Jižní Korea	1 407	1 419	1 435	1 455	1 450	1,4
Japonsko	1 318	1 293	1 293	1 288	1 325	-0,4
Filipíny	1 000	1 020	1 050	1 000	1 060	-4,8
Ostatní	5 959	5 790	5 700	5 501	5 619	-3,5
Celkem	107 935	114 646	116 400	116 446	115 130	0,0

Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země (USDA-FAS)

V oblasti globálního obchodu s vepřovým masem došlo v roce 2024 k dalšímu útlumu kvůli nižší poptávce ze strany Číny. Dovoz vepřového masa se v roce 2024 meziročně mírně snížil o 2,2 % (o 0,2 mil. t) a dosáhl 9,0 mil. t. Ve srovnání s rokem 2023 tak Čína snížila dovoz vepřového masa o 0,6 mil. t na 1,3 mil. t (tj. o 31,2 %), což představovalo 14,5 % světového importu. Před třemi lety (v roce 2021) podíl Číny na světovém dovozu činil 37,3 %. Do ostatních významných destinací kromě Velké Británie (-0,7 %), Hongkongu (-0,8 %) a Kanady (-6,9 %) se dovoz zvýšil **Tab.A.2.6.**

Tab.A.2.6. Dovoz vepřového masa ve světě (v tis. t)

Země	2021	2022	2023	2024 předb.	2025 odhad	2024/23 (%)
Mexiko	1 155	1 299	1 354	1 470	1 435	8,6
Japonsko	1 420	1 523	1 431	1 487	1 430	3,9
Čína	4 328	2 125	1 897	1 306	1 400	-31,2
Velká Británie	727	779	757	752	745	-0,7
Jižní Korea	570	713	675	739	795	9,5
Filipíny	462	561	449	596	510	32,7
Hongkong	364	251	259	257	280	-0,8
Kanada	263	234	261	243	240	-6,9
USA	535	610	518	521	547	0,6
Ostatní	2 220	2 273	2 193	1 627	1 644	-25,8
Celkem	11 613	9 796	9 203	8 998	9 026	-2,2

Pramen: USDA-FAS, duben 2024

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země (USDA-FAS)

Světový vývoz vepřového masa v roce 2024 meziročně posílil o 0,7 mil. t (tj. o 6,5 %) a dosáhl 10,8 mil. t. Dlouhodobě nejvýznamnějším vývozcem vepřového masa byla EU, která prodala do třetích zemí 3,0 mil. t, meziročně však o 3,7 % (0,1 mil. t méně). V roce 2024 se USA posunuly na první pozici největšího exportéra a měly největší podíl i na nárůstu exportu. Objem vývozu USA, které zobchodovaly 3,2 mil. t vepřového masa, se zvýšil o 0,1 mil. t (o 4,3 %) **Tab.A.2.7.**

Tab.A.2.7. Vývoz vepřového masa ve světě (v tis. t)

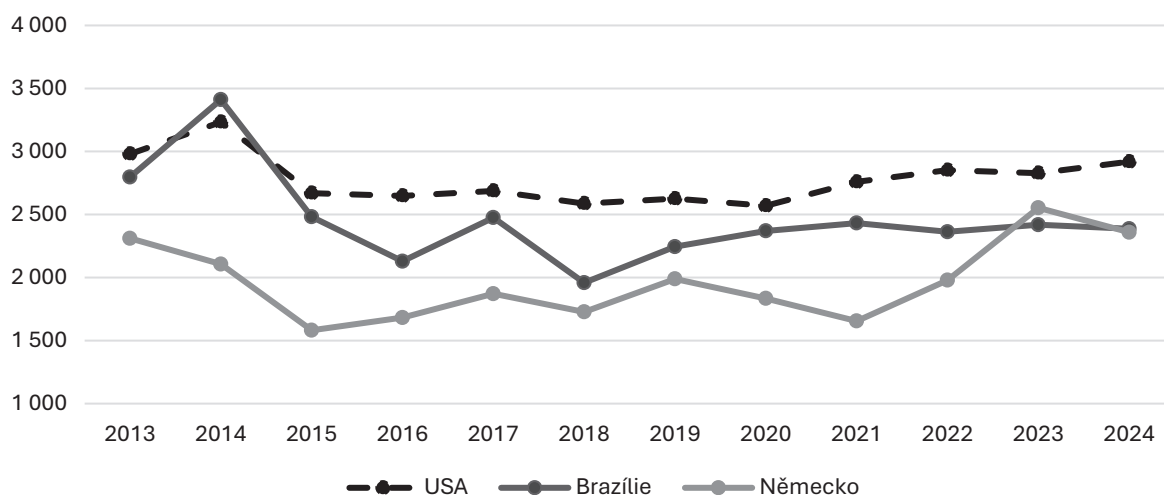
Země	2021	2022	2023	2024 předb.	2025 odhad	2024/23 (%)
EU	4 993	4 179	3 131	3 014	2 950	-3,7
USA	3 187	2 878	3 095	3 227	3 354	4,3
Brazílie	1 321	1 319	1 414	1 531	1 485	8,3
Kanada	1 483	1 416	1 328	1 435	1 450	8,1
Chile	268	230	263	262	268	-0,4
Rusko	158	170	200	220	240	10,0
Mexiko	319	285	258	216	240	-16,3
Velká Británie	256	261	192	181	185	-5,7
Čína	104	101	96	97	100	1,0
Austrálie	38	35	46	48	55	4,3
Ostatní	600	554	513	529	544	3,1
Celkem	12 727	10 955	10 099	10 760	10 418	6,5

Pramen: USDA-FAS, duben 2025

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země (USDA-FAS)

Ceny masa na mezinárodních trzích vzrostly ve všech kategoriích, přičemž nejvýznamnější nárůst zaznamenaly ceny vepřového masa. Růst byl podpořen vyššími cenami v Evropské unii v důsledku silnější globální poptávky po dovozu po obnovení statusu Německa prostého slintavky a kulhavky a po zrušení souvisejících omezení ze strany dovozců. Dále k tomu přispěla i zvýšená sezónní poptávka spojená s velikonočními svátky **Graf A.2.4.**

Graf A.2.4. Ceny vepřového masa ve vybraných zemích (v USD/t)

Pramen: FAO, Meat Price Index, prosinec 2024

Poznámka: USA – vepřové maso (čerstvé, chlazené nebo mražené), exportní hodnota,
 Brazílie – vepřové maso (čerstvé, chlazené nebo mražené), exportní hodnota,
 Německo – měsíční tržní ceny jatečných prasat tř. E v j. hm.

Očekávaný vývoj na trhu v roce 2025

Předpokládá se, že globální produkce v roce 2025 se oproti roku 2024 prakticky nezmění a bude stagnovat na 115,1 mil. t, jelikož zvýšená výroba v Brazílii a Spojených státech bude kompenzovat nižší produkci v Evropské unii a Číně. Produkce vepřového masa v Brazílii patrně vzroste o 2 % na 4,6 mil. t vzhledem k lepší ziskovosti chovatelů v roce 2024 a robustní mezinárodní poptávce po brazilském vepřovém mase. Výroba vepřového masa v Číně bude mírně nižší, na úrovni 57,0 mil. t. Vzhledem k očekávanému nižšímu počtu porážek. Odhaduje se, že stavy prasnic v Číně v roce 2025 poklesnou již třetí rok po sobě vzhledem k očekávaným slabším ekonomickým výsledkům producentů.

Globální export v roce 2025 klesne o 1 % na 10,2 mil. t. Vzhledem k tomu, že nižší dodávky z Evropské unie, Spojených států a Kanady eliminují zvýšené dodávky z Brazílie. Export z Brazílie vzroste o 5 %, jelikož se očekává, že i nadále zůstane nízkonákladovým dodavatelem vepřového masa a bude si zlepšovat pozici na trhu. Export vepřového masa z Kanady bude o 4 % nižší vzhledem k nejistotě poptávky na klíčových exportních trzích.

Podle odhadu USDA-FAS, produkce vepřového masa v USA meziročně vzroste o 1 % na 12,7 mil. t vzhledem k tomu, že vyšší porážková hmotnost vykompenzuje nižší počet porážek. Očekávané nižší náklady na krmivo by měly v průběhu roku 2025 motivovat k vyšším porážkovým hmotnostem prasat. Předpokládá se, že export z USA v roce 2025 klesne o 2 %, jelikož přetrvávající nejistoty na trhu budou brzdit exportní příležitosti. Slabší poptávka na většině asijských trhů také může omezit růst exportu vepřového masa v roce 2025.

Podle FAO, vzrostly v prvních měsících roku 2025 ceny masa na mezinárodních trzích u všech jeho druhů, přičemž nejvýrazněji tomu bylo u vepřového masa. Tento růst byl podpořen zvýšením cen vepřového masa v EU díky silnější globální poptávce a zrušení dovozních omezení ze strany importérů vůči Německu.

3. Trh s vepřovým masem v EU

Vývoj na trhu v roce 2024

Stavy prasat celkem se v EU27 ke konci roku 2024 (prosinec) meziročně mírně snížily o 0,7 mil. ks (tj. o 0,5 %) a dosáhly 132 mil. ks. V jednotlivých regionech byl však vývoj rozdílný. K poklesu počtu prasat došlo ve Francii, Nizozemsku, Polsku, Itálii, a Belgii. Největší pokles počtu prasat byl v Itálii (o 14,7 %, tj. o 1,4 mil. ks) a v Polsku (o 7,1 %, tj. o 0,7 mil. ks).

Největším chovatelem v Evropě je od roku 2015 Španělsko, které každoročně počty prasat navyšuje. V roce 2024 došlo k nárůstu počtu prasat ve Španělsku meziročně o 762 tis. ks (tj. o 2,3 %) na 34,6 mil. ks. Po loňském poklesu dosáhly stavy prasat v zemi nejvyššího počtu a dostaly se nad úroveň roku 2021. Ve Španělsku bylo v loňském roce soustředěno 26,2 % prasat z celkového počtu v EU (o 0,7 p.b. Více), zatímco v roce 2015 to bylo jen 19,7 %.

V Německu, které reprezentuje druhého největšího chovatele v EU, došlo k mírnému nárůstu počtu prasat o 69 tis. ks. Počty prasat v zemi se dostaly na úroveň 21,3 mil. ks.

Francie vykázala v roce 2024 snížení stavů o 79 tis. ks (tj. o 0,7 %) na 11,7 mil. ks. V Dánsku se zvýšily stavy prasat na 11,6 mil. ks, což představovalo nárůst o 215 tis. ks (o 1,9 %). K dalším zemím, ve kterých došlo k meziročnímu poklesu stavů patří Nizozemsko (o 183 tis. ks), Polsko (o 692 tis. ks), Itálie (o 1 350 tis. ks), Belgie (o 5 tis. ks). K navýšení počtu prasat došlo v Rumunsku (o 103 tis. ks), Maďarsku (o 195 tis. ks), Rakousku (o 18 tis. ks), Irsku (o 66 tis. ks) a v ČR (o 60 tis. ks) v důsledku lepších ekonomických výsledků chovu prasat.

V EU bylo na konci roku 2024 chováno celkem 10,2 mil. ks prasníc. V meziročním porovnání došlo k poklesu stavů, a to o 304 tis. ks (o 2,9 %). Počty prasníc výrazněji poklesly ve Španělsku o 5,6 % (155 tis. ks) a v Nizozemsku o 12,0 % (109 tis. ks). K výraznějšímu navýšení stavu prasníc došlo v Dánsku o 2,3 % (26 tis. ks), v Rumunsku o 15,4 % (42 tis. ks) a v Maďarsku o 7,2 % (17 tis. ks).

Počty selat do 20 kg ž. hm. meziročně poklesly o 0,6 mil. ks, tj. o 1,4 %. K tomuto vývoji přispělo především Španělsko, kde poklesly stavy téměř o 7,6 % (o 0,8 mil. ks) oproti roku 2023. Naproti tomu více selat bylo evidováno v Dánsku (o 3,1 %, tj. o 127 tis. ks), v Nizozemsku (o 2,3 %, tj. o 102 tis. ks) a v Itálii (o 11,9 %, tj. o 199 tis. ks) **Tab.A.3.1.**

Tab.A.3.1. Vývoj stavů prasat v EU27 k prosinci 2023 a 2024 (v tis. ks)

Země	Prasata celkem			Prasnice			Selata (0–20 kg)		
	2023	2024	%	2023	2024	%	2023	2024	%
Španělsko	33 803	34 565	2,3	2 766	2 611	-5,6	10 731	9 914	-7,6
Německo	21 224	21 292	0,3	1 400	1 398	-0,1	6 411	6 326	-1,3
Francie	11 794	11 715	-0,7	852	836	-1,8	4 332	4 316	-0,4
Dánsko	11 368	11 583	1,9	1 133	1 159	2,3	4 142	4 269	3,1
Nizozemsko	10 375	10 192	-1,8	910	801	-12,0	4 498	4 600	2,3
Polsko	9 770	9 078	-7,1	663	600	-9,6	2 007	1 780	-11,3
Itálie	9 171	7 820	-14,7	649	597	-8,0	1 680	1 879	11,9
Belgie	5 380	5 375	-0,1	350	342	-2,1	1 485	1 504	1,3
Rumunsko	3 154	3 258	3,3	273	315	15,4	610	569	-6,7
Maďarsko	2 608	2 802	7,5	232	248	7,2	693	732	5,6
Rakousko	2 516	2 534	0,7	204	201	-1,1	605	615	1,5

Irsko	1 408	1 474	4,7	126	121	-3,5	363	386	6,4
ČR	1 362	1 422	4,4	120	125	3,8	377	399	5,8
Ostatní	8 913	9 024	1,2	841	859	2,1	2 635	2 705	2,6
EU27	132 846	132 136	-0,5	10 518	10 214	-2,9	40 568	39 995	-1,4

Pramen: Eurostat

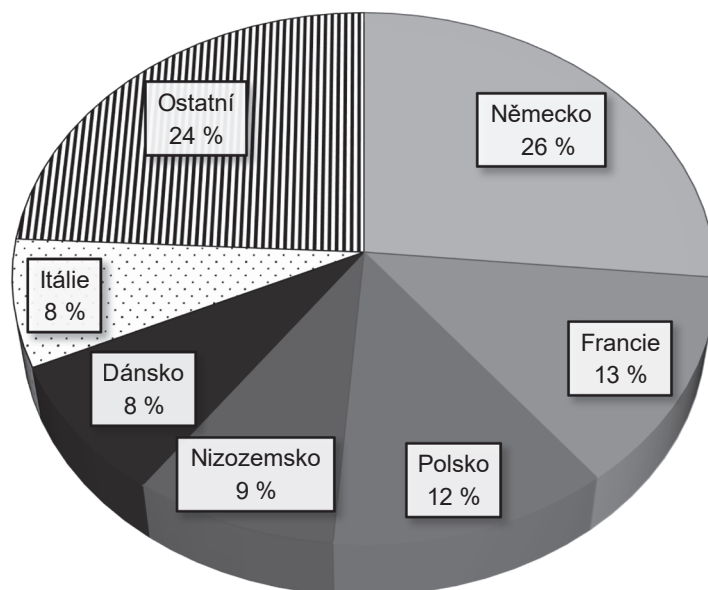
Produkce vepřového masa v EU27 v roce 2024 se meziročně zvýšila o 0,4 mil. t. (tj. o 2,0 %) na 21,0 mil. t. Hlavním důvodem byl nárůst výroby téměř u všech významných producentů. K největšímu nárůstu došlo v Polsku (o 7,7 %, tj. 136 tis. t). V původních členských zemích (EU14) se produkce vepřového masa meziročně zvýšila o 0,2 tis. t (tj. o 1,1 %) na 17,8 mil. t. Na celkové unijní výrobě vepřového masa se podílely 84,5 %. Ve Španělsku se zvýšila produkce v porovnání s předchozím rokem o 47 tis. t (tj. o 1,0 %) na 4,9 mil. t. Největším producentem vepřového masa v EU je Španělsko s podílem 23,4 %, následované Německem s podílem 20,3 %. U Německa došlo od roku 2016 do roku 2024 ke snížení tohoto podílu z 25 % na 20 %, naopak u Španělska za stejné období k navýšení z 18 % na 23 %. Francie si udržuje v tomto období stále 10% podíl z unijní produkce, stejně jako Polsko a Nizozemsko, které dosahují 9,0 %, resp. 6,6 %. V Nizozemsku však byl v roce 2024 zaznamenán pokles výroby (o 77 tis. t, tj. 5,2 %). V EU13 produkce posílila o 7,0 % (o 213 tis. t) **Tab.A.3.2.** a **Graf A.3.1.**

Tab.A.3.2. Výroba vepřového masa ve vybraných zemích EU (v tis t j. hm.)

Země	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023
						%
Španělsko	5 003	5 180	5 066	4 871	4 918	1,0
Německo	5 112	4 965	4 481	4 205	4 275	1,7
Francie	2 201	2 204	2 152	2 062	2 094	1,5
Polsko	1 974	1 976	1 795	1 765	1 901	7,7
Nizozemsko	1 662	1 719	1 701	1 463	1 387	-5,2
Dánsko	1 595	1 724	1 609	1 288	1 323	2,7
Itálie	1 271	1 335	1 239	1 206	1 245	3,2
Belgie	1 099	1 140	1 032	930	945	1,7
Rakousko	503	502	478	454	458	0,8
Maďarsko	448	463	428	420	453	8,0
Portugalsko	358	359	349	336	355	5,5
Rumunsko	331	311	267	264	288	9,3
Irsko	320	335	333	301	312	3,7
Švédsko	247	253	254	243	246	0,9
ČR	211	217	209	198	212	6,9
Finsko	175	176	170	158	161	1,5
Ostatní	521	240	515	476	473	-0,6
EU27	23 031	23 394	22 077	20 641	21 045	2,0
EU14	19 634	19 975	18 950	17 597	17 787	1,1
EU13	3 397	3 419	3 127	3 044	3 257	7,0

Pramen: Eurostat

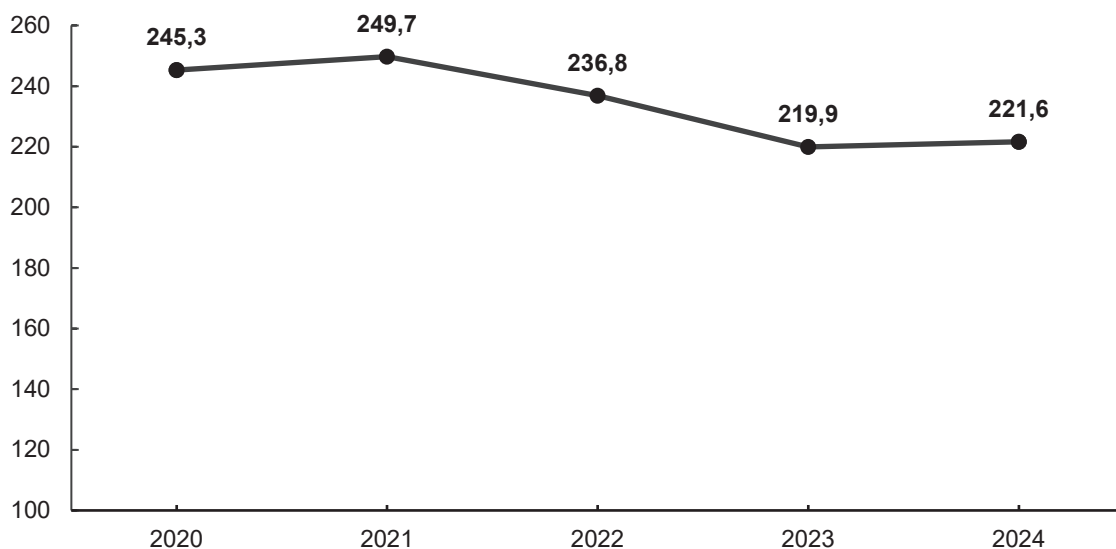
Graf A.3.1. Podíl nejvýznamnějších výrobců vepřového masa na výrobě EU27 v roce 2024

Pramen: Eurostat

V EU27 byly porážky jatečných prasat v roce 2024 ve srovnání s předchozím rokem mírně vyšší. Celkem bylo v loňském roce v Unii poraženo 221,6 mil. ks jatečných prasat a jejich počet se v porovnání s předchozím rokem zvýšil o 0,8 %, tj. o 1,7 mil. ks **Graf A.3.2.**

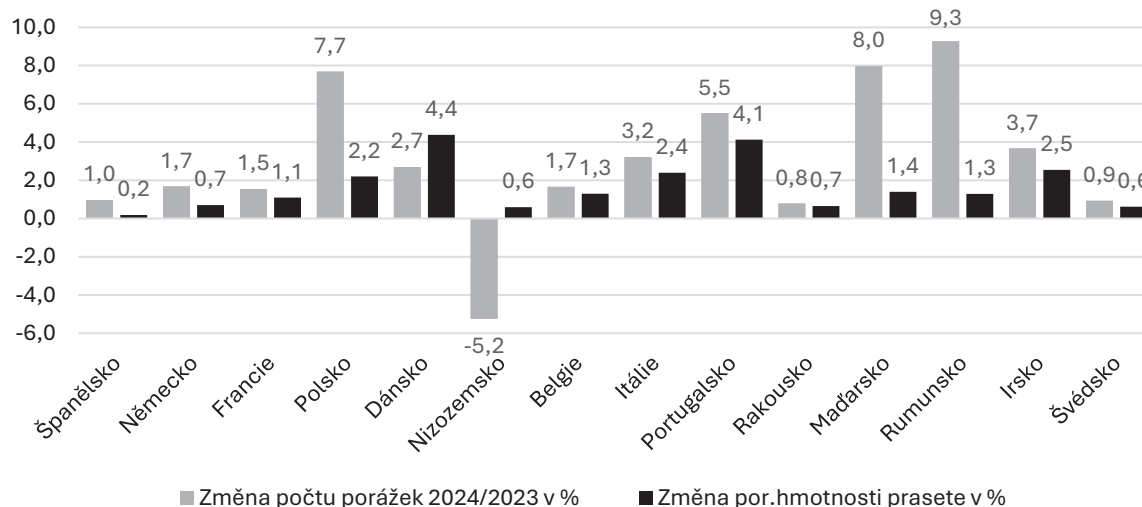
Graf A.3.2. Porážky prasat v EU v letech 2020–2024 (v mil. ks)

Pramen: Eurostat

V Evropské unii došlo k mírnému nárůstu **počtu porážek** jatečných zvířat oproti předchozímu roku, přičemž ve většině členských států byl zaznamenán pozitivní trend. Nejvýraznější meziroční nárůst počtu poražených zvířat byl hlášen v Polsku (+5,4 %; +1,0 mil. ks), zatímco největší pokles nastal v Nizozemsku (-5,8 %; -0,9 mil. ks) a Dánsku (-1,6 %). Paralelně s tímto vývojem se u většiny producentů zvýšila průměrná porážková hmotnost, což vedlo k celkovému růstu **objemu produkce masa**. Údaje z **Grafu A.3.3.** potvrzují, že porážková hmotnost prasat meziročně vzrostla například v Dánsku (+4,4 %), Portugalsku (+4,1 %), Irsku (+2,5 %) a stagnace byla zaznamenána ve Španělsku (+0,2 %).

Graf A.3.3. Změna v objemu porážek a v porážkové hmotnosti jatečného zvířete v roce 2024 proti roku 2023 ve vybraných zemích EU (v %)

Pramen: Eurostat

V roce 2024 se spotřeba vepřového masa zvýšila díky relativně nižším cenám vepřového masa v porovnání s předchozím rokem.

Export vepřového masa v EU byl v roce 2024 ovlivněn mírnější poptávkou na globálním trhu související s pokračujícím výskytem afrického moru prasat v jednotlivých zemích Evropské unie. EU v roce 2024 vyvezla do třetích zemí 4,3 mil. t vepřového masa včetně živých prasat. To představovalo mírný nárůst dodávek vepřového masa na globální trh meziročně o 0,4 %. Hlavní příčinou tohoto vývoje byl pokles exportu do Číny, na jejíž trhy se v předchozích letech soustředila většina velkých evropských vývozců vepřového masa. EU tomuto největšímu globálnímu odběrateli v roce 2024 dodala 1,1 mil. t, což bylo ve srovnání s předchozím rokem méně o 36 tis. t (-3,1 %). Pro Unii představovala i v roce 2024 Čína nejvýznamnějšího odběratele s podílem 26,4 % z veškerého exportu. Tento podíl se však meziročně snížil o 0,1 p. b. Meziročně nižší vývoz z EU byl zaznamenán také do všech ostatních významných destinací. Posílení vývozu bylo zaznamenáno u Filipín o 76 tis. t (+26,1 %) **Tab.A.3.3. a Graf A.3.4.**

Tab.A.3.3. Vývoj vývozu vepřového masa vybraných zemí a EU27 celkem (v tis. t)

Země	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023 %
Čína	3 338	2 575	1 553	1 160	1 124	-3,1
Velká Británie	946	921	891	902	896	-0,7
Japonsko	360	380	467	356	355	-0,3
Filipíny	153	350	423	291	367	26,1
Jižní Korea	195	284	320	242	251	3,7
Hong Kong	284	154	78	68	53	-22,1
USA	104	144	136	102	114	11,8
Austrálie	84	134	157	94	100	6,4
Vietnam	96	132	90	118	136	15,3
Ostatní	823	1 126	1 201	915	868	-5,1
EU27	6 383	6 200	5 316	4 248	4 264	0,4

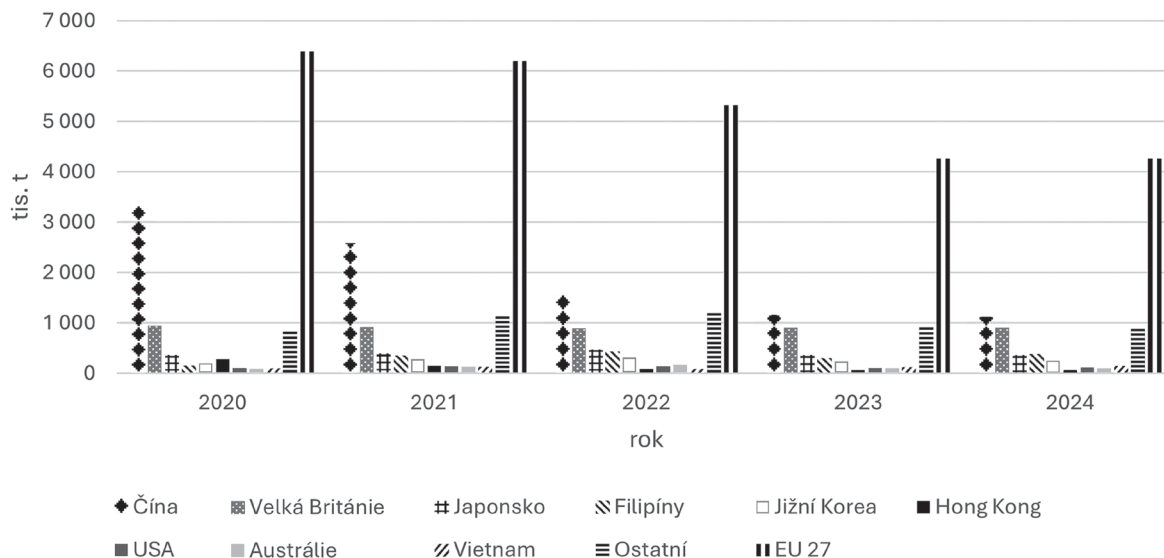
Pramen: Evropská komise, DG Agri G3

Poznámka: rok 2024 předběžně

Hlavní vývozní položkou bylo, obdobně jako v předchozích letech, vepřové maso mražené s 38% podílem, následovaly vnitřnosti s podílem 29 %, ostatní tvořil vepřový tuk, čerstvé maso a uzeniny.

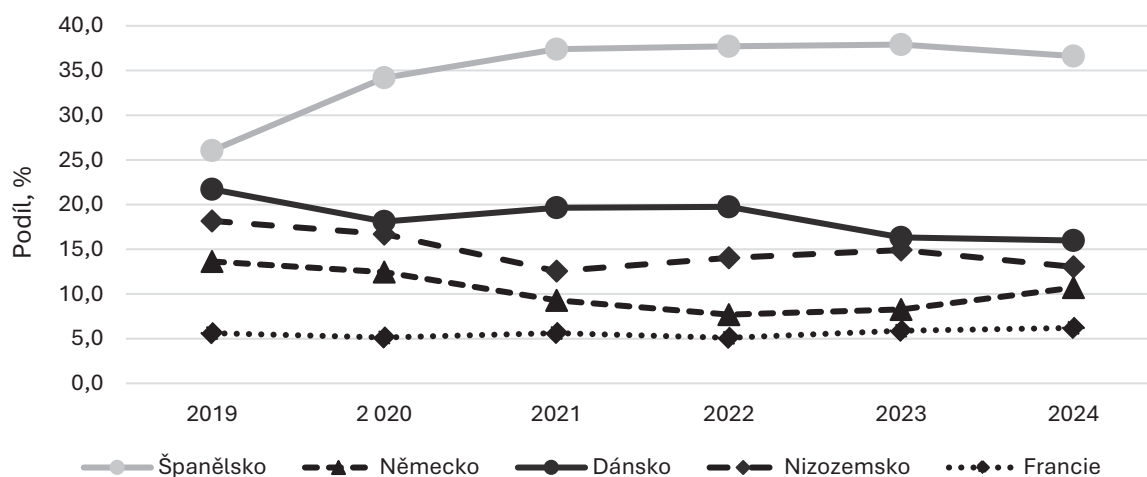
Největším vývozcem vepřového masa (čerstvého a mraženého) v rámci zemí EU27 bylo Španělsko, u kterého však meziročně došlo k poklesu prodeje na globální trh o 31,4 %. Hlavní prodeje ze Španělska směřovaly na trhy Číny, ale také Japonska, Filipíny a Jižní Koreje. Druhým největším exportérem bylo v roce 2024 Dánsko s podílem 16,1 % **Graf A.3.5.**

Graf A.3.4. Vývoj vývozu vepřového masa vybraných zemí a EU celkem (v tis. t)

Pramen: Eurostat

Graf A.3.5. Podíl vývozu z celkové produkce vepřového masa hlavních exportérů EU (v %)

Pramen: Evropská komise, výpočet ÚZEI

Dovoz vepřového masa do EU27 byl i v roce 2024 ve srovnání s vývozem tradičně zanedbatelný. Proti předchozímu roku se snížil, a to o 7,2 tis. t (tj. o 4,3 %) na 159,1 tis. t. Nejvýznamnějším dodavatelem byla Velká Británie, odkud bylo importováno 106,3 tis. t, což bylo o 3,7 % (o 4,0 tis. t) méně než v předchozím roce. Podíl na celkovém importu Unie z této evropské destinace činil 66,8 %. K dalším významnějším zemím, ze kterých EU dovezla loni vepřové maso patřily např. Švýcarsko (17,9 tis. t) a Chile (17,4 tis. t).

V roce 2024 ceny zemědělských výrobců jatečných prasat na reprezentativních trzích v průměru EU27 meziročně poklesly o 8,6 %, a to o 19,59 €/100 kg. j. hm. na 208,11 €/100 kg. j. hm. K oslabení CZV jatečných prasat tř. E v Unii došlo ve srovnání s předchozím rokem ve všech členských zemích.

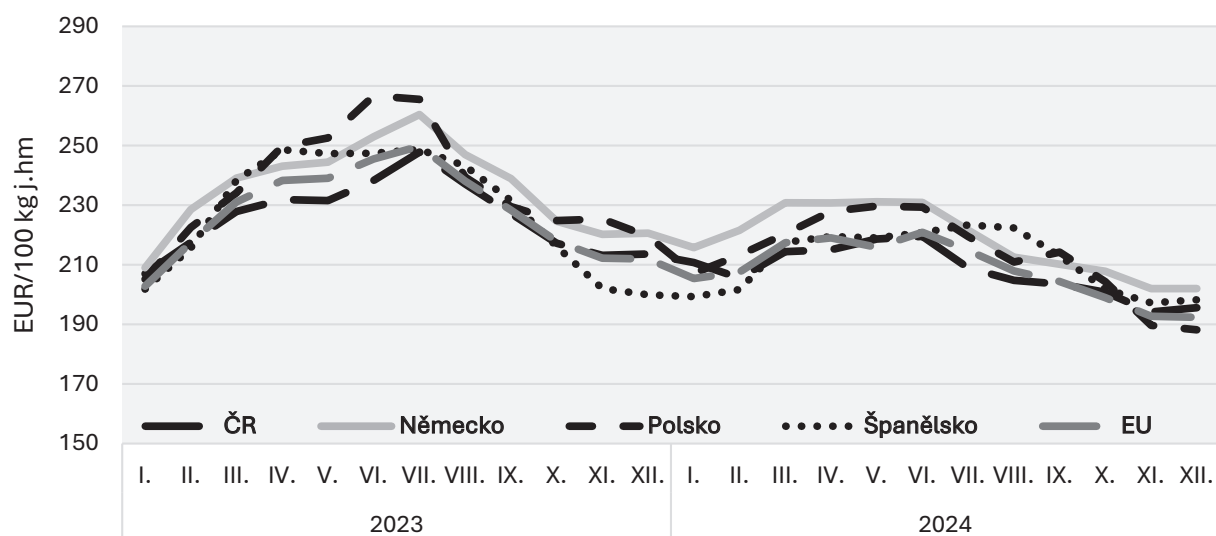
K největšímu poklesu cen prasat došlo v Nizozemsku (-15,1 %; -31,15 €/100 kg. j. hm), v Maďarsku (o 10,0 %; -23,63 €/100 kg. j. hm) a v Polsku (o 9,9 %; -23,36 €/100 kg. j. hm). V ČR došlo také k poklesu CZV vepřového masa, a to o 8,1 % (-18,22 €/100 kg. j. hm) **Tab.A.3.4.**

Tab.A.3.4. Vývoj CZV jatečných prasat tř. E na reprezentativních trzích EU ve vybraných zemích v €/100 kg. j. hm. a její změna (v %)

Země	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023 %	2024/2019-2023 %
Německo	162,7	139,9	187,6	235,7	218,1	-7,5	20,7
Maďarsko	162	138,2	185,6	235,8	212,2	-10,0	18,0
Rakousko	167,7	156,5	198,2	241,0	225,6	-6,4	20,1
Slovensko	160,8	134,3	185,4	236,6	226,4	-4,3	26,9
ČR	154,8	136,6	179,8	225,9	207,6	-8,1	20,1
Polsko	153,4	135,7	184,6	236,2	212,9	-9,9	21,4
Španělsko	164,2	154,1	194,2	228,4	211,1	-7,5	16,4
Dánsko	172,6	147,3	163,5	193,6	180,1	-6,9	7,0
Francie	151,8	145,1	182,3	220,8	204,4	-7,4	19,0
Nizozemsko	144,4	128,6	160,5	206,1	175,0	-15,1	9,6
Belgie	129,1	121,7	165,9	217,1	203,4	-6,3	31,0
EU27	160,1	143,0	184,13	227,70	208,11	-8,60	17,71

Pramen: Evropská komise

Graf A.3.6. Vývoj CZV jatečných prasat tř. E na reprezentativních trzích EU ve vybraných zemích v €/100 kg. j. hm.

Pramen: Evropská komise

V porovnání s průměrem let 2019–2023 byly v roce 2024 ceny jatečných prasat v průměru EU vyšší o 17,7 % **Tab.A 3.4.**

Očekávaný vývoj na trhu v roce 2025

Nejnovější krátkodobý výhled Evropské komise pro zemědělské trhy předpokládá mírný pokles produkce vepřového masa v EU, a to o 1 % v roce 2025. Africký mor prasat zůstává významným rizikem.

Očekává se, že spotřeba na obyvatele v EU se v roce 2025 stabilizuje na 30,9 kg, zatímco vysoké ceny vepřového masa v EU brzdí konkurenceschopnost globálního exportu.

Produkce vepřového masa v EU, podle odhadu USDA-FAS, klesne na 21,1 mil. t. Mění se preference spotřebitelů, choroby zvířat a regulace i nadále zatěžují sektor chovu prasat v EU. Očekává se, že porážky v EU budou nižší vzhledem k pokračujícímu poklesu počtu prasat, zatímco vyšší náklady na krmivo by mohly omezit růst porážkové hmotnosti.

Export z EU pravděpodobně poklesne o 4 % vzhledem k nižším exportním dodávkám a rostoucí konkurenci na několika klíčových trzích.

B. EKONOMIKA VÝROBY VEPŘOVÉHO MASA V ČR A EU

Evropská unie, spolu s USA, Kanadou a Brazílií patří mezi největší světové vývozce vepřového masa. Významně tak ovlivňuje dění na globálním trhu a je jím zároveň ovlivňována. Na straně dovozu jsou klíčovými hráči zejména Čína, Japonsko, Velká Británie a Jižní Korea. Ceny prasat v EU v roce 2021 vzrostly meziročně o 19,5 %. Vyšší poptávka po vepřovém mase a jeho rostoucí ceny stimulovaly hlavní exportéry k navýšení výroby. Celkové stavy se nejvýrazněji zvýšily hlavně ve Španělsku, Dánsku a Francii kvůli vyššímu exportu vepřového masa do Číny. Částečná stabilizace situace v Číně v roce 2021, snižující se dovoz vepřového masa do Číny ze zemí EU a následně zákaz dovozu masa z důvodu výskytu AMP v evropských zemích, zejména v Německu a Polsku, způsobily přetlak nabídky vepřového masa v EU. Nárůst produkce v EU a omezení vývozu způsobilo tlak na ceny vepřového masa. Pokles cen jatečných prasat byl v průběhu roku 2022 navíc doprovázen prudkým zvýšením cen komponentů do krmných směsí (obiloviny, sója) a energií, což se projevilo v meziročním poklesu početních stavů prasat, prasníc i selat v EU o 4 až 5 %.

Nižší početní stavy a produkce vepřového masa (o 5,8 %, tj. 1 348 tis. t) způsobily prudký nárůst cen selat a jatečných prasat během druhé poloviny roku 2022 a první poloviny roku 2023. Meziročně tak byla v EU průměrná cena zemědělských výrobců jatečných prasat tř. E v roce 2023 o 23,7 % vyšší. V roce 2023 zároveň klesly i ceny krmiv. Zlepšující se situace zemědělců příznivě ovlivňovala jejich ochotu pokračovat v chovech prasat. Lepší ziskovost podpořila dočasné oživení porážek během druhé poloviny roku 2023, ale nebyla dostatečná k vyrovnání snížených porážek v první polovině roku. Navíc se chovatelé některých členských zemí (např. Nizozemsko a Belgie) potýkají s přísnými ekologickými předpisy. Vládní plán Nizozemska počítá s uzavřením několika tisíc farem a s redukcí chovů prasat. Chovatelům se nabízejí kompenzace. Porážky prasat v EU během roku 2023 klesly ve všech členských zemích v průměru o 6,7 % (o 1 470 tis. t). V absolutním vyjádření zaznamenal Eurostat nejvýraznější snížení v západních členských státech EU, nejvíce ve Španělsku, Dánsku, Německu, Nizozemsku, Belgii a Francii. Pokles stavů prasat se však v roce 2023 téměř zastavil.

Mírně rostoucí nabídka vepřového masa v EU, způsobená nižším vývozem v kombinaci s omezenou poptávkou, vedla k poklesu CZV jatečných prasat od května 2024, i když průměrná CZV zůstala výrazně nad pětiletým průměrem. Průměrná CZV jatečných prasat tř. E byla meziročně v EU nižší o 8,6 % (o 19,59 €/100 kg. j. hm. nebo 4,84 Kč/kg j. hm.) a dosáhla 208,11 €/100 kg. j. hm. (52,36 Kč/kg j. hm.) K jejímu poklesu došlo ve srovnání s předchozím rokem téměř ve všech členských zemích. K největšímu poklesu cen došlo v Nizozemsku (o 15,1 %), v Rumunsku (o 10,1 %) a v Maďarsku (o 10,0 %). U nejvýznamnějších producentů byl největší pokles ceny zaznamenán v Polsku (o 9,9 %), v Německu (o 7,5 %) a ve Španělsku (o 7,6 %).

Podle odhadu Rabobank náklady na produkci prasat pravděpodobně dále klesnou. Nicméně, počasí by stále mohlo ovlivnit sklizeň a tím náklady na krmiva. U sójových bobů se v roce 2025 očekávají vyšší zásoby. Suché podmínky v Argentině a zpoždění setí brazilské kukuřice sníží produkci této plodiny v Jižní Americe, což může zvýšit cenu kukuřice.

Rostoucí politické napětí zvyšuje rizika pro globální obchod v roce 2025. Potenciální změny politik ze strany USA a jejich obchodních partnerů přispívají velkou nejistotou k dostupnosti pracovní síly, rozložení kapitálu a globálnímu obchodu. Změny v celní politice by mohly vést k tomu, že se průmysl s vepřovým masem zaměří na krátkodobé, vyčkávací strategie místo dlouhodobých investic.

Nadále přetrvávají rizika onemocnění. Změny ve statusu v jednotlivých zemích by mohly narušit globální obchod. Biologická bezpečnost zůstane pro toto odvětví klíčovou otázkou a nabízí příležitosti k investicím do zlepšení zdraví zvířat.

Očekává se, že v roce 2025 poptávka po vepřovém mase poroste v Severní Americe a Brazílii, kde je nabídka hovězího masa omezená. Evropa může zaznamenat sezónní růst cen, zatímco Asie čelí cenovým výkyvům, s tlakem na pokles v Číně a Jižní Koreji, a s vyššími cenami v Japonsku a jihovýchodní Asii. I přes relativně dobré ekonomické výsledky v chovu prasat v roce 2024, dochází jen k pomalejšímu nárůstu

stavů. Mírný nárůst produkce se očekává v Číně, Brazílii a Mexiku, a pokles v EU a USA. Nižší ceny krmných obilovin v porovnání s předchozími roky a lepší zdraví zvířat podpoří stabilní globální nabídku vepřového masa, která by letos měla růst o méně než 1 % (Rabobank).

Moderní chov prasat prochází významnou transformací, která je podporována iniciativami Evropské unie směřujícími k zajištění bezpečného a vysoce kvalitního vepřového masa, dobrých životních podmínek pro zvířata a zachování šetrnosti k životnímu prostředí a omezeným zdrojům. V tomto smyslu se pozice Evropy na poli konkurence oslabí, především kvůli rostoucím tržním a regulačním požadavkům v oblasti pohody zvířat a udržitelnosti. Navzdory výrobním výzvám nebo klesající poptávce je možné vidět i pozitivní signály, jako například trend klesajících cen krmiv.

Ceny a náklady v chovu prasat

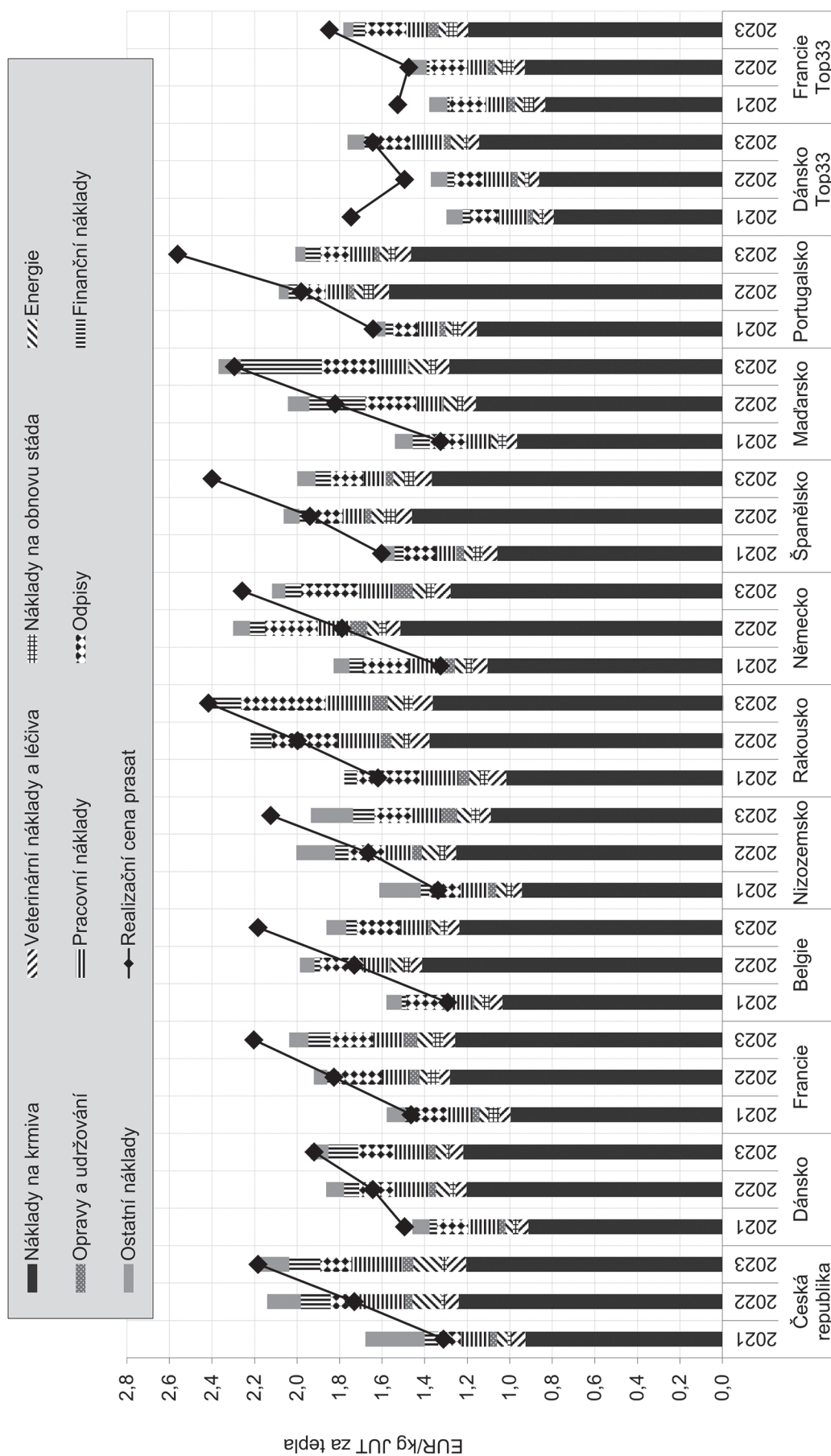
Průměrné výrobní náklady ve sledovaných zemích EU v letech 2021 až 2023 každoročně rostly a dosahovaly 1,62 až 2,083 €/kg JUT za tepla. Nejvíce meziročně vzrostly průměrné náklady zemí EU v roce 2022 a to o 25,6 %. Za navýšením stály především vysoké náklady na krmiva a rostoucí náklady práce i energií. V roce 2023 pak meziročně poklesly náklady na krmiva o 5,2 %, avšak ostatní nákladové položky rostly. Celkové náklady se tak zvýšily o 1,9 % a byly nejvyšší za sledované období. Růst byl podpořen především zvýšením u pracovních nákladů, rostly také veterinární náklady a léčiva, energie, režijní náklady, odpisy a finanční náklady způsobené vyššími úrokovými sazbami. Významný nárůst byl od roku 2021 pozorován u realizačních cen, které v roce 2022 rostly stejným tempem jako náklady, tj. o 25,8 % a v roce 2023 vzrostly opět o téměř 25 %, na průměrných 2,26 €/kg JUT za tepla. Růst realizačních cen v roce 2023 významně převýšil růst nákladů, ekonomika chovu prasat se tak napříč všemi zeměmi EU zlepšila.

Česká republika patří společně s Německem, Rakouskem a Maďarskem k zemím s nejvyššími výrobními náklady. Naopak Dánsko, Francie, Nizozemsko a Belgie patří k zemím s nejnižšími výrobními náklady. V roce 2022 náklady ve všech sledovaných zemích EU meziročně narostly v rozmezí 17,6–32,7 %, přičemž nejnižší výrobní náklady byly vynaloženy 1,86 €/kg JUT v Dánsku, naopak nejvyšší 2,3 €/kg JUT v Německu. V roce 2023 se růst nákladů zpomalil. V některých zemích jako Belgie, Nizozemsko, Německo, Španělsko a Portugalsko náklady meziročně poklesly o 3–8 %. V ostatních zemích náklady meziročně vzrostly různou měrou, např. v ČR, Dánsku a Francii rostly v rozmezí 1,9–6 %, kdežto v Rakousku a Maďarsku to bylo kolem 16 %. Nejnižší náklady vykazovali belgičtí producenti ve výši 1,86 €/kg JUT, v České republice dosahovaly náklady 2,18 €/kg JUT a nejvyšší náklady byly zjištěny v Rakousku, kde dosahovaly úrovně 2,38 €/kg JUT. Náklady nejlepší třetiny podniků ve Francii a Dánsku byly v letech 2022 a 2023 nižší o 0,62, resp. 0,31 €/kg JUT za tepla než průměr sledovaných zemí EU.

V ČR byly v letech 2021 až 2023 vynaloženy vyšší náklady ve srovnání s průměrem sledovaných zemí EU o 0,05 až 0,10 €/kg JUT. Na nejlepší evropské producenty (Dánsko, Francie, Belgie a Nizozemsko) Česká republika v letech 2022 a 2023 ztrácela 14 až 30 eurocentů/kg JUT, na Španělsko a Portugalsko 5 až 18 eurocentů/kg JUT. Česká republika se pohybovala ve skupině zemí s nadprůměrnými výrobními náklady jako např. Rakousko, Německo a Maďarsko. V porovnání s těmito zeměmi však byla situace v letech 2021 až 2023 proměnlivá a ČR se pohybovala uprostřed mezi těmito zeměmi. V roce 2021 a 2022 mělo nejvyšší výrobní náklady Německo a v roce 2023 Rakousko společně s Maďarskem, a to na úrovni 2,38 €/kg JUT za tepla.

Z podrobnějšího průzkumu jednotlivých nákladových položek vyplývá, že v ČR byla většina těchto položek nad průměrem sledovaných zemí, výjimkou byly náklady na krmiva, které byly srovnatelné s nejméně významnými chovateli v rámci EU. Ve srovnání se sledovanými zeměmi EU vzrostla většina nákladových položek od roku 2021 větší měrou, například náklady na energie, pracovní náklady, veterinární náklady a léčiva. Růst pracovních nákladů byl v případě ČR kromě obecného růstu mezd v sektoru ovlivněn přesunem nepřímých mezd z ostatních nákladů do položky pracovní náklady **Graf B.1.1.**

Graf B.1.1. Struktura nákladů a výnosy (€/kg JUT za tepla)

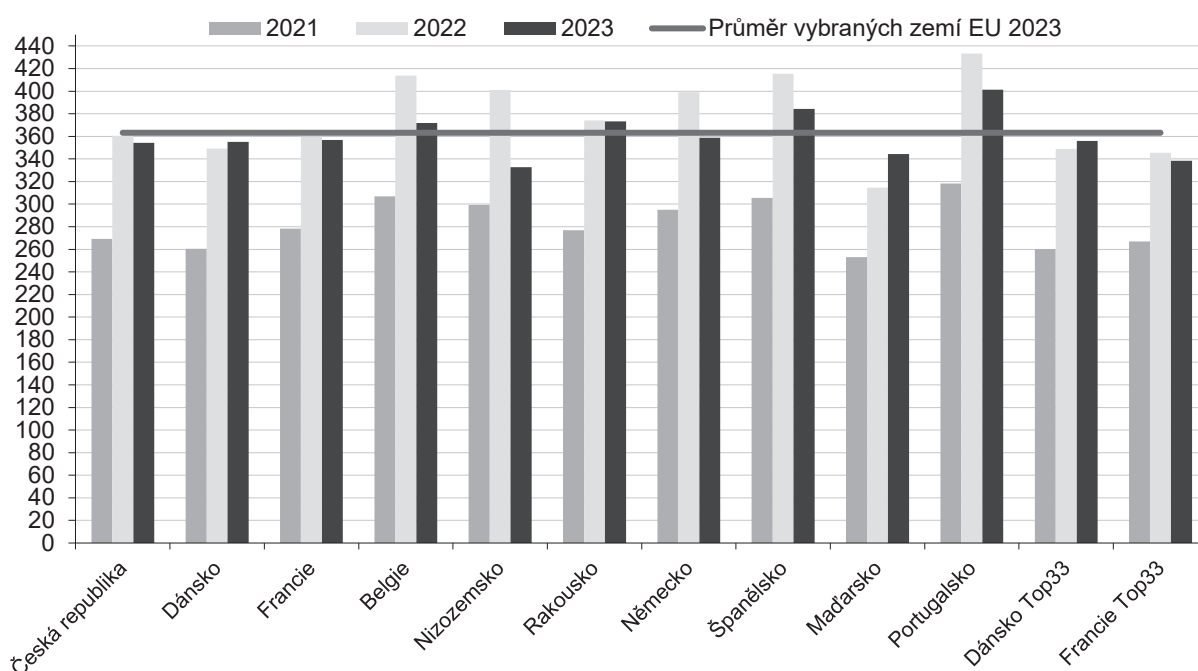

Pramen: InterPig, ÚZEI

V období 2021 až 2023 se průměrné náklady na krmiva ve vybraných zemích EU pohybovaly v rozmezí 0,91 až 1,51 €/kg JUT. Po výrazném nárůstu v roce 2022 došlo v roce 2023 k poklesu o 5 %. Nejnížší náklady na krmiva 1,09 €/kg JUT byly v roce 2023 zjištěny v Nizozemsku. Naopak nejvyšším nákladům na krmiva 1,46 €/kg JUT čelilo Španělsko. V České republice se náklady na krmiva nacházely pod úrovní průměrných nákladů zemí EU. Vzhledem k tomu, že náklady na krmiva představují v zemích EU průměrně 60 % celkových nákladů, měl meziroční pokles cen krmných obilnin a krmných směsí tlumící efekt na růst celkových nákladů. Přesto však tento pokles nedokázal plně kompenzovat tlak ostatních nákladových položek, což vedlo k jejich celkovému navýšení ve sledovaném období.

V roce 2022 dosáhla průměrná cena krmiv v zemích EU mimořádně vysoké úrovně. V roce 2023 však klesla o 5 % na 363,3 Kč/t. Pokles ceny krmiv se neprojevil ve všech sledovaných zemích EU. Výjimku tvořily Dánsko a zejména Maďarsko, kde zároveň čelí problémům s nižší efektivitou konverze krmiva **Graf B.1.2.**

Graf B.1.2. Průměrná cena krmiv (€/t)

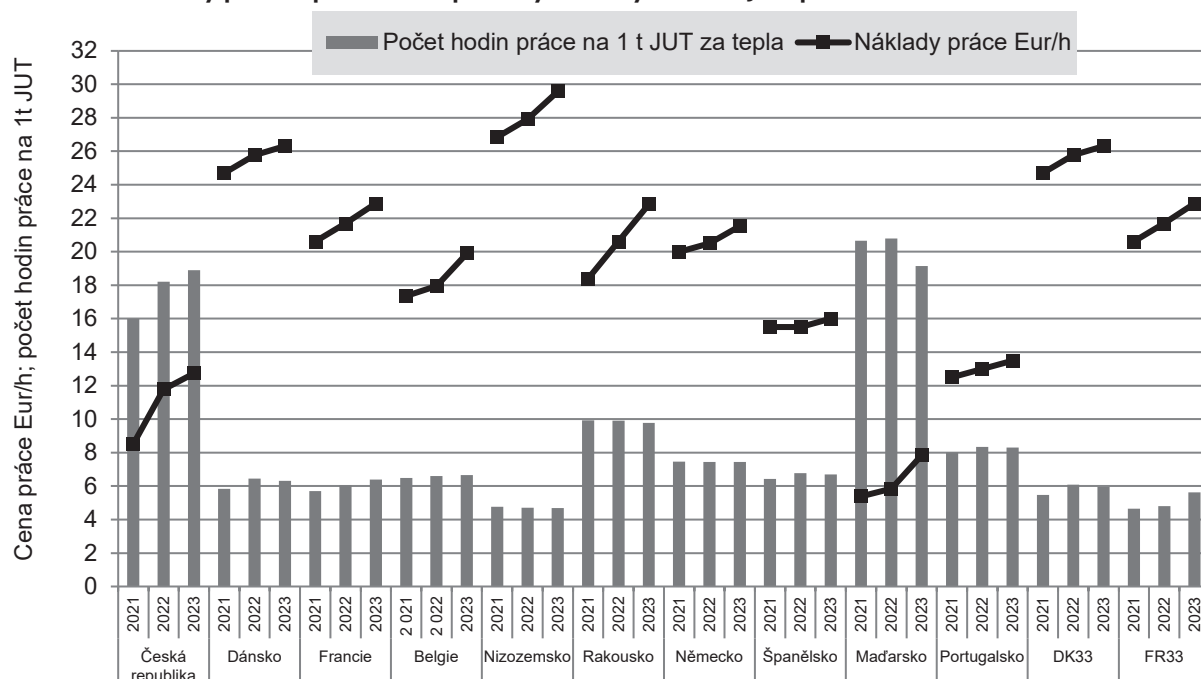

Pramen: InterPig

Poznámka: průměrná cena krmné směsi vypočtená jako vážený průměr spotřebovaných krmiv v jednotlivých fázích odchovu, včetně započtení vlastních krmiv

Z **Grafu B.1.3.** Vyplyývá, že náklady práce se v jednotlivých zemích EU výrazně lišily. Nejnížší cena práce byla zaznamenána v České republice a Maďarsku, avšak zároveň zde byla výrazně nižší i produktivita. V Česku bylo na tunu JUT vynaloženo téměř dvakrát více pracovních hodin než v Rakousku a Německu a přibližně třikrát více než v Dánsku a Nizozemsku. Maďarsko vykazovalo ještě nižší produktivitu než ČR (o 11 až 29 %). Díky nízké ceně práce bylo v letech 2020 a 2021 možné udržet pracovní náklady na kilogram JUT v České republice na úrovni srovnatelné s nejlepšími západoevropskými producenty. Od roku 2022 však v důsledku zahrnutí mzdových nákladů pomocných činností a režijních mezd vzrostly celkové pracovní náklady na kilogram JUT v ČR na nejvyšší úroveň mezi sledovanými zeměmi EU.

Vzhledem k relativně nízké ceně práce ve srovnání s ostatními zeměmi EU by mohla ČR získávat konkurenční výhodu, nicméně existují zde rezervy. V roce 2023 bylo v ČR potřeba přibližně 18,9 hodin práce na jednu tunu JUT za tepla, zatímco v Nizozemsku, Dánsku, Španělsku, Francii, Belgii a Německu to bylo 4,7 až 7,5 hodin, v Rakousku 9,9 hodiny a Maďarsku 19,2 hodin. Na jednu hodinu vynaložené práce bylo v ČR vyrobeno 52,9 kg vepřového masa, kdežto v Dánsku, Nizozemsku, Francii a Belgii to bylo 150,0 až 213,2 kg, v Německu 134,3 kg, v Portugalsku 120,4 kg a v Rakousku 102,3 kg. Nejlepší třetina podniků ve Francii vyrobila za jednu hodinu práce 177,7 kg a v Dánsku 168,1 kg.

Graf B.1.3. Náklady práce a počet hodin práce vynaložených na 1 t JUT prasat

Pramen: InterPig

Poznámka: počet hodin práce na jatečné prase, resp. na produkci se v ČR nesleduje, jedná se o odhad na základě celkových pracovních nákladů na jatečné prase a nákladů práce podle ČSÚ

Dalšími položkami variabilních nákladů jsou náklady na obnovu stáda, veterinární náklady, náklady na léčiva, náklady na opravy a údržbu a náklady na energie **Graf B.1.1.** Náklady na obnovu stáda, které jsou kalkulovány na základě pořizovací ceny prasnice, prodejní ceny při vyřazení, úhynu prasnic a délky využití prasnice, dosahovaly v roce 2023 v zemích EU 0,02 až 0,05 €/kg JUT. Česká republika spolu s Dánskem patřila k zemím s nejnižšími náklady na obnovu stáda, které byly výrazně pod průměrem EU. Veterinární náklady a náklady na léčiva byly v zemích EU vynakládány ve výši 0,05 až 0,09 €/kg JUT, přičemž průměr činil 0,07 €/kg JUT. Nejvyšší veterinární náklady a náklady na léčiva vykázaly Česká republika a Rakousko, které převyšovaly hodnotu průměru o 0,02 €/kg JUT. V roce 2023 vynakládala Česká republika na opravy a údržbu 0,05 €/kg JUT, což odpovídá průměru zemí EU. Ve srovnání s Německem, které mělo v této oblasti nejvyšší náklady, to bylo o 0,04 €/kg JUT méně.

Ve většině zemí došlo v roce 2022 k zásadnímu nárůstu nákladů na energie. I v následujícím roce se tyto náklady držely ve stejném rozmezí 0,04 až 0,14 €/kg JUT, přičemž průměr činil 0,07 €/kg JUT. Ve Francii, Rakousku, Maďarsku a Německu pokračoval růst cen energií i v roce 2023, zatímco v České republice se ceny v tomto období již stabilizovaly. Ceny energií v České republice však i přes stabilizaci zůstaly dvojnásobně vyšší než průměr zemí EU.

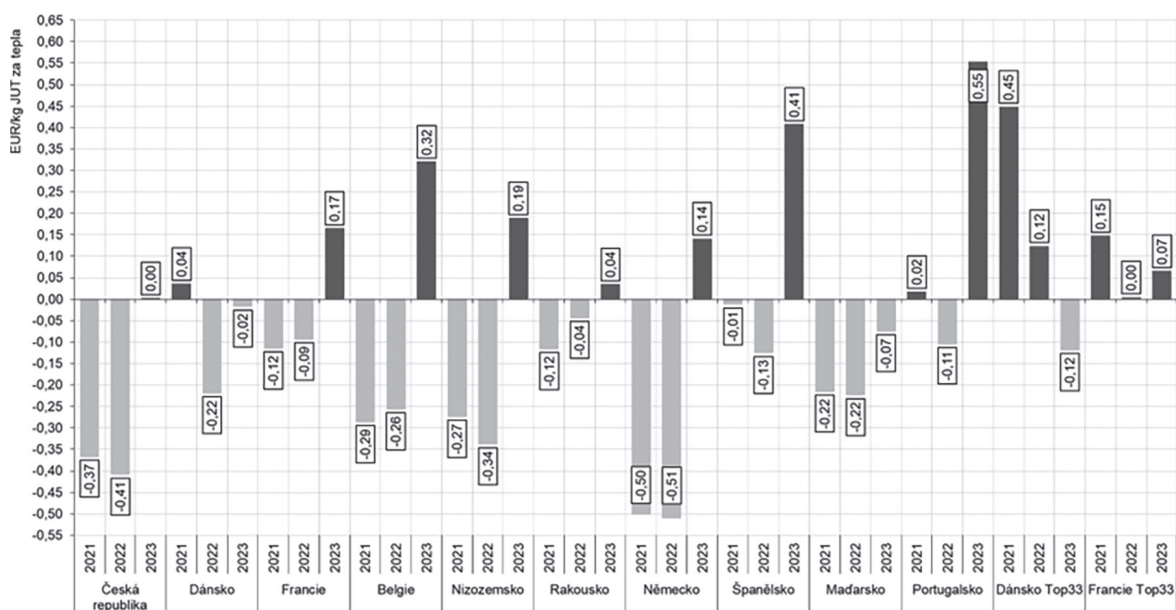
Mezi jednotlivými zeměmi se projeví výrazné rozdíly ve výši odpisů, což odráží rozdílnou úroveň investic do chovu prasat. Nejnižší odpisy ve výši 0,10 €/kg JUT byly zaznamenány v České republice, zatímco většina západoevropských konkurentů vykázala podstatně vyšší hodnoty. V Rakousku dosáhly odpisy téměř trojnásobku české úrovně. Průměrná výše odpisů v zemích EU činila 0,14 €/kg JUT.

Ostatní náklady představují zbývající balík nákladů, které podle metodiky InterPIG nebylo možné zahrnout jinak. Průměrná výše ostatních nákladů dosahovala v zemích EU přibližně 0,09 €/kg JUT a v jednotlivých zemích se pohybovala v rozmezí 0,04 až 0,11 €/kg JUT. Výjimkou bylo Nizozemsko a Česká republika, kde dosahovaly ostatní náklady nadprůměrných hodnot, tj. přibližně 0,19 €/kg JUT v případě Nizozemska a 0,15 €/kg JUT v Česku.

Významnou roli v ekonomice hraje realizační cena, která v sektoru prasat v určitých cyklech kolísá. Ve všech sledovaných zemích byl trend realizační ceny stejný. V roce 2021 realizační ceny meziročně propadly na průměrných 1,44 €/kg JUT, avšak v následujících letech naopak prudce rostly.

V roce 2022 se meziročně zvýšily v rozmezí 10 až 37 % na průměrných 1,81 €/kg JUT a v roce 2023 o dalších 17 až 29 % na průměrných 2,26 €/kg JUT. V absolutním vyjádření se v roce 2021 realizační ceny prasat pohybovaly v rozmezí 1,29 až 1,62 €/kg JUT za tepla, v roce 2022 to bylo 1,64 až 2,0 €/kg JUT za tepla a v roce 2023 1,92 až 2,56 €/kg JUT za tepla. Nejnížší ceny byly v roce 2021 v Belgii a v letech 2022 a 2023 v Dánsku, naopak nejvyšší ceny vykazovalo Rakousko a Portugalsko. Vyšší ceny v Rakousku jsou výsledkem dobré vyjednávací pozice sdružení asociací zastupující zemědělské podniky při vyjednávání s jatky a zpracovateli prasat. Realizační ceny v ČR se ve sledovaných letech pohybovaly na úrovni 1,31 až 2,18 €/kg JUT, což bylo pod průměrnou cenou sledovaných zemí o 3 až 9 %, tj. o 7 až 13 eurocentů/kg JUT za tepla. Rozdíl oproti průměru se postupně snižoval. Cena v ČR byla obdobná jako v Nizozemsku a Belgii a do roku 2022 také jako v Německu, kdy ve všech uvedených zemích byla realizační cena pod průměrem sledovaných zemí.

Graf B.1.4. Čistý zisk bez podpor (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

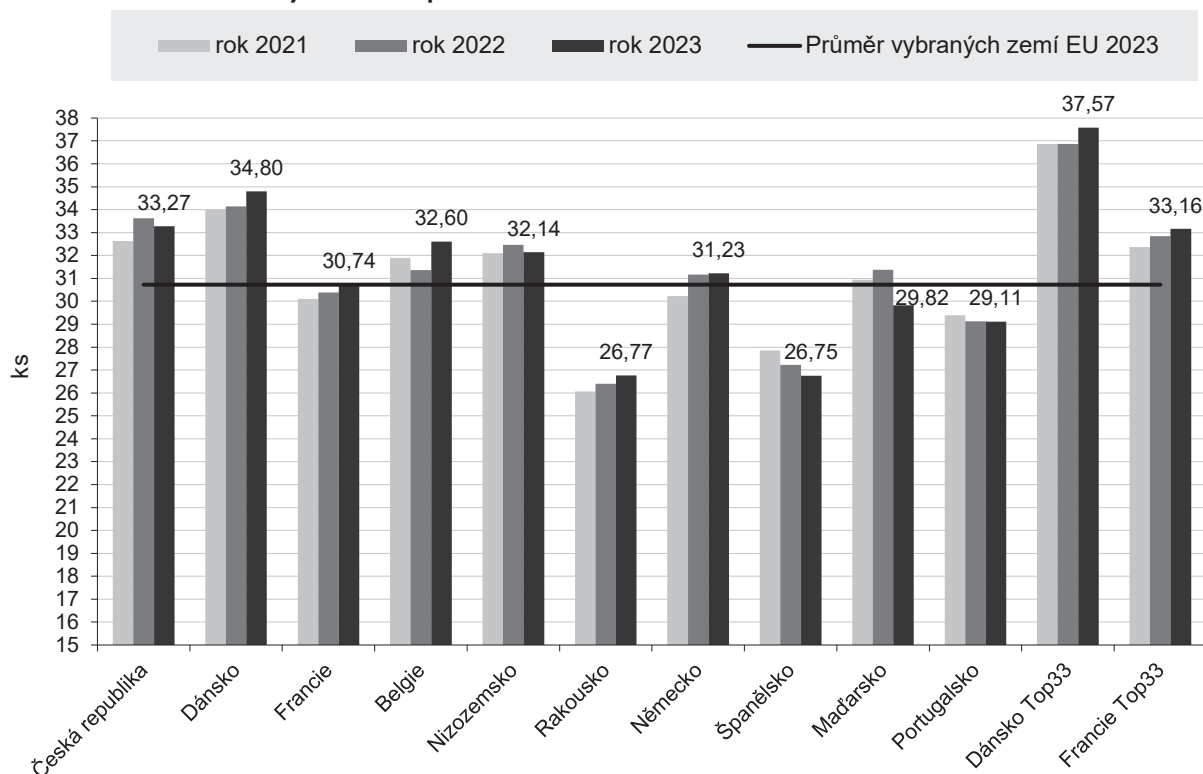
Ekonomický efekt – čistý zisk nebo ztrátu v €/kg JUT za tepla – v chovu prasat v jednotlivých zemích je zobrazen v **Grafu B.1.4**. V roce 2021, kdy poklesly realizační ceny souběžně s růstem nákladů, se ekonomika chovu prasat zhoršovala ve všech sledovaných zemích. Realizační ceny za jatečná prasata nepokrývaly náklady chovu ve většině zemí, průměrná ztráta sledovaných zemí EU dosahovala -0,18 €/kg JUT. Nejvyšší ztrátu vykazovali v roce 2021 chovatelé v Německu a v České republice (-0,50 a -0,37 €/kg JUT), následováni Belgií, Nizozemskem, Maďarskem (-0,29; -0,27 a -0,22 €/kg JUT) a dále Rakouskem a Francií (obě -0,12 €/kg JUT). Pouze v Dánsku a v Portugalsku převyšovali realizační ceny náklady chovu a zisk nabyl hodnot 0,04 a 0,02 €/kg JUT. V roce 2022 průměrná realizační cena sice vzrostla obdobným tempem jako náklady, ale ve všech sledovaných zemích se ekonomika meziročně zhoršila a všechny tyto země čelily ztrátě, která v průměru dosahovala -0,23 €/kg JUT. Nejhorší ekonomické výsledky přetrvávaly i v roce 2022 v Německu, České republice a Nizozemsku (-0,51, -0,41 a -0,34 €/kg JUT), mírně lepší to bylo v Belgii, Maďarsku a Dánsku (-0,26 a shodně -0,22 €/kg JUT) a dále ve Španělsku a ve Francii (-0,13 a -0,09 €/kg JUT). V roce 2023 se ekonomika výrazně zlepšila ve všech sledovaných zemích díky růstu realizačních cen, v průměru byl dosažen zisk ve výši 0,17 €/kg JUT. V případě České republiky zisk až 0,55 €/kg JUT. Výjimkou bylo Dánsko a Maďarsko, které skončily v mírné ztrátě. Dokonce i třetina nejlepších podniků Dánska a Francie dokázaly v roce 2022 udržet náklady pod hodnotou realizační ceny a dosáhly zisku. Překvapivě v roce 2023 vykazovaly tyto farmy o 18 až 27 % nižší realizační cenu než byl průměr ve sledovaných zemích. To se podepsalo na ekonomice, kdy třetina nejlepších podniků v Dánsku vykázala ztrátu a ve Francii dosáhla podprůměrného zisku.

Ukazatele intenzity

Užitkovost prasnic, měřená počtem odstavených selat na jednu prasnici, ve většině sledovaných zemí EU v průměru rostla (viz **Graf B.1.5.**). V roce 2021 zůstal počet odstavených selat beze změny oproti předchozímu roku a činil 30,6 kusu. V roce 2022 došlo k nepatrnému meziročnímu nárůstu o 0,7 % na 30,7 kusu, přičemž v roce 2023 se hodnota nezměnila a zůstala na stejné úrovni.

Mezi jednotlivými zeměmi byly významné rozdíly v užitkovosti prasnic. Česká republika dosahuje počtem odstavených selat na prasnici srovnatelné úrovně s nejlepšími producenty EU. Nejvyšší užitkovost prasnic byla s výrazným odstupem od ostatních zemí vykázána v roce 2023 v Dánsku (34,8 ks), v Nizozemsku, Belgii a v České republice se užitkovost pohybovala nadprůměrně v rozmezí 31,1 až 33,3 ks. Nejnižší užitkovost prasnic vykazovalo Rakousko a Španělsko (shodně 26,8 ks). Třetina nejlepších podniků ve Francii a v Dánsku vykazovala o 6,9 % a 20,0 % vyšší užitkovost prasnic ve srovnání s průměrem zemí EU. Zlepšování parametrů užitkovosti ČR je reflektováno kvalitní plemenářskou prací a významnou podporou v rámci ozdravných programů prasat 8.F. Mnoho chovů intenzivně participuje na ozdravných programech a zároveň prošlo repopulací v minulosti.

Graf B.1.5. Počet odstavených selat na prasnici/rok

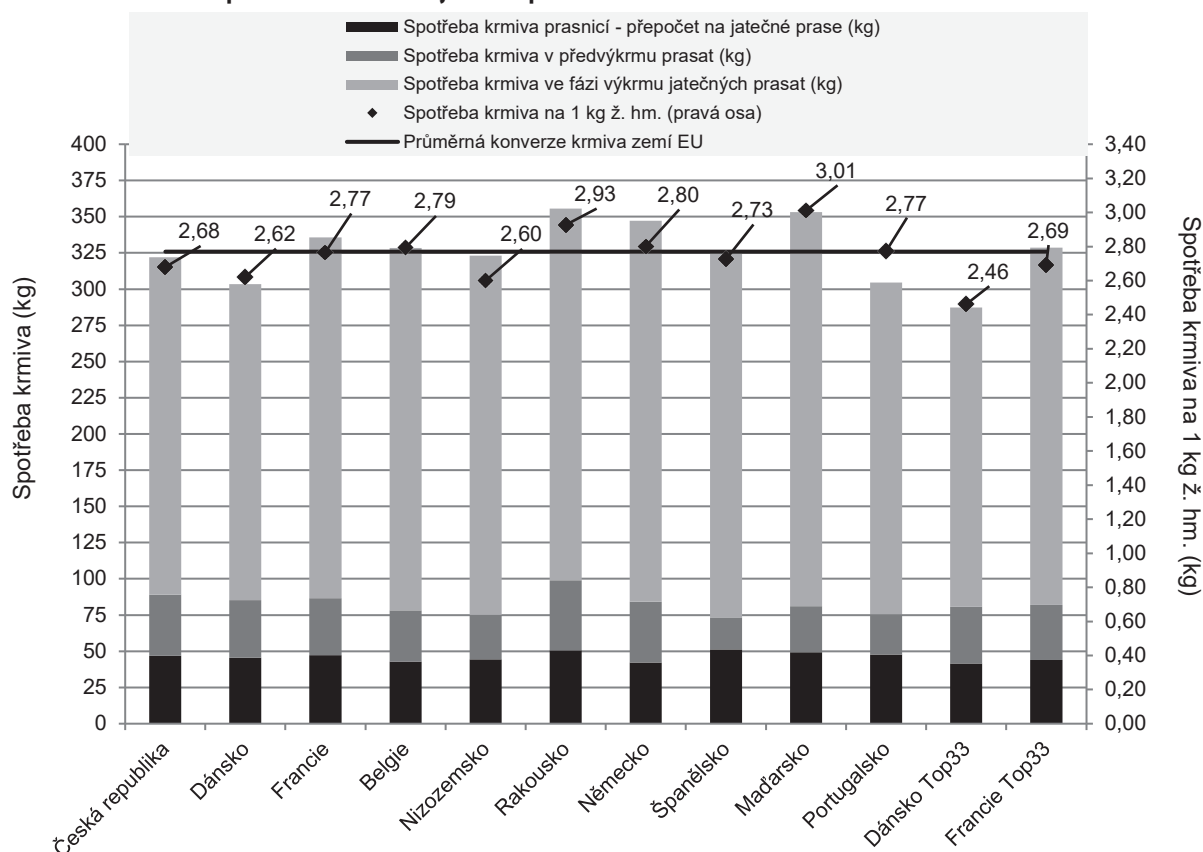

Pramen: InterPig

Souhrnná konverze krmiva, přírůstek v předvýkrmu a výkrmu prasat a množství vyprodukovaného masa na prasnici za rok jsou dalšími důležitými ukazateli produktivity. Souhrnná konverze krmiva vyjadřuje množství spotřebovaného krmiva v kilogramech na vyprodukování jednoho kilogramu živé hmotnosti prasat, tj. včetně spotřeby krmiva prasnicí. Uvedené hodnoty konverze nejsou standardizovány na jednotnou hmotnost zvířat (vstupní, výstupní). V České republice není souhrnná konverze krmiva přesně sledována, proto je její hodnota odhadnuta za pomoci modelu, který vychází z normativního průměrného denního příjmu krmné směsi v jednotlivých fázích odchovu, doplněného o přírůstek v jednotlivých fázích odchovu prasat. Průměrná konverze krmiva ve sledovaných zemích EU v roce 2023 dosahovala 2,77 kg/kg ž. hm. Nejlepší souhrnné konverze krmiva v roce 2023, stejně jako v předchozích letech, byly dosaženy v Nizozemsku a Dánsku 2,60, kg/kg ž. hm. S mírným odstupem následovaly Česká republika, Španělsko, Portugalsko, Francie s hodnotami 2,68; 2,73 a 2,77 kg/kg ž. hm. V Belgii, Německu, Rakousku

a Maďarsku byla spotřeba krmiva na kg přírůstku vyšší než průměr zemí EU (2,79–3,01 kg/kg ž. hm.). Celkově bylo na jatečné prase v České republice spotřebováno 322 kg krmiva při jatečné hmotnosti 120 kg **Graf B.1.6.**

Graf B.1.6. Celková spotřeba krmiva na jatečné prase a konverze krmiva v roce 2022

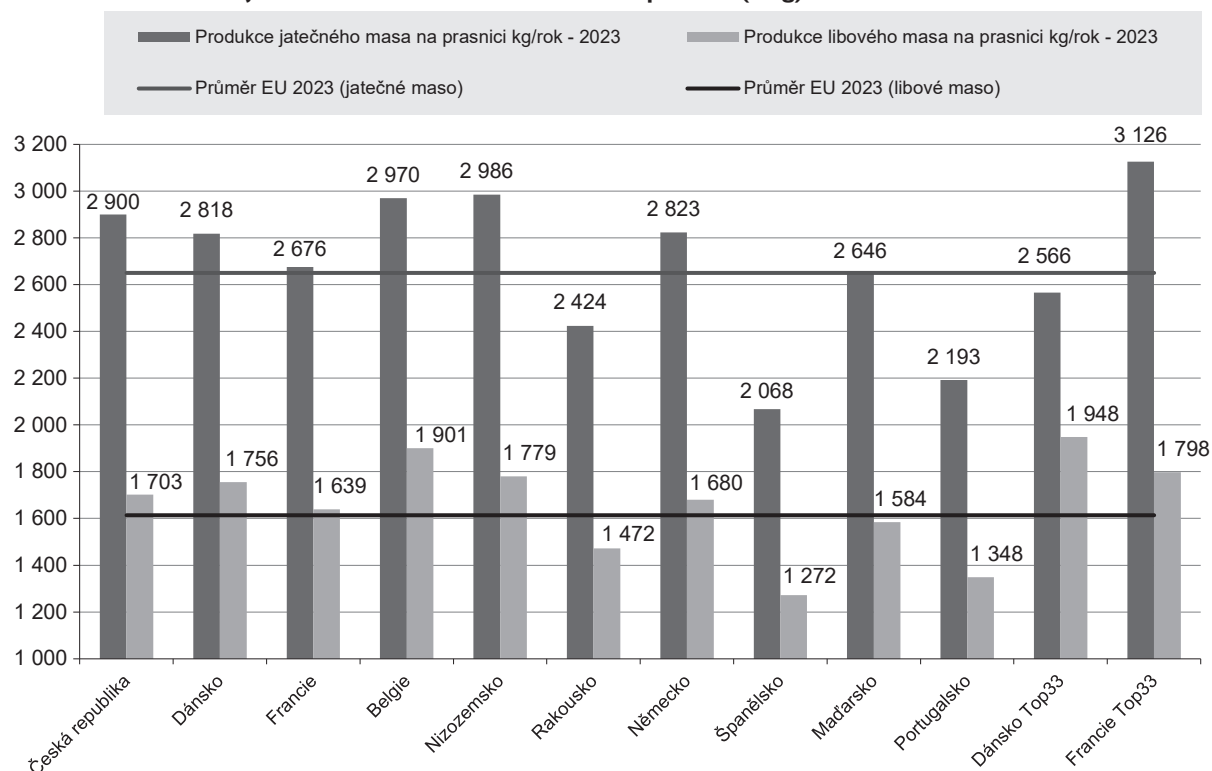

Pramen: InterPig

Absolutní přírůstky v předvýkrmu a výkrmu prasat jsou částečně ovlivněny převodní hmotností zvířat z předvýkrmu do výkrmu a finální jateční hmotností prasat. Aby byl eliminován vliv rozdílných hmotností, byl použit ukazatel standardizovaný přírůstek hmotnosti. To znamená, že užitkovost byla přepočtena na jednotnou hmotnost od 8–120 kg tak, aby vyjadřovala průměrný přírůstek v tomto intervalu. Po přepočtu byl průměrný standardizovaný přírůstek od 8–120 kg ve sledovaných zemích 0,739 kg/KD, přičemž nejvyšší byl zjištěn sestupně v Dánsku, České republice, Nizozemsku, Maďarsku a Německu (0,828–0,750 kg/KD). V 1/3 nejlepších podniků Dánska to bylo dokonce 0,885 kg/KD. Následovaly sestupně podle zjištěného přírůstku Rakousko, Francie, Belgie, Portugalsko a Španělsko (0,727–0,650 kg/KD).

Produkce jatečného masa na prasnici za rok je odvozena z počtu prodaných prasat na prasnici a z průměrné jatečné hmotnosti. Průměrná produkce v roce 2023 dosahovala hodnoty 2,65 t (**Graf B.1.7.**), tj. nárůst o 43 kg ve srovnání s předchozím rokem. Nejvyšší produkce jatečného masa na prasnici byla zaznamenána sestupně v Nizozemsku, Belgii, České republice, Německu a Dánsku, a to v rozmezí 2,99–2,82 t. Naopak nejnižší produkci masa na prasnici vykázalo Španělsko s hodnotou 2,07 t.

V České republice byla produkce masa na prasnici nadprůměrná dosahující 2,90 t, znamená to však meziroční pokles o 34 kg/prasnici oproti roku 2022. Nejlepší třetina podniků ve Francii a Dánsku vyprodukovala na prasnici okolo 2,57–3,13 t masa. V případě libového masa je průměrná produkce na prasnici ve sledovaných zemích EU 1,61 t. V České republice, Dánsku, Belgii a Nizozemsku převyšovala produkce libového masa na prasnici 1,70 t. I v Německu a Francii byla produkce libového masa nad průměrem zemí EU. Ve Španělsku, Portugalsku, Rakousku a Maďarsku byla produkce libového masa na prasnici nižší než průměr zemí EU o 29–34 kg. V nejlepší třetině podniků Dánska a Francie byla produkce libového masa na prasnici ve výši 1,8–1,95 t.

Graf B.1.7. Produkce jatečného masa a libového masa na prasnici (v kg)

Pramen: InterPig

Analýza nákladů a rentabilita

Rok 2023 přinesl zásadní změny ve výši výrobních nákladů i ve výnosech chovatelů prasat. Na počátku roku stále doznávaly dopady předchozího prudkého růstu cen krmiv a energií, což udržovalo nákladovou úroveň na vysoké hladině. Postupná stabilizace a mírný pokles cen krmných směsí, paliv i energií však ke konci roku vedly k částečné úlevě nákladové zátěže. Naproti tomu náklady na pracovní sílu a služby nadále rostly vlivem obecné inflace a zvyšování mezd. Na straně tržeb došlo k mimořádnému oživení: výkupní ceny jatečných prasat dosáhly nejvyšších úrovní od vstupu ČR do EU a během roku průběžně rostly až k rekordním hodnotám, což producentům umožnilo dočasně konsolidovat rentabilitu chovu. Domácí trh však stále zůstává výrazně ovlivněn dovozem levnějšího vepřového z Německa, Španělska či Polska, a bez dotačních programů by mnohé chovy vykazovaly ztrátu.

Do roku 2024 vstoupilo odvětví s dalším tlakem na snižování nákladů a nutností udržet výkupní ceny na únosné úrovni; evropský trh zůstává napjatý a ceny v Německu dále neklesají (klíčové pro cenotvorbu v ČR). Spotřebitelská poptávka po vepřovém mase zůstává stabilní, ale hlavní nejistoty vyplývají z potenciálního vývoje cen krmiv, energií, mzdových nákladů a rozsahu dotační podpory ze strany státu či EU.

Tab.B.1.1. a Tab.B.1.2. ukazují v roce 2023 ztrátu, zatímco pro rok 2024 se odhaduje zisk. Tento pozitivní obrat je výsledkem kombinace vyšších realizačních cen, poklesu nákladů na krmivo a stabilizace cen energií, avšak s výraznou vnitro-roční variabilitou – většina zisku se generuje v prvním pololetí, zatímco klesající výkupní ceny ve čtvrtém čtvrtletí mohou část marže vymazat. Pro udržení ziskovosti bude klíčové sledovat cenové trendy a aplikovat strategie zajištění, aby se předešlo opakování ztrátového scénáře.

Tab.B.1.1. Ekonomika chovu, odchovu a výkrmu prasat v přepočtu na celkovou produkci masa celého obratu stáda prasnice (skutečnost 2023, odhad průměrných nákladů v I.–IV. čtvrtletí 2024 a za rok 2024 celkem)

Ukazatel	Měrná jednotka	Skutečnost 2023	Odhad Iq 2024	Odhad 2q 2024	Odhad 3q 2024	Odhad 4q 2024	Odhad 2024
Krmiva (steliva) - nakupovaná	Kč/prasnice vč. obratu	78 235	64 172	63 689	63 945	64 777	64 145
Krmiva (steliva) - vlastní	Kč/prasnice vč. obratu	4 801	4 198	4 100	4 220	4 346	4 216
Léčiva a desinfekční prostředky	Kč/prasnice vč. obratu	6 079	6 173	6 168	6 148	6 186	6 169
Ostatní přímý materiál	Kč/prasnice vč. obratu	3 871	3 750	3 730	3 704	3 713	3 724
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/prasnice vč. obratu	92 986	78 293	77 688	78 016	79 023	78 254
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/prasnice vč. obratu	23 615	23 804	23 864	23 892	23 963	23 881
Pracovní náklady celkem	Kč/prasnice vč. obratu	16 746	15 883	17 211	18 056	19 648	17 647
Odpisy DHM	Kč/prasnice vč. obratu	7 811	7 976	8 011	8 080	8 119	8 046
Odpisy zvířat	Kč/prasnice vč. obratu	2 857	2 857	2 857	2 857	2 857	2 857
Náklady pomocných činností	Kč/prasnice vč. obratu	1 720	1 779	1 781	1 769	1 758	1 771
Režie	Kč/prasnice vč. obratu	8 896	8 762	8 714	8 701	8 728	8 726
Náklady celkem	Kč/prasnice vč. obratu	154 631	139 354	140 126	141 371	144 095	141 182
Chlévská mrva	Kč/prasnice k. obratu	382	382	382	382	382	382
Náklady hlavního výrobku (na ž. hm.)¹	Kč/prasnice vč. obratu	154 249	138 972	139 744	140 989	143 713	140 800
Produkce živých prasat na prasnici	kg	3 738	3 738	3 738	3 738	3 738	3 738
Tržba na produkci prasnice (výběrové šetření)	Kč/produkce prasnice	152 986	149 813	154 660	147 665	141 079	148 305
Tržba na produkci prasnice TIS^{ČR} (SZIF)²	Kč/produkce prasnice	154 255	149 813	154 660	147 665	141 079	148 305
Přímé platby a dotace vstupů celkem	Kč/produkce prasnice	12 321	-	-	-	-	-
Dotační titul 8. - Ozdravení chovu prasat	Kč/produkce prasnice	7 845	-	-	-	-	-
*DŽPZ – PRV 2014–2020	Kč/produkce prasnice	1 223	-	-	-	-	-
20.C Zlepšení životních podmínek v chovu prasat	Kč/produkce prasnice	2 433	-	-	-	-	-
Zelená nafta (dle zatížení DJ zvířat)	Kč/produkce prasnice	560	-	-	-	-	-
Podpora pojištění ŽV	Kč/produkce prasnice	260	-	-	-	-	-
Mimořádná podpora	Kč/produkce prasnice	0	-	-	-	-	-
Nepřímé podpory celkem	Kč/produkce prasnice	2 232	-	-	-	-	-
SAPS (+ greening) vázající se na kmné plodiny (nové BISS + celofaremní ekoplatba)	Kč/produkce prasnice	1 310	-	-	-	-	-
Redistributivní platba (CRISS)	Kč/produkce prasnice	420	-	-	-	-	-
PVP na z.p. - krmné plodiny	Kč/produkce prasnice	0	-	-	-	-	-
LFA (ANC) platby (Trp nebo z.p.)	Kč/produkce prasnice	345	-	-	-	-	-
Zelená nafta RV (dle zatížení DJ zvířat)	Kč/produkce prasnice	111	-	-	-	-	-

Ukazatel	Měrná jednotka	Skutečnost 2023	Odhad 1q 2024	Odhad 2q 2024	Odhad 3q 2024	Odhad 4q 2024	Odhad 2024
Podpora pojištění RV (krmné plodiny)	Kč/produkce prasnice	47	-	-	-	-	-
Podpory celkem	Kč/produkce prasnice	14 553					
Zisk/ztráta	Kč/produkce prasnice	-1 263	10 841	14 916	6 677	-2 633	7 505
Zisk/ztráta vč. všech podpor	Kč/produkce prasnice	13 290					
Nákladová rentabilitá³	%	-0,82	7,8	10,67	4,74	-1,83	5,33
Souhrnná rentabilita⁴ vč. všech podpor	%	8,62	-	-	-	-	-

Pramen: Výběrové šetření o nákladech a výnosech zemědělských výrobků za rok 2023; propočty ÚZEI; ČSÚ

Poznámka: ¹ Odhad ekonomiky v I.–4. q 2024 na základě vývoje cen indexů vstupů do zem. vůči 2023

² Cena šetření ÚZEI, cena používána v roce 2024 – TIS^{CR} (SZIF)

³ Nákladová rentabilita = (Tržby - Náklady) / Náklady * 100 (%)

⁴ Souhrnná rentabilita = (Tržby + Přímé a nepřímé podpory - Náklady) / Náklady * 100 (%)

Tab.B.1.2. Ekonomika chovu, odchovu a výkrmu prasat v přepočtu na 1 kg produkce celého obrátu stáda prasnice (skutečnost 2023, odhad průměrných nákladů v I.–IV. čtvrtletí 2024 a za rok 2024 celkem)

Ukazatel	Měrná jednotka	Skutečnost 2023	Odhad 1q 2024	Odhad 2q 2024	Odhad 3q 2024	Odhad 4q 2024	Odhad 2024
Krmiva (steliva) - nakupovaná	Kč/kg ž. hm.	20,93	17,17	17,04	17,11	17,33	17,16
Krmiva (steliva) - vlastní	Kč/kg ž. hm.	1,28	1,12	1,10	1,13	1,16	1,13
Léčiva a desinfekční prostředky	Kč/kg ž. hm.	1,63	1,65	1,65	1,64	1,65	1,65
Ostatní přímý materiál	Kč/kg ž. hm.	1,04	1,00	1,00	0,99	0,99	1,00
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/kg ž. hm.	24,88	20,95	20,78	20,87	21,14	20,94
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/kg ž. hm.	6,32	6,37	6,38	6,39	6,41	6,39
Pracovní náklady celkem	Kč/kg ž. hm.	4,48	4,25	4,60	4,83	5,26	4,72
Odpisy DHM	Kč/kg ž. hm.	2,09	2,13	2,14	2,16	2,17	2,15
Odpisy zvířat	Kč/kg ž. hm.	0,76	0,76	0,76	0,76	0,76	0,76
Náklady pomocných činností	Kč/kg ž. hm.	0,46	0,48	0,48	0,47	0,47	0,47
Režie	Kč/kg ž. hm.	2,38	2,34	2,33	2,33	2,33	2,33
Náklady celkem	Kč/kg ž. hm.	41,37	37,28	37,49	37,82	38,55	37,77
Chlévská mrva	Kč/kg ž. hm.	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Náklady hlavního Výrobku (na ž. hm. ¹)	Kč/kg ž. hm.	41,27	37,18	37,39	37,72	38,45	37,67
Produkce živých prasat na prasnici	kg	3 738	3 738	3 738	3 738	3 738	3 738
Realizační cena – TIS ^{CR} (SZIF) ²	Kč/kg ž. hm.	41,27	40,08	41,38	39,51	37,74	39,68
Tržba na produkci prasnice (výběrové šetření) ²	Kč/kg ž. hm.	40,93	40,08	41,38	39,51	37,74	39,68
Přímé platby a dotace vstupů celkem	Kč/kg ž. hm.	3,30	-	-	-	-	-
Dotační titul 8. – Ozdravení chovu prasat	Kč/kg ž. hm.	2,10	-	-	-	-	-
*DŽPZ- PRV 2014–2020	Kč/kg ž. hm.	0,33	-	-	-	-	-
*20.C Zepšení životních podmínek v chovu prasat	Kč/kg ž. hm.	0,65	-	-	-	-	-
Zelená nafta (dle zatížení DJ zvířat)	Kč/kg ž. hm.	0,15	-	-	-	-	-
Podpora pojištění ŽV	Kč/kg ž. hm.	0,07	-	-	-	-	-
Mimořádná podpora	Kč/kg ž. hm.	0,00	-	-	-	-	-
Nepřímé podpory celkem	Kč/kg ž. hm.	0,60	-	-	-	-	-
SAPS (+ greening) vázající se na krmné plodiny (nově BISS + celofaremní ekoplatba)	Kč/kg ž. hm.	0,35	-	-	-	-	-
Redistributivní platba (CRISS)	Kč/kg ž. hm.	0,11	-	-	-	-	-

Ukazatel	Měrná jednotka	Skutečnost 2023	Odhad 1q 2024	Odhad 2q 2024	Odhad 3q 2024	Odhad 4q 2024	Odhad 2024
PVP na z.p. – krmné plodiny	Kč/kg ž. hm.	0,00	-	-	-	-	-
LFA (ANC) platby (z.p.)	Kč/kg ž. hm.	0,09	-	-	-	-	-
Zelená nafta RV (dle zatížení DJ zvířat)	Kč/kg ž. hm.	0,03	-	-	-	-	-
Podpora pojištění RV (krmné plodiny)	Kč/kg ž. hm.	0,01	-	-	-	-	-
Podpory celkem	Kč/kg ž. hm.	3,89	-	-	-	-	-
Zisk/ztráta	Kč/kg ž. hm.	-0,34	2,9	3,99	1,79	-0,7	2,01
Zisk/ztráta vč. všech podpor	Kč/kg ž. hm.	3,56	-	-	-	-	-
Nákladová rentabilita³	%	-0,82	7,8	10,67	4,74	-1,83	5,33
Souhrnná rentabilita⁴ vč. všech podpor	%	8,62	-	-	-	-	-

Pramen: Výběrové šetření o nákladech a výnosech zemědělských výrobků za rok 2023; propočty ÚZEI; ČSÚ

Poznámka: ¹ Odhad ekonomiky v I.–4. q 2024 na základě vývoje cen indexů vstupů do zem. vč. 2023

² Cena šetření ÚZEI, cena používána v roce 2024 – TIS^{CR} (SZIF)

³ Nákladová rentabilita = (Tržby - Náklady) / Náklady * 100 (%)

⁴ Souhrnná rentabilita = (Tržby + Přímé a nepřímé podpory - Náklady) / Náklady * 100 (%)

C. ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

Zpracovatelský průmysl uvádí dlouhodobé přehledy, z nichž je patrné, že trvalý trend poklesu spotřeby vepřové i hovězí suroviny pro vlastní potřebu v masných závodech byl v roce 2014 zastaven. Po jeho dvouroční stagnaci v letech 2015 až 2016 došlo k mírnému oživení tohoto ukazatele, a to u hovězí suroviny (index 2020/2019 činil 103,4), zatímco u suroviny vepřové spotřeba pro vlastní výrobu opět poklesla (index 97,5). Z celkového množství spotřebované suroviny činilo v roce 2024 hovězí maso pouze 15,3 % a vepřové maso 79,6 %. V porovnání s rokem 2023 dle indexu 2024/2023 byla dle údajů TIS^{ČR} SZIF průměrná cena průmyslových výrobců u hovězí suroviny 108,0 a u vepřové suroviny byl index 99,4 **Tab.C.I.I.**

Tab.C.I.I. Skladba suroviny pro vlastní výrobu v masných závodech ČR

Období	Skladba (v tunách)			Skladba v %			Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2024	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2024
	Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina :		Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina :			
		hovězí	vepřová		hovězí	vepřová		
2004	337 682	62 706	244 523	100	18,6	72,4	91,99	59,28
2005	318 296	50 503	241 001	100	15,9	75,7	100,16	58,85
2006	322 547	48 956	247 180	100	15,2	76,6	101,91	57,50
2007	323 558	45 964	251 489	100	14,2	77,7	102,92	54,37
2008	322 446	44 256	252 979	100	13,7	78,5	102,12	56,33
2009	312 779	41 458	244 510	100	13,3	78,2	103,45	54,75
2010	307 791	40 736	235 362	100	13,2	76,5	101,05	50,93
2011	298 647	37 360	234 154	100	12,5	78,4	105,22	54,00
2012	277 588	30 615	220 587	100	11,0	79,5	115,84	60,91
2013	260 948	28 468	209 247	100	10,9	80,2	118,60	62,05
2014	251 559	29 278	203 433	100	11,6	80,9	119,85	60,96
2015	256 441	31 150	206 927	100	12,1	80,7	119,81	55,48
2016	254 728	34 881	204 310	100	13,7	80,2	119,78	57,22
2017	250 658	35 639	200 827	100	14,2	80,1	123,05	62,20
2018	251 649	36 561	201 427	100	14,5	80,0	121,90	55,21
2019	254 345	38 133	202 781	100	15,0	79,7	121,83	63,62
2020	250 751	39 417	197 791	100	15,7	78,9	121,24	63,45
2021	250 872	39 044	199 465	100	15,6	79,5	126,49	55,76
2022	243 940	33 120	197 783	100	13,6	81,1	151,71	68,21
2023	224 643	33 968	178 933	100	15,1	79,7	153,64	78,60
2024	229 180	35 007	182 446	100	15,3	79,6	165,90	78,15
Index 2024/2023	102,0	103,1	102,0	x	101,0	99,9	108,0	99,4

Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Poznámka: – sledování TIS^{ČR} SZIF zahrnuje přibližně 52 % nákupu jatečných prasat v České republice,
– výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Produkce výrobků z masa činila v roce 2024 celkem 256 775 tun. Ve srovnání s rokem 2023 to odpovídá nárůstu (o 4,6 %). Tento nárůst byl způsoben především zvýšením produkce masných výrobků (index 2024/2023 na úrovni 105,2 %). U výsekového masa byl zaznamenán nárůst (index 2024/2023 na úrovni 104,0 %). Nejvyšší podíl na produkci činily masné výrobky (54,2 %) následovány výsekovým masem (45,7 %). Podíl masových konzerv na celkové výrobě produktů z masa byl zanedbatelný, a tvořil pouhou jednu desetinu procenta. Obecně lze tedy říci, že dle údajů zpracovatelských závodů v ČR se v roce 2024 spotřebitel více orientoval na masné výrobky **Tab.C.1.2.**

Tab.C.1.2. Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masných závodech ČR

Rok	Skladba (v tunách)				Skladba (v %)			
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho:			Výroba výrobků z masa celkem	z toho:		
		výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy		výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	100	45,3	52,5	2,2
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	100	46,6	51,7	1,7
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	100	48,3	50,3	1,4
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	100	48,3	50,5	1,1
2008	337 588	155 601	178 099	3 888	100	46,1	52,8	1,2
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	100	46,2	52,9	0,9
2010	327 584	149 749	175 496	2 339	100	45,7	53,6	0,7
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	100	45,7	53,7	0,6
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	100	43,5	56,0	0,5
2013	281 760	118 124	162 729	907	100	41,9	57,8	0,3
2014	271 346	111 755	158 846	745	100	41,2	58,5	0,3
2015	272 844	118 451	153 605	788	100	43,4	56,3	0,3
2016	271 028	115 035	155 184	809	100	42,4	57,3	0,3
2017	264 431	113 400	150 148	883	100	42,9	56,8	0,3
2018	269 482	122 327	146 078	1 077	100	45,4	54,2	0,4
2019	273 102	127 809	144 251	1 042	100	46,8	52,8	0,4
2020	267 079	123 154	143 012	913	100	46,1	53,6	0,3
2021	264 475	119 920	143 370	1 185	100	45,3	54,2	0,5
2022	264 932	118 389	145 834	709	100	44,7	55,0	0,3
2023	245 540	112 846	132 398	296	100	46,0	53,9	0,1
2024	256 775	117 409	139 245	121	100	45,7	54,2	0,1
Index 2024/2023	104,6	104,0	105,2	40,9	100	99,5	100,6	39,1

Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Poznámka: – sledování TIS^{ČR} SZIF zahrnuje přibližně 52 % nákupu jatečných prasat v České republice,

– výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Po poklesu výroby jatečného (vepřového + hovězího) masa v letech 2015–2017 došlo od roku 2018 k výraznému oživení výše uvedeného produkčního ukazatele. Tato hodnota byla s malými výkyvy prakticky totožná i v následujících letech a činila 120,5 tis. t (rok 2023) a 123,4 tis. t (rok 2024). To dokládá i index 2024/2023 na úrovni 102,4. Ve srovnání s rokem 2023 však v roce 2024 stoupl tržní odbyt výrobků z masa o 3 % na 222,2 tis. tun **Tab.C.1.3.**

Tab.C.I.3 Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa

měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)								Tržní odbyt ¹⁾ (tis. t)							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Index 24/23 (%)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Index 24/23 (%)
I.	10,5	10,6	10,7	9,8	10,2	9,7	10,4	107,0	17,6	19,8	18,9	17,2	18,2	17,4	18,2	104,3
II.	9,6	9,3	9,7	9,6	9,4	9,5	9,7	101,8	17,0	17,8	17,2	17,7	17,6	17,3	17,3	99,8
III.	10,8	10,5	11,3	11,6	11,2	11,0	10,1	91,6	20,2	19,6	21,0	21,6	20,7	19,4	18,7	96,6
IV.	10,2	11,5	9,7	10,8	10,1	9,5	10,8	113,3	18,5	23,2	20,7	19,1	19,8	17,1	19,1	111,5
V.	10,8	11,3	9,9	10,8	10,8	11,0	10,9	98,4	20,4	22,2	20,1	18,9	20,4	18,4	19,7	106,9
VI.	10,1	9,4	10,5	10,6	10,6	10,3	9,5	91,8	18,8	19,8	19,9	19,4	19,9	18,6	19,2	103,0
VII.	10,3	10,8	10,8	9,9	9,6	9,1	10,6	115,7	19,8	20,7	20,5	19,0	18,4	17,1	18,2	107,0
VIII.	10,5	10,3	10	10,6	10,8	10,1	9,9	98,1	19,9	20	19,7	19,6	20,7	17,9	17,6	98,0
IX.	9,7	10,3	10,4	10,3	10,3	9,4	9,9	106,1	18,1	18,6	18,7	19,8	19,3	16,5	16,8	102,0
X.	11,8	11,1	11	10,3	9,9	10,4	10,6	101,6	20,8	21,5	20,0	19,5	19,1	18,3	18,7	101,9
XI.	11,2	11	10,7	11,1	10,9	10,3	10,7	103,7	19,5	20,4	19,5	20,6	20,3	18,6	19,2	103,1
XII.	10,5	10,6	11,4	11,1	10,6	10,1	10,5	104,0	19,6	21,5	22,5	22,1	21,2	19,1	19,6	102,9
I.–XII.	126,1	126,6	126	126,6	124,3	120,5	123,4	102,4	230	245	238,8	234,3	235,7	215,7	222,2	103,0

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: – sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 52 % nákupu jatečných prasat v České republice,
– výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka : ¹⁾ Odbyt výrobků z masa – z toho vnitřní trh celkem

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %,
pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

V prosinci roku 2024 byly zásoby hotových výrobků 3,39 tis. tun, a zaznamenáváme zde pokles ve srovnání se stejným měsícem roku 2023 (meziroční index 99,5). Stejně jako v předchozích letech nelze ani v roce 2024 shledat žádnou dynamiku vývoje zásob hotových výrobků v rámci jednotlivých měsíců. Pravidelně však dochází k poklesu zásob v prosinci **Tab.C.I.4.**

Tab.C.I.4. Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)

Měsíc	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Index 23/22	Index 24/23
I.	9,70	9,08	7,57	4,62	3,89	3,40	3,44	3,52	3,99	3,62	3,71	90,6	102,5
II.	8,13	7,85	7,54	4,38	3,99	3,87	3,80	3,74	3,88	3,84	4,05	98,8	105,5
III.	8,28	8,00	7,58	4,59	3,67	4,15	4,14	3,57	3,81	4,35	3,50	114,0	80,4
IV.	7,99	8,08	7,07	4,39	3,92	3,60	3,54	3,57	3,55	3,57	3,82	100,4	107,0
V.	8,18	8,15	7,16	4,43	4,22	3,99	3,12	3,62	3,80	3,56	3,78	93,7	106,0
VI.	8,24	8,24	7,35	4,29	4,31	3,73	3,53	3,85	3,94	4,13	4,18	104,8	101,1
VII.	8,26	7,62	7,04	4,24	4,57	3,80	3,28	3,72	4,10	3,73	4,08	90,9	109,6
VIII.	8,40	7,82	6,70	3,95	4,46	3,77	3,47	4,06	3,88	3,75	3,92	96,9	104,4
IX.	8,91	8,09	7,34	3,85	3,70	4,21	3,43	3,60	3,85	3,77	3,70	97,9	98,1
X.	8,74	8,19	4,71	4,48	4,23	3,68	3,47	4,19	4,04	3,89	4,14	96,2	106,3

XI.	9,85	9,18	5,18	4,94	4,91	4,34	4,29	5,05	4,67	4,73	4,67	101,3	98,6
XII.	9,11	7,30	4,34	3,43	3,49	2,85	2,83	3,59	3,43	3,41	3,39	99,4	99,5

Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Poznámka: – sledování TIS^{ČR} SZIF zahrnuje přibližně 52 % nákupu jatečných prasat v České republice,
– výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Z vývoje provozních zásob masa v jednotlivých měsících roku 2024 lze zaznamenat jak u masa celkem, tak u vepřového masa podobný trend. Provozní zásoby masa celkem byly v prosinci roku 2024 v meziočném srovnání nižší o 1,1 %, u vepřového masa vyšší o 0,2 % **Tab.C.1.5.**

Tab.C.1.5. Vývoj provozních zásob masa v letech 2018 až 2024

Měsíc	C e l k e m (tis. t)								z toho vepřového masa (tis. t)							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Index 24/23	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Index 24/23
I.	5,24	4,13	4,70	3,78	5,03	3,94	3,89	98,7	4,05	2,90	3,44	2,81	3,91	2,83	2,91	102,7
II.	5,55	4,21	5,24	4,47	5,29	4,83	4,43	91,8	4,39	3,04	4,11	3,46	4,26	3,69	3,51	95,1
III.	5,86	4,48	5,45	4,50	5,26	3,86	4,57	118,3	4,66	3,33	4,10	3,47	4,37	2,81	3,44	122,1
IV.	6,36	4,44	4,51	4,90	5,22	3,51	4,40	125,1	5,39	3,30	3,47	3,81	4,24	2,54	3,41	133,9
V.	5,87	4,48	4,38	4,82	4,74	3,63	4,01	110,4	4,98	3,19	3,27	3,84	3,72	2,65	3,12	117,9
VI.	6,57	4,12	4,27	4,46	4,45	4,10	4,27	104,1	5,64	2,98	3,32	3,44	3,39	3,10	3,33	107,4
VII.	5,07	4,15	4,43	4,46	4,77	4,33	4,11	95,1	4,18	3,02	3,41	3,52	3,69	3,41	3,17	92,9
VIII.	4,69	4,50	4,06	3,97	4,72	4,03	4,09	101,5	3,88	3,53	3,00	3,08	3,66	3,20	3,16	98,8
IX.	4,25	4,41	4,12	4,04	4,67	4,33	4,40	101,5	3,31	3,41	3,16	3,18	3,72	3,34	3,38	101,2
X.	4,16	4,09	4,20	4,00	4,91	4,57	4,28	93,6	3,18	3,07	3,24	3,04	3,73	3,51	3,40	96,8
XI.	4,12	4,47	4,49	4,50	4,64	4,25	4,42	104,0	3,08	3,25	3,43	3,46	3,48	3,24	3,47	106,9
XII.	3,91	4,29	3,92	4,52	4,03	3,84	3,80	98,9	2,80	3,10	3,02	3,47	3,00	3,01	3,01	100,2

Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Poznámka: – sledování TIS^{ČR} SZIF zahrnuje přibližně 52 % nákupu jatečných prasat v České republice,
– výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy.

D. KLASIFIKACE JATEČNĚ UPRAVENÝCH TĚL

Je to již více než dvacet let, co se u nás vyprodukovaná jatečná zvířata nezpeněžují v živém, ale podle klasifikace jatečně upravených trupů. Povinnost zajistit klasifikaci jatečně upravených těl vychází z evropské legislativy a to z Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1182 ze dne 20. dubna 2017, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o klasifikační stupnice Unie pro jatečně upravená těla prasat.

Klasifikační stupnice EU pro jatečně upravená těla se v souladu s přílohou IV částmi A a B nařízení Rady jednotlivě použije v případě těl prasat, která nebyla použita k chovu.

Členské státy se mohou rozhodnout, že požadavky na klasifikaci jatečně upravených těl prasat uvedené v části B bodu II přílohy IV nařízení (EU) č. 1308/2013 nebudou povinné pro jatka, která porážejí v ročním průměru méně než 500 kusů prasat týdně a v těch, kde porážejí pouze prasata narozená a současně vykrmená ve vlastních chovných zařízeních, a která všechna získaná jatečně upravená těla bourají. Členské státy mohou stanovit nižší limit, zejména za účelem zajištění reprezentativnosti cenových záznamů podle čl. 8 odst. 2 prováděcího nařízení (EU) 2017/1184.

V ČR je klasifikace povinná pro jatka, která porážejí v ročním průměru více než 200 kusů prasat týdně.

Při hodnocení jatečných prasat podle SEUROP – systému je základním ukazatelem kvality jatečného těla podíl svaloviny. Klasifikace JUT se smí provádět pouze metodami schválenými Evropskou Komisí. Česká republika má schválených celkem sedm metod klasifikace jatečného těla prasat, a to manuální dvoubodovou metodu ZP a dále metody využívající aparativní přístroje FOM, FOM 2, UFOM 300, HGP, IS-D-05 a IS-D-15. V průběhu let 2023 – 2024 proběhla revize metod klasifikace a byly odvozeny nové regresní rovnice pro výpočet odhadovaného podílu svaloviny u metod ZP, IS-D-05 a IS-D-15 **Tab.D.I.1.**

Tab.D.I.1. Výsledky klasifikace JUT prasat podle tříd jakosti v roce 2024

Třída jakosti (podíl svaloviny)		Počet JUT	Zastoupení JUT ve třídě (%)	Průměrný podíl svaloviny v JUT (%)	Průměrná hmotnost JUT za studena (kg)
S	60 a více %	949 468	48,62	61,98	90,55
E	55 až 59,9 %	872 285	44,67	58,1	94,23
U	50 až 54,9 %	100 127	5,13	53,39	97,79
R	45 až 49,9 %	61 74	0,32	48,33	99,87
O	40 až 44,9 %	555	0,03	43,3	99,11
P	méně než 40 %	271	0,01	39,54	95,79
N	JUT do 59,9 kg	11 237	0,58	21,71	46,43
T	JUT nad 120 kg	12 537	0,64	41,73	126,49
Celkový součet		1 952 654			

Pramen: MZe – Výsledky klasifikace jatečně upravených těl prasat za rok 2024

E. ŠLECHTĚNÍ A HYBRIDIZAČNÍ PROGRAMY V CHOVU PRASAT V ČESKÉ REPUBLICE

Česká republika kladе velký důraz na šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat. Pravidla pro tuto oblast jsou upravena zvláštním zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropského společenství.

Ministerstvo zemědělství podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat, předpovědi plemenných hodnot a další šlechtitelská opatření. V roce 2024 ministerstvo eviduje v oblasti chovu prasat jen jedno uznané chovatelské sdružení.

Souhlas k provádění odborné činnosti udělilo ministerstvo oprávněným osobám v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona a k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona získaly souhlas fyzické nebo právnické osoby, podnikající podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí.

Dne 1. 8. 2019 nabyla účinnost novela vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů. V novele došlo k zásadní změně. Zatímco dříve byla povinnost registrovat hospodářství a hlásit změny stavu do centrální evidence od dvou prasat výše, novelou je hranice snížena na jediné prase. Zároveň byl zaveden institut dočasného hospodářství, který byl dříve znám pouze u ovcí.

Významnou změnou se pro chovatele stala také poslední novelizace vyhlášky o označování (vyhl. 130/2023), která zavádí povinnost hlášení veškerých změn nejpozději do 7 dní od jejich uskutečnění. Tato změna vychází z nařízení o Animal Health Law a byla do praxe zavedena k 1. březnu 2023.

Z ostatních změn, dotýkajících se též chovu prasat, uvádíme zejména úpravu ustanovení, které se týká vedení evidence formou počítačové databáze a zaslání hlášení elektronickou cestou, kde je v souladu s rozvojem elektronické komunikace umožněno zadávání dat přes Portál farmáře.

Shromažďováním a zpracováváním údajů v informačním systému ústřední evidence a prováděním souvisejících odborných činností byla pověřena Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Významnou úlohu splňuje při kontrole údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Uznaným chovatelským sdružením pro chov prasat v České republice je Svaz chovatelů prasat, z. s., který je nositelem Národního šlechtitelského programu. Pod něj spadalo na počátku roku 2025 přibližně 2 500 plemenných zvířat, která byla umístěna v 44 šlechtitelských chovech. Plemenná skladba těchto zvířat odpovídala tradiční hybridizační pyramidě.

Na jejím vrcholu jsou mateřská plemena, jejichž populace je tradičně největší. Prasnic plemene české bílé ušlechtilé (ČBU) bylo 1 542, druhého nejpočetnějšího plemene česká landrase (ČL) 304 prasnic.

Reprodukce má poměrně nízkou dědivost a v počtech dochovaných selat hraje velkou roli celá řada negenetických faktorů. Přesto se u mateřských plemen samozřejmě jedná o nejdůležitější selekční ukazatel a díky využití velkého množství dat při odhadu plemenné hodnoty systémem BLUP Animal

model se daří neustále zlepšovat výsledky. V loňském roce dosáhl průměrný počet živě narozených selat v jednom vrhu 14,7 u ČBU a 14,3 u ČL. Pokud se započítají veškeré ztráty do odstavu, znamenají tato čísla dochovy 32,8, resp. 31,9 selat na prasnici a rok. U obou mateřských plemen došlo v průběhu posledních 10 let k nárůstu užitkovosti o více než jedno odstavené sele v každém vrhu –tedy přibližně o 2,5 selete na prasnici a rok. V kontextu informací o výsledcích některých užitkových stád se to může zdát málo, ale je třeba vzít v úvahu to, že se jedná o čistokrevné populace. U reprodukce je obvykle popisován heterózní efekt na úrovni 10 %. Prasnice FI běžně dosahují počtů blížících se 35 odstavených selat za rok.

Ještě výrazně vyšší ukazatele reprodukce je možno sledovat v superplodné populaci. V odhadu plemenné hodnoty je v této subpopulaci ještě výrazněji akcentována reprodukce a výsledky jsou tedy ještě lepší. Prasnice superplodné populace u bílého ušlechtilého dokázaly odstavit téměř 32 selat za rok a 30,8 u plemene landrase.

Vedle reprodukce jsou samozřejmě sledovány i parametry růstu a podíl libového masa. Proto všechna mladá zvířata procházejí testem vlastní užitkovosti, při němž jsou krmena ad libitum. Jen v průběhu roku 2024 prošlo tímto testem téměř 6 400 zvířat u plemene ČBU a 2 900 zvířat u ČL. U části zvířat byla navíc testována individuální spotřeba krmné směsi a konverze krmiva. V rámci testačního období rostla zvířata ČBU i ČL tempem 1 200 gramů za den. Podíl libového masa se u mateřských populací pohyboval mírně nad 60 %. V rámci šlechtění je však tomuto znaku u mateřských plemen věnována jen malá pozornost **Tab.E.1.1.**

Populace otcovských plemen jsou výrazně menší, protože jejich potřeba je, díky takřka stoprocentnímu rozšíření inseminace, mnohem nižší. Celkově je v plemenné knize evidováno 220 prasnic otcovských plemen. Díky možnosti importů je tato populace schopna dosahovat velmi dobrých výsledků, což potvrzují parametry zvířat ustájených na inseminačních stanicích. Tyto stanice tradičně slouží jako výkladní skříň každého šlechtitelského programu.

Tab.E.1.1. Užitkovost plemen prasat zapojených do šlechtitelského programu ČR v roce 2024

Plemeno	Počet kanců	Přírůstek v g/KD/ks		% libové svaloviny
		v testu	od narození	
LI 34	9	1 462	875	61,6
LI 38	13	1 211	768	62,5
LI 48	28	1 351	829	62,7
D	48	1 352	829	61,4
BO	3	1 214	783	61,3
PN	76	1 294	810	64,1
ČBU	49	1 294	798	59,4
ČL	48	1 280	806	59,0

Pramen: SCHP

Z počtu zvířat nakoupených na ISK je patrné, že se postupně snižuje popularita hybridních kombinací a naopak se zvyšuje poptávka po čistokrevných kancích otcovských plemen. Týká se to především kanců plemen Pietrain a Duroc.

Neoddělitelnou částí národního šlechtitelského programu je genetický zdroj plemene přeštické černostrakaté (PC). K 1. 1. 2025 bylo evidováno 423 prasnic v 19 chovech. Ve struktuře je patrná velká nerovnováha. Ve čtyřech chovech je ustájena přibližně polovina evidovaných plemenic. Zbylé chovy jsou výrazně menší. Na rozdíl od ostatních plemen zapojených do plemenné knihy není možné do genetického zdroje importovat zvířata ze zahraničí. Zásadním problémem chovu přeštického černostrakatého tak je, a i v budoucnu bude, zajištění genetické variability a udržení příbuznosti na co nejnížší úrovni.

Ministerstvo uznalo též několik chovatelských podniků prasat, jejichž hybridizační programy vychází nebo jsou přímo součástí hybridizačních programů některých zahraničních, vesměs nadnárodních producentů. Tyto chovatelské podniky provozují vyšší stupně chovů i vlastní inseminační stanice a nabízí smluvně propojeným chovatelům ucelené programy s jednou nebo několika kombinacemi křížení specializovaných linií pro produkci jatečných prasat. V České republice jsou uznány chovatelské podniky prasat: AgramM, spol. s r.o., Česká PIC, spol. s r.o., Service4farmers, spol. s r.o. a Topigs Norsvin, spol. s r.o.

Chov prasat se více než 40 let vyznačuje intenzivní selekcí a produkcí standardních zvířat. Tlak na efektivitu a specifické podmínky historického vývoje vedou k tomu, že se ve velké míře uplatňuje vertikální integrace v odvětví.

F. PĚSTOVÁNÍ, ZPRACOVÁNÍ A SPOTŘEBA OBILOVIN V ČESKÉ REPUBLICE

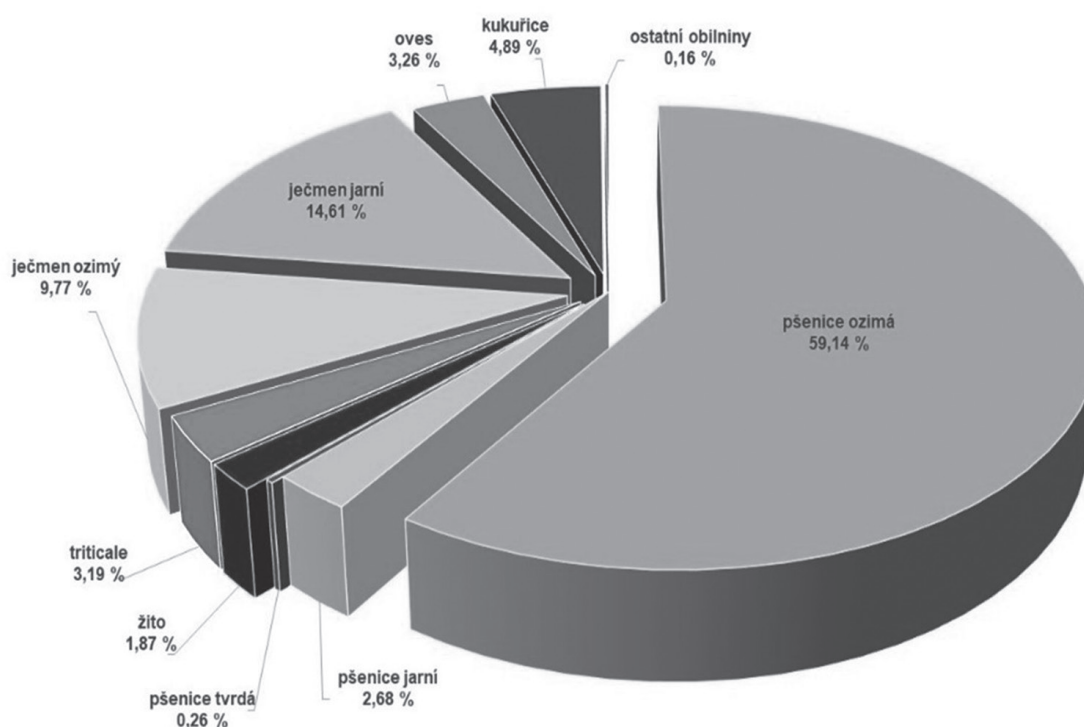
I. Produkce obilovin

Česká republika je ve výrobě základních obilovin zcela soběstačná. Obiloviny jsou primárně využívány v potravinářském a v krmivářském sektoru, ale také pro technické využití k výrobě například etanolu.

Výměra všech obilnin na zrno pěstovaných pro sklizeň v roce 2023, tzn. v HR 2023/24, dosáhla celkové rozlohy **1 317 204 ha**. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilnin osciluje kolem výměry 1 320–1 400 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o pokles až o 68 807 ha, tj. o 5,0 %. Stále dominantní roli mezi obilninami hraje pšenice ozimá, která opětovně překročila hranici svého 50% zastoupení ve struktuře osevních ploch obilnin.

Celková sklizeň obilovin činila **7 995 524 tun při průměrném hektarovém výnosu 6,07 t/ha**. Jedná se meziročně o pokles produkce obilovin, a to o 222 892 tun, tj. o 2,7 %. Průměrný hektarový výnos byl meziročně o 0,14 t/ha vyšší, tj. o 2,4 %. Na konečnou produkci má, kromě obvyklé výměry pěstovaných obilnin, významný vliv také výše průměrného hektarového výnosu. Jedná se tak o sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500–6 000 tis. tun obilovin celkem **Graf F.I.I. a Tab.F.I.I.**

Graf F.I.I. Struktura osevních ploch jednotlivých druhů obilovin v České republice v roce 2023

Pramen: ČSÚ

Tab.F.1.1. Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a sklizně obilovin celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Sklizeň (t)
2020	1 344 877	6,04	8 126 663
2021	1 345 835	6,11	8 227 107
2022	1 386 011	5,93	8 218 416
2023	1 317 204	6,07	7 995 524
2024	1 409 610	*	*

Pramen: ČSÚ * data nejsou dosud k dispozici.

2. Výroba krmných směsí

Krmivářský průmysl je stabilním sektorem v České republice, který zabezpečuje výrobu krmiv podle nejprísnejších hygienických norem s minimálním negativním dopadem výroby na životní prostředí. Výrobní krmných směsí uplatňují při výrobě krmiv vysoce efektivní řešení výroby v důsledku zavádění nových perspektivních technologií. Výroba krmných směsí probíhá kontinuálně a krmivo musí zabezpečit nutriční a zdravotní požadavky pro daný druh a kategorii zvířat.

Tab.F.2.1. Výroba krmných směsí pro prasata k produkci potravin

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024	Index 2024/2023
	tis. t	tis. t	tis. t	tis. t	tis. t	%
Prasata celkem	760,87	796,41	707,789	675,103	673,313	99,735
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	699,893	712,538	648,597	619,843	616,793	99,508
Určené pro vlastní spotřebu	60,977	83,872	59,192	55,26	56,519	102,279
Selata	76,202	82,781	62,741	53,645	58,09	108,285
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	71,624	74,916	57,426	48,04	53,321	110,993
Určeno pro vlastní spotřebu	4,578	7,865	5,316	5,605	4,769	85,075
Výkrm prasat	546,613	578,392	521,443	494,981	493,492	99,699
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	501,451	515,158	479,032	454,691	450,842	99,154
Určeno pro vlastní spotřebu	45,162	63,235	42,412	40,291	42,65	105,855
Chovná prasata	129,764	126,809	117,877	120,281	115,789	96,265
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	119,01	114,356	106,623	111,055	106,806	96,173
Určeno pro vlastní spotřebu	10,754	12,454	11,254	9,226	8,984	97,374
Ostatní	8,291	4,704	5,727	6,195	5,941	95,901
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	7,808	*	*	*	*	96,154
Určené pro vlastní spotřebu	0,483	*	*	*	*	84,783

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: * Nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2024 bylo celkem vyrobeno pro prasata 673,31 tis. t krmných směsí, což je o 1,79 tis. t (0,3 %) méně v porovnání s rokem 2023 (675,1 t). Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež 1 026 580 t, pro prasata 673 313 t, pro skot 609 911 t, pro domácí zvířata 272 575 t a pro ostatní zvířata 53 650 t.

Do kategorie ostatní hospodářská zvířata spadají krmné směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby. Meziročně byl pokles výroby krmných směsí zaznamenán u krmných směsí pro prasata a nárůst výroby krmných směsí pro drůbež, skot a ostatní hospodářská zvířata. Výroba krmných směsí pro prasata se snížila o 0,27 % (1 790 t) a pro ostatní hospodářská zvířata o 3,54 % (1 968 t). Výroba krmných směsí pro drůbež se meziročně navýšila o 2,01 % (20 243 t), pro skot o 2,32 % (13 826 t) a pro ostatní hospodářská zvířata o 2,82 % (594 t) **Tab.F.2.1.** a **Tab.F.2.2.**

Krmiva jsou vyráběna pro vlastní spotřebu výrobce nebo jsou uváděna do oběhu pro cizí odběratele. U všech výše jmenovaných kategorií zvířat převažovala v roce 2024 výroba krmných směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele. V porovnání s rokem 2023 došlo k poklesu výroby krmných směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele u prasat o 3,05 tis. t (-0,5 %). Podíl vyrobených krmných směsí určených pro vlastní spotřebu na celkové výrobě dosáhl u skotu 19,22 %, u prasat 8,39 % a u drůbeže 3,32 %.

Tab.F.2.2. Souhrnná tabulka výroby krmných směsí (v tis. t)

Rok sklizně	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zvířata určená k produkci potravin	2 430,61	2 453,97	2 462,66	2 524,63	2 383,94	2 333,14	2 363,45
hlavní kategorie ¹⁾	2 353,65	2 383,36	2 375,27	2 465,78	2 335,12	2 277,53	2 309,80
prasata	764,27	758,63	760,87	796,41	707,79	675,10	673,31
drůbež	1 064,72	1 061,73	1 044,46	1 071,26	1 038,93	1 006,34	1 026,58
skot	524,66	563,01	569,94	598,11	588,40	596,09	609,91
ostatní ^{a)}	76,96	70,61	87,39	58,85	48,82	55,62	53,65

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: ^{a)} ostatní zvířata určená k produkci potravin – do r. 2015 zahrnují: směsi pro ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř, zvířata od r. 2016 zahrnují: směsi pro ovce, kozy, králíky, ryby, v zoologických zahradách

¹⁾ hlavní kategorie – prasata, drůbež, skot

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí se v roce 2024 meziročně navýšila o 3 527 t (20,81 %) na hodnotu 20 475 t (v porovnání s rokem 2023). U spotřeby doplňkových krmiv určených pro prasata došlo navýšení o 1 023 t (34,46 %) na hodnotu 3 992 t, u doplňkových krmiv pro skot se spotřeba zvýšila o 2 575 t (26,18 %) na hodnotu 12 411 t v porovnání s rokem 2023. U doplňkových krmiv určených pro drůbež se spotřeba zvýšila o 375 t (14,62 %) na hodnotu 2 941 t v porovnání s rokem 2023 **Tab.F.2.3.**

Tab.F.2.3. Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí (v tis.t)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
pro prasata	3,692	4,179	4,205	4,007	3,946	4,552	3,041	2,969	3,992
pro drůbež	1,404	1,403	*	*	2,861	2,707	2,908	2,566	2,941
pro skot	7,129	7,242	6,079	6,772	7,789	10,446	7,550	9,836	12,411
pro ostatní zvířata	2,985	1,129	*	*	1,206	0,379	0,975	1,577	1,131
celkem	15,210	13,953	15,551	17,574	15,802	18,085	14,473	16,948	20,475

Pramen : Statistické zjišťování MZe

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Krmné směsi pro prasata

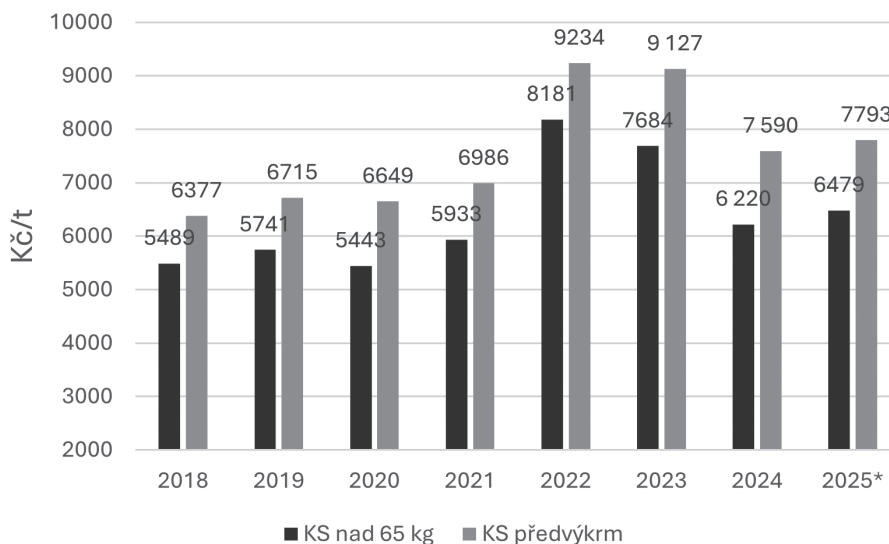
Od roku 2005 se sledují měsíční ceny průmyslových výrobců (CPV) pouze u krmných směsí (KS) pro předvýkrm prasat a krmných směsí pro prasata nad 65 kg. Ostatní měsíční ceny průmyslových výrobců krmiv pro prasnice, selata a pro výkrm prasat A2 se již nesledují. Po poklesu cen krmných směsí v období let 2015 až 2017 byl v letech 2018 a 2019 zaznamenán naopak jejich nárůst. Nejvýraznější změna nastala v roce 2022, kdy ceny vzrostly na historické maximum, 8 181 Kč u směsí pro prasata nad 65 kg a 9 234 Kč u směsí pro prasata v předvýkrmu. Válka na Ukrajině měla v tomto roce přímý dopad na ceny krmných směsí. Výpadky v dodávkách obilovin a rostoucí ceny surovin vedly k nárůstu cen krmiv, což mělo negativní dopad na náklady chovatelů prasat. Od roku 2023 je opět zaznamenán pokles cen krmných směsí. Avšak v prvních čtyřech měsících roku 2025 z důvodu růstu cen krmných surovin se zvýšila cena krmných směsí pro finální výkrm prasat na 6 479 Kč/t a pro prasata v předvýkrmu na 7 793 Kč/t. Vývoj cen obou druhů KS pro prasata v uplynulých letech je souhrnně uveden v **Tab.F.2.4.** a **Grafu F.2.1.**

Tab.F.2.4. Vývoj cen krmných směsí (KS) pro prasata v letech 2015–2025 (Kč/t)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
pro prasata	3,692	4,179	4,205	4,007	3,946	4,552	3,041	2,969	3,992
pro drůbež	1,404	1,403	*	*	2,861	2,707	2,908	2,566	2,941
pro skot	7,129	7,242	6,079	6,772	7,789	10,446	7,550	9,836	12,411
pro ostatní zvířata	2,985	1,129	*	*	1,206	0,379	0,975	1,577	1,131
celkem	15,210	13,953	15,551	17,574	15,802	18,085	14,473	16,948	20,475

Pramen: ČSÚ

Graf F.2.1. Ceny průmyslových výrobců KS pro prasata v letech 2018–2025*

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * leden–duben

G. KVALITA A BEZPEČNOST POTRAVIN VE VZTAHU K VEPŘOVÉMU MASU

Dlouhodobě zajistit vysokou úroveň bezpečnosti potravin a dostupnost zdravých potravin pro všechny spotřebitele je cílem Akčního plánu realizace Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030 (Akční plán). Akční plán vznikl ve spolupráci Ministerstva zemědělství a Ministerstva zdravotnictví. Definuje 83 opatření, která mají do roku 2030 přispět k posílení bezpečnosti potravin a oblasti výživy v České republice.

Akční plán stanovuje konkrétní opatření k naplnění Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030 (dále jen Strategie), kterou schválila vláda ČR v březnu 2021. Ta má dva základní strategické cíle. Prvním cílem je umožnění výroby a uvádění na trh pouze bezpečných potravin, poskytování ověřených informací o bezpečnosti a kvalitě potravin, a tím posílení ochrany spotřebitelů, jejich zájmů a důvěry v systém. Druhým strategickým cílem je zaměření na správnou výživu podporující zdraví populace a vybraných rizikových skupin obyvatelstva.

Ministerstvo zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje např. prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“.

Značka kvality „KLASA“ po dobu své existence od roku 2003 směřuje primárně k podpoře výrobků vykazujících výjimečné nadstandardní kvalitativní charakteristiky, které zvyšují jejich přidanou hodnotu a zaručují jejich jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Aktuálně je ocenění „KLASA“ uděleno 918 výrobkům od 273 výrobců (k 1. 3. 2025).

Česká republika podporuje kvalitní regionální potraviny také prostřednictvím značky „Regionální potravina“. Ministerstvo zemědělství uděluje značku Regionální potravina od roku 2010 nejkvalitnějším zemědělským nebo potravinářským výrobkům, které zvítězí ve 13 krajských soutěžích. Projekt má za cíl podpořit domácí producenty lokálních potravin a motivovat zákazníky k jejich vyhledávání na pultech obchodů, na farmářských trzích či přímo u výrobců. Prosperující zemědělci, producenti i prodejci zaručují udržení či dokonce rozšíření počtu pracovních míst v regionech a zároveň pečují o krajinu a zachovávají lidové zvyky. Aktuálně je značka „Regionální potravina“ udělena 429 výrobkům od 334 výrobců (k 1. 3. 2025).

Kromě značek „KLASA“ a „Regionální potravina“, které mají význam zejména pro prodej potravin v České republice, mohou naši producenti využívat registraci produktů v systémech platných v celé Evropské unii, kterými jsou: Zaručená tradiční specialita, Chráněné označení původu a Chráněné zeměpisné označení. Tato označení napomáhají ke zvýraznění a zdůraznění kvality českých výrobků na trhu a rovněž k ochraně a propagaci jmen kvalitních zemědělských výrobků a produktů v celé EU.

Chráněné zeměpisné označení a Chráněné označení původu je vyhrazeno zemědělským produktům a potravinám vyrobeným nebo zpracovaným v určitých oblastech nebo místech. V případě Zaručené tradiční speciality jde o marketingový nástroj pro výrobky s tradiční recepturou či tradičním způsobem zpracování nebo produkce. Česká republika má doposud zapsány výrobky „Tradiční Špekáček“, „Tradiční Lovecký salám“, „Spišské párky“, „Liptovský salám“ a „Pražská šunka“.

H. OPATŘENÍ VE VETERINÁRNÍ OBLASTI

Opatření jsou každoročně dána Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace (dále jen Metodika). Návrh Metodiky zpracovává Státní veterinární správa (SVS), v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů. Schvaluje a vydává ji ve svém věstníku Ministerstvo zemědělství. Tímto ministerstvo stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce. Rovněž určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu a které jsou nařízené, ale hrazené chovatelem.

Zdravotní zkoušky se musí realizovat v daném roce v takovém termínu, aby interval od předchozího provedení zdravotních zkoušek v předešlém roce činil minimálně 4 měsíce. Výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí pak být předložen do jednoho měsíce místně příslušné krajské veterinární správě. Všechny níže uvedené zdravotní zkoušky jsou v kapitole nařízených úkonů hrazených ze státního rozpočtu.

I. Africký mor prasat

Africký mor prasat (AMP) je nebezpečné virové onemocnění domácích i divokých prasat všech plemen a věkových kategorií. Na člověka se nepřenáší. Původcem nákazy je DNA virus, který se šíří ve vnímavých prasečích populacích a u nakažených zvířat vyvolává širokou škálu klinických příznaků. Onemocnění se může šířit nejen přímým kontaktem s nakaženým zvířetem, ale i prostřednictvím produktů získaných z nakažených zvířat, kontaminovanými předměty, krmivem, oblečením nebo lidskou činností. Při výskytu AMP v populaci prasat divokých dochází k přenosu a šíření viru AMP jednak přímým kontaktem mezi prasaty, ale také kontaktem s kadávery prasat divokých, která uhynula následkem infekce AMP. Infikované kadávery se pak stávají hlavním rezervoárem viru AMP v prostředí. Největším rizikem šíření AMP na velké vzdálenosti je pak přenos prostřednictvím tepelně nedostatečně opracovaných produktů z vepřového masa nebo přenos lidskou činností.

AMP je charakteristický vysokou smrtností a je tak velkou hrozbou nejen pro prasata divoká, ale zejména pro chovy domácích prasat.

Léčba AMP neexistuje. V současné době není k dispozici účinná vakcína, což významně komplikuje možnosti prevence proti této nebezpečné nákaze.

Do Evropské unie byl AMP zavlečen v roce 2014, kdy byl diagnostikován v pobaltských zemích (Estonsku, Lotyšsku a Litvě) a následně došlo k jeho rozšíření i do Polska. Proto byl v České republice v srpnu 2014 zaveden pasivní monitoring, v jehož rámci jsou všechna nalezená uhynulá prasata divoká, včetně prasat sražených dopravním prostředkem, vyšetřována jak na klasický mor prasat, tak i na africký mor prasat **Tab.H.I.I.**

Tab.H.I.I. Počet vyšetření nalezených uhynulých prasat divokých na celém území ČR

Pasivní monitoring AMP u nalezených uhynulých prasat divokých na celém území ČR 2016–2024									
Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet vyšetřených / pozitivních	404 / 0	1622 / 191	1408 / 21	1763 / 0	1535 / 0	2279 / 0	1 880 / 1	2 157 / 45	1 782 / 14

V České republice se africký mor prasat (AMP) až do června roku 2017 nikdy nevyskytoval.

Dne 26. 6. 2017 byl zjištěn Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc historicky první případ pozitivního nálezu AMP v ČR u uhynulého prasete divokého ve Zlínském kraji. To následně potvrdila i Národní referenční laboratoř v SVÚ Jihlava. SVS okamžitě přijala mimořádná veterinární opatření (MVO) k zabránění šíření a následné eradikaci AMP na našem území. Důsledným uplatňováním přijímaných opatření se podařilo zabránit šíření infekce AMP v populaci prasat divokých a zavlečení AMP do chovů domácích prasat. Poslední pozitivní případy AMP tak byly zaznamenány 8. 2. 2018 u uloveného prasete divokého a 15. 4. 2018 u nalezeného uhynulého prasete divokého. V tomto případě se ale jednalo o kadáver starý 5–6 měsíců.

Celkem bylo od 26. 6. 2017 do 15. 4. 2018 diagnostikováno 230 pozitivních případů AMP u prasat divokých, z toho 212 případů u nalezených uhynulých a 18 případů u ulovených prasat divokých. Všechny pozitivní případy byly zjištěny pouze v malé části zamořené oblasti v okrese Zlín. Nebyl zjištěn žádný pozitivní případ AMP u domácích prasat.

Na základě prováděného plošného monitoringu AMP a jeho výsledcích byly prováděcím rozhodnutím Evropské komise (EU) 2019/404 ze dne 12. 3. 2019 všechny oblasti ČR vyjmuty z části I a části II Přílohy prováděcího rozhodnutí Komise 2014/709/EU. Tímto rozhodnutím EK oficiálně uznala, že ČR úspěšně dokončila eradikaci AMP na svém území a nadále je považována za členský stát bez výskytu AMP.

Následně byl Světovou organizací pro zdraví zvířat (OIE) obnoven status země prosté AMP dne 19. 4. 2019 uveřejněním self-declaration ČR na webových stránkách OIE <https://www.woah.org/en/what-we-do/animal-health-and-welfare/official-disease-status/>.

Z důvodu neustále se zhoršující nakažové situace v sousedních státech – zejména v Polsku a Německu, platily od listopadu 2020 MVO vymezující tzv. oblast s intenzivním odlovem prasat divokých, která byla původně vymezena v příhraničních oblastech Ústeckého a Libereckého kraje. Od roku 2021 byla zvětšena o příhraniční oblasti Královéhradeckého, Pardubického, Olomouckého a Moravskoslezského kraje podél celé hranice s Polskem. Jednalo se o oblast o rozloze cca 8 500 km², která byla nejrizikovější z hlediska možného zavlečení AMP na naše území prasaty divokými. V této oblasti byl nařízen intenzivní lov prasat divokých a všechna ulovená prasata divoká byla vyšetřována na AMP.

Začátkem prosince 2022 byl v ČR po více než **4 letech** potvrzen AMP u prasete divokého na území Libereckého kraje v okrese Liberec v katastru Jindřichovice pod Smrkem. Místo nálezu kadáveru se nacházelo v blízkosti hranic s Polskem – cca 3 km. Opět se potvrdilo, že včasný záchyt AMP byl umožněn celoplošným monitoringem, v rámci kterého jsou na celém území ČR vyšetřována na AMP všechna nalezená uhynulá a dopravním prostředkem sražená prasata divoká.

Po potvrzení této nebezpečné nákazy byla s okamžitou platností vydána mimořádná veterinární opatření. V souladu s legislativou ČR i EU bylo vymezeno tzv. pásmo infekce (cca 200 km²). V této oblasti byla nařízena řada opatření k zabránění šíření AMP v populaci prasat divokých a zejména k zamezení zavlečení AMP do chovů domácích prasat. Byl vydán zákaz lovu a krmení prasat divokých, nařízeno aktivní vyhledávání a hlášení uhynulých prasat divokých, vybudování a vybavení svozových míst. Chovatelům domácích prasat bylo nařízeno provést soupis všech kategorií prasat chovaných na hospodářství a stanovena pravidla biologické bezpečnosti chovů, zejména zamezení kontaktu domácích prasat s prasaty divokými, používání desinfekčních prostředků na vstupech do hospodářství, omezení chovu prasat venku, hlášení úhynů a nemocných prasat s podezřením na AMP, zákaz přemísťování domácích prasat, povinnost hlásit domácí porážky prasat. Byl omezen vstup do postižené oblasti.

V souvislosti se změnou nakažové situace byla začátkem prosince 2022 zrušena oblast s intenzivním odlovem prasat divokých. Za celou dobu trvání, to je za období od 16. 11. 2020 do 5. 12. 2022, bylo v této oblasti uloveno a vyšetřeno celkem 21 935 prasat divokých, všechna vyšetření byla AMP negativní. V platnosti zůstávají celorepubliková MVO, které nařizují mimo jiné intenzivní lov prasat divokých, zákaz přemísťování prasat divokých na území ČR a jejich vývoz nebo dovoz, zákaz krmení domácích prasat kuchyňskými zbytky.

Kolem stanoveného pásma infekce bylo vymezeno tzv. **uzavřené pásmo I**, to je oblast, kde se AMP nevyskytuje, ale hrozí tam zavlečení AMP. Byla nařízena další MVO zahrnující zejména:

- možnost lovu prasat divokých po absolvování školení o biologické bezpečnosti při lovu a sběru kadáverů,
- zabezpečení odběru vzorku a jeho laboratorního vyšetření na AMP od každého uloveného kusu,
- vyhledávání uhynulých prasat divokých a prasat sražených dopravními prostředky,
- podmínky pro přemístění domácích prasat z uzavřeného pásma I, zamezení kontaktu domácích prasat s divokými prasaty,
- podmínky pro přemístění masa a masných výrobků získaných z domácích prasat chovaných v uzavřeném pásmu I,
- podmínky pro nakládání se zvěřinou z prasat divokých ulovených v uzavřeném pásmu I.

Dále v souvislosti s vymezením uzavřeného pásma I vydala SVS MVO s celorepublikovou platností, kterými stanovila podmínky pro přemísťování domácích prasat chovaných mimo uzavřená pásma do uzavřených pásem.

Koncem ledna 2023 nařídila SVS MVO, kterými zrušila pásmo infekce a vymezila **uzavřené pásmo II** (katastrální území zůstala stejná jako pro pásmo infekce). Nařízená opatření zahrnovala mimo jiné povolení individuálního a společného lovu veškeré zvěře (bez využití loveckých psů). V případě lovu prasat divokých musí být lovec proškolen (stejně jak v uzavřeném pásmu I):

- zabezpečení laboratorního vyšetření na AMP od každého uloveného nebo uhynulého kusu,
- vyhledávání uhynulých prasat divokých a prasat sražených dopravními prostředky,
- podmínky pro přemístění domácích prasat z uzavřeného pásma II,
- zamezení kontaktu domácích prasat s divokými prasaty, podmínky pro přemístění masa a masných výrobků získaných z domácích prasat chovaných v uzavřeném pásmu II,
- podmínky pro nakládání se zvěřinou z prasat divokých ulovených v uzavřeném pásmu II.

Koncem dubna 2023 byla v katastrálním území Hradčany nad Ploučnicí (okres Česká Lípa, Liberecký kraj) ulovena bachyně, u které bylo před ulovením pozorováno neobvyklé chování a bylo vysloveno podezření na AMP. Laboratorní vyšetření potvrdilo pozitivní výsledek na AMP. Místo odlovu bylo mimo vymezená uzavřená pásma I a II. Nejbližší pozitivní případy v uzavřeném pásmu II byly vzdáleny cca 40 km od tohoto pozitivního případu, proto se předpokládalo, že nákaza byla do této oblasti zavlečena lidmi.

SVS ihned po potvrzení nákazy v této nové oblasti nařídila MVO, kterými vymezila **pásmo infekce** (část okresu Česká Lípa) a nařídila opatření (viz výše) k zamezení šíření nebezpečné nákazy.

Kolem stanoveného pásma infekce bylo opět vymezeno uzavřené pásmo I, které zasahovalo do Libereckého kraje a do malé části Středočeského kraje a byla nařízena opatření (viz výše) k zamezení šíření AMP. Po cca 4 týdnech bylo pásmo infekce změněno na uzavřené pásmo II.

V průběhu roku 2024 docházelo v ČR ke zhoršování nálezové situace, opakovaně (březen, duben, květen) byl potvrzen AMP u prasat divokých ulovených v uzavřeném pásmu I. Z toho důvodu bylo v souladu s evropskou legislativou zvětšeno uzavřené pásmo II a I. Navíc začátkem července 2024 byla nákaza potvrzena u prasete divokého uloveného v uzavřeném pásmu II (katastrální území Mníšek u Liberce) v blízkosti uzavřeného pásma I. Z důvodu dalšího šíření AMP došlo tedy opět k rozšíření uzavřeného pásma II a I.

V roce **2022** byl v ČR potvrzen **jeden případ** AMP u nalezeného uhynulého prasete divokého.

V roce **2023** bylo v ČR potvrzeno celkem **56 případů** AMP (45 nalezených uhynulých prasat divokých a 10 ulovených prasat divokých) ve Frýdlantské oblasti a 1 ulovené prase divoké v Českolipské oblasti.

V roce **2024** bylo v ČR potvrzeno celkem **27 případů** AMP u prasat divokých (13 ulovených a 14 nalezených uhynulých).

V ČR nebylo potvrzeno žádné ohnisko AMP v chovech domácích prasat.

Intenzivní monitoring AMP pokračoval, stejně jako v předešlých letech, i v roce 2024, a to jak u prasat divokých (všechna nalezená uhynulá prasata divoká včetně sražených dopravním prostředkem na celém území ČR, všechna ulovená prasata divoká v uzavřeném pásmu II a I), tak i u domácích prasat (všechny zmetalky, podezřelá uhynulá prasata a prasata uhynulá bez zjevné příčiny, hromadné úhyny prasat).

V roce 2024 bylo v uzavřených pásmech II a I uloveno a vyšetřeno celkem 3 520 prasat divokých a nalezeno a vyšetřeno celkem 167 uhynulých či sražených kusů. Ve zbylé části ČR pak bylo nalezeno a vyšetřeno celkem 1 615 uhynulých či sražených prasat divokých **Tab.H.1.1.**

V rámci monitoringu AMP bylo v roce 2024 celkem vyšetřeno 3 088 prasat domácích. Všechna tato vyšetření byla negativní na AMP.

V případě dovozu je nezbytné, aby se dovozce živých zvířat nebo živočišných produktů předem informoval u místně příslušné Krajské veterinární správy na veterinární podmínky dovozu, a to i v rámci intrakomunitárního obchodu (povinná očkování, vyšetření, nálezová situace atd.).

Potřebné formuláře pro veterinární osvědčení pro přemísťování zvířat nebo produktů v souvislosti s AMP v rámci ČR, pro dovoz do ČR i pro obchodování v rámci EU jsou volně k dispozici na webové stránce SVS ČR:

<https://www.svs.cz/obchodovani-s-veterinarnim-zbozim/osvedceni-v-ramci-eu/zvirata-sperma-vajicka-embrya-traces/>

Online formuláře k africkému moru prasat (AMP) – Státní veterinární správa

2. Klasický mor prasat

Klasický mor prasat (KMP) je nebezpečná nákaza, která postihuje prase domácí a černou zvěř. Původcem je RNK virus, který se šíří nemocnými prasaty, výměšky nemocných prasat a masem. Virus přenáší i drobní hlodavci, ptáci a ektoparazité. Vakcinace je v ČR od roku 1992 zakázána.

KMP se na území ČR nevyskytuje od roku 1999, kdy byl zjištěn poslední případ výskytu viru u černé zvěře. Poslední ohnisko u domácích prasat bylo v roce 1997 na okrese Kroměříž. Poslední sérologický nález u divokých prasat byl v srpnu 2010 v okrese Jindřichův Hradec.

Světová organizace pro zdraví zvířat – WOA v květnu 2016 zařadila ČR mezi země prosté KMP.

Na území EU se naposledy vyskytl klasický mor prasat u divokých prasat v roce 2015 v Lotyšsku.

Monitoring nálezové situace je prováděn dle Metodiky, která stanovuje rozsah a způsob odběru vzorků jak u domácích, tak divokých prasat **Tab.H.2.1.**

Rozsah vyšetření u domácích prasat

U domácích prasat se na klasický mor prasat vyšetřují chovná prasata při dovozu ze třetích zemí, plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu (v roce 2023 s ohledem na evropskou legislativu ukončeno), zmetalky a 3 % poražených prasnic a všichni kanci z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Tab.H.2.1. Vyšetření na klasický mor u prasat domácích v roce 2024

Rok	Sérologické vyšetření				Virologické vyšetření	
	Celkem vyšetřeno	Počet pozitivních	Z toho zmetalky	Počet pozitivních	Celkem vyšetřeno	Počet pozitivních
2024	3 781	0	1 031	0	0	0

Rozsah vyšetření u prasat divokých

Na celém území České republiky se sérologicky vyšetřuje 5 % odlovených prasat divokých, a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření. Vzhledem k příznivé nálezové situaci v ČR a v Evropě, SVS toto vyšetření ke dni 31. 12. 2022 zrušila. Dále se sérologicky (do roku 2023) a virologicky vyšetřují všechna nalezená uhynulá divoká prasata včetně zvířat sražených dopravním prostředkem **Tab.H.2.2.**

Tab.H.2.2. Vyšetření na klasický mor u prasat divokých v roce 2024

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2024	13	0	1 775	0

3. Vezikulární choroba prasat

Vezikulární choroba prasat (VCHP) je nakažlivé onemocnění prasat vyvolané enteroviry a charakterizované tvorbou puchýřů na koronárním okraji končetin, příležitostně na pyscích, jazyku, rypáku a strucích. Kmeny viru VCHP mohou být z hlediska virulence velmi variabilní a vyvolávají příznaky subklinické až po velmi výrazné v závislosti na ustájecích podmínkách. VCHP nelze klinicky odlišit od slintavky a kulhavky (SLAK) a ohniska VCHP musí být proto považována za ohniska SLAK až do výsledku laboratorního vyšetření. Tato nákaza nebyla v ČR nikdy diagnostikována.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

V rámci Metodiky se provádělo vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Vzhledem k tomu, že tato nákaza nebyla v ČR nikdy diagnostikována a byla vyškrtuta i ze seznamu sledovaných nálezů WOA, se monitoring vezikulární choroby prasat od roku 2023 v ČR již neprovádí.

4. Aujeszkyho choroba u domácích prasat

Aujeszkyho choroba je nebezpečná nákaza více druhů, přičemž prase je považováno za přirozeného hostitele, od kterého je nákaza přenosná na skot, ovce, kozy, psy, kočky, králíky i na volně žijící živočichy, u kterých vyvolává nesnesitelné svědění a následný úhyn. Nákaza se na člověka nepřenáší.

U prasat je morbidita téměř 100 %, mortalita u selat činí 80–100 %. Dospělá prasata nákazu většinou přežívají.

Při vstupu ČR do EU bylo rozhodnutím Komise č. 320/2004 ze dne 31. března 2004 celé území České republiky prohlášeno za úředně prosté Aujeszkyho choroby prasat ve vztahu k chovu domácích prasat. Poslední případ se vyskytl v malochovu v Nové Vsi na okrese Benešov v březnu 2004. Jednalo se o přenos nákazy z uloveného divočáka na domácí prasata. Všechna prasata v chovu byla vyšetřena, pozitivní tři kusy byly utraceny, negativní byly poraženy.

Rozsah vyšetření u domácích prasat

U domácích prasat se na Aujeszkyho chorobu vyšetřují chovná prasata při dovozu ze třetích zemí, plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci **Tab.H.4.1.**

Tab.H.4.1. Počet vyšetření domácích prasat

Rok	Počet poražených prasnic a kanců	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2024	46 373	0	1 032	0

5. Brucelóza prasat

Brucelóza prasat je infekční onemocnění většinou latentního průběhu, projevující se aborty (opakování říje za 5–8 týdnů po připuštění), porody mrtvých selat, neplodností obou pohlaví. Onemocnění je vyvoláno bakterií *Brucella suis*, která proniká do organismu alimentárně (infikované krmivo/voda), šíří se lymfatickými cestami do mizních uzlin. Následně propukají ve tkáních a orgánech nekroticko-zánětlivé procesy. Nejpriznivější podmínky pomnožení brucel jsou v březí děloze a pohlavních orgánech samců. Onemocnění může probíhat chronicky s afinitou k pohlavnímu ústrojí. V posledních letech se vyskytovaly falešně pozitivní reakce, které však kultivačně nepotvrdily výskyt *Brucella suis*.

Rozsah vyšetřování u domácích prasat

U domácích prasat se na brucelózu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci **Tab.H.5.1.**

Tab.H.5.1. Počet vyšetření domácích prasat

Rok	Počet vyšetřených prasnic a kanců	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2024	46 373	0	1 031	0

I. INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ (IPPC)

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci) ve znění pozdějších předpisů („dále jen zákon“) je dosáhnout maximální možné ochrany životního prostředí a zabezpečit plnou slučitelnost právního řádu České republiky s právem EU. To znamená i se směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2010/75/EU, o průmyslových emisích (IED), která byla naposledy implementována do českého práva jako novela zákona o IPPC pod č. 69/2013 Sb. V rámci Evropské unie je směrnicí IED regulováno cca 52 000 zařízení, přičemž cca 39 % z nich tvoří velkochovy drůbeže a prasat a 20 % zařízení pro nakládání s odpady. V České republice je aktivních cca 1 500 zařízení.

Legislativa

V současnosti jsme ve fázi naplňování cílů Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (IED) ve znění směrnice Evropského parlamentu (EU) 2024/1785 a Rady ze dne 24. dubna 2024.

Změny v tomto předpise jsou zásadní. Kategorie 6.6 s kapacitami pro velkochovy se po transpozici ruší a nahrazuje se samostatnou přílohou, která počítá s výrazným rozšířením regulace. Směrnice IED mění způsob regulace zejména u velkochovů s důrazem na snižování emisí, zejména amoniaku a zpřísnění emisních stropů.

Rekapitulace

Dne 5. dubna 2022 EK podala návrh na revizi směrnice o průmyslových emisích (IED). Téhož dne EK přijala návrh nařízení o vykazování environmentálních údajů z průmyslových zařízení a o zřízení portálu pro průmyslové emise. Dne 26. června 2022 předložila Komise oba návrhy Radě ENVI, vedoucí sestavě Rady. Dne 26. září předložila návrhy EK v Radě pro zemědělství a poskytla ministrům příležitost vyjádřit se k zemědělským aspektům návrhů. Dne 16. března 2023 Rada pro životní prostředí schválila obecný přístup k IED. Evropský parlament schválil svůj postoj k IED dne 11. července 2023. Dne 19. července 2023 proběhl společný zahajovací dialog, druhý dialog s Evropským parlamentem (EP) se uskutečnil 10. října 2023 a třetí 8. listopadu 2023. Dne 12. března 2024 po hlasování v EP bylo vydáno rozhodnutí, 12. dubna 2024 byl akt přijatý Radou po prvním čtení v Parlamentu a 24. dubna 2024 byl podepsán závěrečný akt.

Nyní v členských státech probíhá transpozice směrnice IED podle stanoveného harmonogramu. MŽP jako hlavní gestor problematiky se aktuálně zabývá analýzou IED a přípravou věcného záměru současného zákona, postupně přejde k přípravě návrhu novely zákona – k paragrafovému znění, které projde klasickým legislativním procesem.

Výstup

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2024/1785 ze dne 24. dubna 2024, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů vyšla v Úředním věstníku Evropské unie dne 15. 7. 2024.

Pro chovatele jsou významná především zvláštní ustanovení pro chov drůbeže a prasat. Ty se skrývají pod novými články 70a až 70i. Dále zásadní změnou prošla příloha I. Činnosti podle článku 70a jsou uvedeny v příloze Ia, která se vkládá do přílohy II a zní doslova takto:

Zařízení spadají do oblasti působnosti této přílohy, pokud provádějí jednu nebo více z následujících kategorií činností:

1. Chovají prasata v počtu **350 DJ nebo vyšším**, s výjimkou chovu v režimu ekologické produkce v souladu s nařízením (EU) 2018/848 nebo s intenzitou chovu **nižší než 2 DJ/hektar**, kdy je daná plocha používána pouze pro pastvu nebo pěstování krmiv nebo píce používaných ke krmení zvířat a kde jsou zvířata po značnou část roku nebo sezónně chována venku.
2. Chovají pouze nosnice v počtu **300 DJ nebo vyšším** nebo chovají pouze jiné kategorie drůbeže v počtu **280 DJ nebo vyšším**. V zařízeních chovajících různé druhy drůbeže včetně nosnic činí prahová hodnota **280 DJ** a kapacita se vypočítá za použití váhového faktoru (*) 0,93 pro nosnice.
3. Chovají jakoukoli kombinaci prasat nebo drůbeže v počtu **380 DJ** nebo vyšším, s výjimkou chovu prasat v režimu ekologické produkce v souladu s nařízením (EU) 2018/848 nebo s intenzitou chovu nižší než 2 DJ/hektar, kdy je daná plocha používána pouze pro pastvu nebo pěstování krmiv nebo píce používaných ke krmení zvířat a kde jsou zvířata po značnou část roku nebo sezónně chována venku.

Při výpočtu velikosti chovu daného zařízení v DJ se vychází z těchto přepočítacích koeficientů:

prasata	
chovné prasnice ≥ 50 kg	0,500
selata ≤ 20 kg	0,027
ostatní prasata	0,300
drůbež	
brojleři 0,007	0,007
nosnice 0,014	0,014
krůty 0,030	0,030
kachny 0,010	0,010
husy 0,020	0,020
pštrosi 0,350	0,350
ostatní drůbež 0,001	0,001

* Poznámka: Váhový faktor pro nosnice je vypočítán vydělením prahové hodnoty pro ostatní drůbež (280 DJ) prahovou hodnotou pro nosnice (300 DJ). Výsledná hodnota je $280/300 = 0,93$ (zaokrouhleno).

Zjednodušený režim povolování (registrace) versus integrované povolení

Přepočty pomocí velké dobytčí jednotky (LSU) nahradily kapacity dle počtu ustájovacích míst. Důležitou změnou je i formulace nové možnosti povolování dle Článku 70c – **Povolení a registrace**, které technicky bude upraveno prováděcími předpisy.

Členské státy tedy musí zajistit, že zařízení spadající pod režim směrnice není provozováno bez povolení nebo bez registrace a že provoz všech zařízení je v souladu s podmínkami pro provoz podle článku 70i.

Dále je podstatné, že členské státy mohou pro registraci zařízení použít jakýkoli podobný již existující postup, aby se zabránilo vytváření administrativní zátěže a mohou uplatnit povolovací řízení na intenzivní chov drůbeže a prasat dle původní přílohy I:

- a) s prostorem pro více než 40 000 kusů drůbeže;
- b) s prostorem pro více než 2 000 prasat na porážku nad 30 kg; nebo
- c) s prostorem pro více než 750 prasnic.

Členské státy teprve stanoví postup pro registraci nebo udělování povolení, nicméně **Registrace** nebo žádosti o povolení musí obsahovat alespoň popis následujících prvků:

- zařízení a jeho činnosti;
- druhu zvířete;
- intenzity chovu v DJ na hektar vypočtené v souladu s přílohou Ia, v případě potřeby;
- kapacity zařízení;
- zdrojů emisí ze zařízení;
- povahy a množství předpokládaných emisí ze zařízení do jednotlivých složek životního prostředí.

Je důležité upozornit i na další souvislosti s Článkem 70i – **Jednotné podmínky pro provozní pravidla**, tzv. přezkumovou doložku. To znamená, že Evropská komise posoudí dopady uplatňování provozních pravidel stanovených v článku 70i a do jedenácti let ode dne vstupu prováděcího aktu uvedeného v čl. 70i odst. 2 v platnost podá Evropskému parlamentu a Radě o výsledcích tohoto posouzení zprávu.

Dále z toho vyplývá, že na zařízeních, která provádějí činnosti uvedené v příloze Ia, použijí členské státy právní a správní předpisy přijaté v souladu s touto směrnicí do:

- 4 let od vstupu prováděcího aktu uvedeného v čl. 70i odst. 2 v platnost, jestliže má zařízení kapacitu 600 DJ nebo více;
- 5 let od vstupu prováděcího aktu uvedeného v čl. 70i odst. 2 v platnost, jestliže má zařízení kapacitu 400 DJ nebo více;
- 6 let od vstupu prováděcího aktu uvedeného v čl. 70i odst. 2 v platnost, pokud se na zařízení vztahuje příloha Ia.

Zařízení uvedená v prvním pododstavci, která spadají do oblasti působnosti směrnice 2010/75/EU ve znění platném den před vstupem této směrnice v platnost, dodržují požadavky směrnice 2010/75/EU ve znění do příslušného data použitelnosti uvedeného v prvním pododstavci.

Přijetí obecně závazných pravidel na vnitrostátní úrovni je nepovinné. Ale použít obecně závazná pravidla na vnitrostátní úrovni a registraci zemědělských podniků namísto udělování individuálních povolení zemědělským podnikům je průlomová věc a vyžaduje odbornou přípravu (2026–2030).

Celý proces je podporován nově vzniklými pracovními skupinami na národní i mezinárodní úrovni. Úkolem české národní pracovní skupiny je odborná podpora členům mezinárodní pracovní skupiny WG UCOL při tvorbě provozních pravidel, příprava zjednodušeného povolování (registrace) a úprava současných metodických dokumentů. Tato pravidla budou nahrazovat závěry o BAT a odpovídající části dokumentů BREF pro sektor velkochovů. Jejich přijetí na úrovni EU je plánováno na září 2026.

Pro velkochovy podnikající již v režimu integrované prevence to znamená, že se mohou již nyní připravovat na přezkum a potažmo na potencionální změnu režimu. Nový zákon o integrované prevenci by měl vstoupit v platnost v červenci 2026. Do té doby pro výrobní odvětví resortu Ministerstva zemědělství zůstávají v platnosti původní 3 kategorie 6.4–6.6, tj. potravinářská a zpracovatelská výrobní odvětví, kafilerní a asanační činnost, a kategorie pro intenzivní chovy drůbeže a prasat dle přílohy č. I zákona.

Platí i původní vyhláška č. 554/2002 Sb. Aktuální prováděcí předpis vyšel pod č. 288/2013 Sb., jako vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci.

Kontrola

Kontrolní činnost v oblasti IPPC vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) podle ustanovení § 34 zákona.

Technické pracovní skupiny MZe

Ministerstvo zemědělství jako odbornou podporu procesu výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) koordinuje tři odvětvové Technické pracovní skupiny (TPS) a podle potřeby participuje na dalších pracovních skupinách. Odborníci z praxe, státních institucí, univerzit, vědeckých a výzkumných organizací v těchto skupinách se pak podílejí formou diskuse na řešení konkrétní problematiky IPPC a připravují odborná stanoviska pro státní a evropské instituce. V rámci národní výměny informací o BAT je každoročně organizováno Ministerstvem průmyslu a obchodu tzv. Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro všechny průmyslové, potravinářské a zemědělské výrobní činnosti dané zákonem o IPPC.

BAT Centra

V roce 2011 z iniciativy a podpory Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí (SFŽP – OSA 5) vznikla na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a dále i na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně specializovaná pracoviště tzv. BAT Centra v rámci odborné působnosti resortu Ministerstva zemědělství.

V rámci reorganizace a zefektivnění podpůrných procesů byla 1. 1. 2025 obě BAT Centra sloučena v jediné – transformované odborné pracoviště BAT Centrum JU (Centrum pro nejlepší dostupné techniky a technologie) na Zemědělské fakultě Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích, které bude poskytovat odbornou podporu v naplňování cílů Směrnice IED.

Kategorie (zatím) 6.6 – intenzivní chovy drůbeže a prasat

Zveřejnění rozhodnutí Komise (EU) o závěrech o BAT v Úředním věstníku EU proběhlo dne 15. 2. 2017 pod číslem 2017/302. Revidovaný dokument Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs (BREF IRPP 2017) byl schválen a zveřejněn dne 6. 7. 2017. Viz odkaz: <https://bureau-industrial-transformation.jrc.ec.europa.eu/>

Tab.I.1.1. Stav podání žádostí o IPPC v ČR pro kategorii 6.6 ke dni 31. 1. 2025

Typ zařízení		Počet žádostí			
		podáno	rozhodnuto	v řízení	zastaveno/ zamítnuto
Chovy drůbeže o kapacitě větší než 40 000 ks – celkem:		282	282	0	0
Chovy prasat celkem:		240	237	1	2
z toho:	výkrm prasat nad 2 000 ks nad 30 kg	165	164	1	0
	chovy prasnic nad 750 prasnic	40	40	0	0
	chovy prasnic nad 750 ks prasnice se současným výkrmem	35	33	0	2
Celkem kategorie 6.6		522	519	1	2

Pramen: MŽP, CENIA, MZe

Poznámka: Uváděný typ zařízení se týká možné ustájecí kapacity prostoru zařízení – nikoliv aktuálního stavu ve stáji. Bližší informace o integrovaných povolení týkající se jednotlivých zařízení lze získat na místně příslušných krajských úřadech nebo odkazem na webový adresář IPPC.

Chovatelských zařízení pro chov prasat a drůbeže, která podala žádost o integrované povolení k 31. 1. 2025, bylo celkově **522**, což odpovídá kvalifikovanému odhadu cca 99 % ze všech relevantních zařízení spadajících do procesu IPPC v ČR. Ve srovnání s uplynulým obdobím evidované počty podání, rozhodnutí a pozastavení žádostí u všech kategorií pro chov drůbeže a prasat v rámci systému IPPC vykazují stagnaci, zejména v chovech prasnic a nyní i drůbeže, kde však dochází k velkému počtu změnových řízení **Tab.I.1.1.**

J. DOTAČNÍ POLITIKA

V roce 2020 došlo k převodu administrace národních dotací z MZe na Státní zemědělský intervenční fond.

V rámci Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2025 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byly vyhlášeny následující dotační programy a podprogramy, směřující do sektoru prasat (pro přehlednost je zachováno číslování používané v „Zásadách“):

I. Dotační politika v oblasti chovu prasat v ČR v roce 2025

Ministerstvo zemědělství podporuje chov prasat v tuzemsku prostřednictvím národních i unijních zdrojů. V rámci národních podpor to jsou především dotační programy:

DP 2. A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel: Na základě zákona č. 154/2000 Sb. a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb., a zákona č. 166/1999 Sb. zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

Dotační podprogramy

2.A.a. Podpora ověřování původu a stanovení genomické plemenné hodnoty

Podpora na analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejich jménem ke stanovení genomické plemenné hodnoty (například: genomické plemenné hodnoty, DNA panelu pro ověřování původu a podobně) u skotu, ovcí, koz, koní a prasat v souladu se schváleným šlechtitelským programem.

- 2.A.a.3. do 70 % nákladů na analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejich jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty u prasat

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

V rámci dotačního podprogramu 2.A.b. – skot, prasata, koně – mohou žadatelé podat maximálně 4 žádosti, na každé čtvrtletí zvlášť.

- 2.A.b.P. do 65 Kč na kus prasat, vedených v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hosp. zvířat)

2.A.e. Kontrola užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1. Kontrola užitkovosti

2.A.e.1.a. Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8 %, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace za účelem zajištění administrace.

Prasata

- 2.A.e.1.a.P. do 3 900 Kč na jednu prasnici – matku kanců (dle kritérií PK) v KU v uznaných nukleových chovech
- 2.A.e.1.a.L. do 2 000 Kč na jednu prasnici (plemene bílé ušlechtilé, nebo landrase) zařazenou do tvorby superplodných linií (dle kritérií PK)
- 2.A.e.1.a.R. do 380 Kč na jednu prasnici v uznaných rezervních chovech

2.A.e.2. Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty

2.A.e.2.e. Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD u skotu, prasat v období od 1. 10. 2024 do 30. 9. 2025.

- 2.A.e.2.e.4. do 45 Kč na jedno změřené prase v nukleových a rezervních chovech prasat – zkouška vlastní užitkovosti

2.A.e.2.g. Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užitkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců, podle šlechtitelského programu uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat a kteří ukončili test vlastní užitkovosti v období od 1. 10. 2024 do 30. 9. 2025.

- 2.A.e.2.g.1. do 3 500 Kč na 1 kus u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní)
- 2.A.e.2.g.2. do 5 700 Kč na 1 kus u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi
- 2.A.e.2.g.3. do 5 100 Kč na 1 kus u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), které prokáží, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS
- 2.A.e.2.g.4. do 6 000 Kč na 1 kus u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi a které prokáží, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS

2.A.e.2.h. Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců v období od 1. 10. 2024 do 30. 9. 2025 podle metodiky uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat.

- 2.A.e.2.h. do 20 200 Kč na 1 kus

2.A.e.3. Podpora testování

2.A.e.3. Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat.

prasata, stanice výkrmnosti a masné užitkovosti prasat a chovatelské podniky prasat

- 2.A.e.3.b.1. do 600 Kč na 1 dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty
- 2.A.e.3.b.2. do 90 000 Kč na 1 prověřenou skupinu v roce

8.F.d. Podpora opatření zaměřených proti šíření nález prasat zvýšením biologické bezpečnosti

1 Účel dotace

Podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nález prasat zvýšením biologické bezpečnosti související s plněním Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nález prasat schváleným příslušnou KVS SVS v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb. (dále jen „OPVNP“).

2 Předmět dotace

Podpora chovatelům prasat na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb nebo vlastními silami spojené s prováděním preventivních opatření zaměřených dle OP VNP proti šíření vyjmenovaných nález prasat (brucelóza prasat, reprodukční a respirační syndrom prasat (PRRS) nebo salmonelóza) s cílem zvýšení biologické bezpečnosti ve stájích určených pro vyjmenované kategorie prasat:

Kategorie A selata – od odstavu do 25 kg živé hmotnosti, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků.

Kategorie B plemenné prasničky a kanečci ve věku do 8 měsíců, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků.

Kategorie C prasnice základního stáda.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., v zemědělské výrobě podle § 2e odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, který provedl úkony v souvislosti s ozdravováním od vyjmenovaných nález prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti podle OPVNP v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

Žadatel musí pro získání dotace provádět všechny činnosti, které jsou součástí minimálních nákladů a jsou uvedené ve formuláři s názvem Ozdravovací program pro sledované období 2026. Tento formulář vydaný Fondem je závazný.

4 Výše dotace

Minimální náklady na celý komplex ozdravných opatření uvedených v OP VNP byly kalkulací ÚZEI stanoveny na 2 265 Kč za 1 ustájovací místo splňující předmět dotace v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026. Výše dotace byla stanovena jako 50 % z těchto minimálních nákladů, tedy 1 132,50 Kč.

U subjektu, který si v rámci sledovaného období 2026 podal žádost na dotační program 20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat, konkrétně dotační podprogram 20.C.c. Podpora zlepšení životního prostředí prasat, na stejná hospodářství, byly kalkulací ÚZEI u těchto hospodářství stanoveny minimální náklady na 2 221 Kč za 1 ustájovací místo. Výše dotace v takovém případě činí 1 110,50 Kč.

Na základě žádosti o dotaci, ve které bude uvedeno číslo hospodářství a počet předpokládaných ozdravených míst na daném hospodářství, bude v rámci dotačního podprogramu 8.F.d. žadateli poskytnuta záloha ve výši 300 Kč na jedno ustájovací místo uvedené v této žádosti v souladu s Ozdravovacím programem.

Poznámka k výši dotace: Výše uvedená pevně stanovená výše dotace může být krácena v návaznosti na disponibilní rozpočtové prostředky určené na tento dotační podprogram.

5 Podmínky poskytnutí dotace

- a) povinnou přílohou Žádosti o dotaci je Ozdravovací program od vyjmenovaných nález prasat schválený příslušnou KVS SVS v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., platný pro dané sledované období, který musí být potvrzen příslušnou KVS SVS před začátkem sledovaného období;

- b) poskytnutí dotace na jedno ozdravované ustájovací místo pro vyjmenované kategorie prasat je podmíněno naskladněním zdravým zvířetem v souladu se schváleným OPVNP;
- c) žadatel musí provádět všechny činnosti, které jsou uvedené v Ozdravovacím programu. Formulář vydaný Fondem je závazný a je ke stažení na stránkách Fondu.

Příloha k dotačnímu programu 8.F.

Způsoby ošetření krmiva a napájecí vody a použitelné preparáty:

Ošetření krmiva – hydrotermické ošetření, nástřik konzervantů bránících rekontaminaci, okyselování krmiva, probiotika, vyvazovače endotoxinů a mykotoxinů, antioxidanty, mastné kyseliny s krátkým a středním řetězcem (SCFA a MCFA) a jejich deriváty, látky snižující pufrační kapacitu krmiva, enzymaticky ošetřené sojoproteinové koncentráty, vitamínové premixy, prebiotika, imunomodulanty, aminokyseliny snižující pH krmiva (DL methionin, MHA), emulgátory tuků, enzymy (pokud nejsou použity v jiném dotačním programu), fytogenní látky podporující imunitu, střevní integritu a růst symbiotické střevní mikroflóry.

Ošetření napájecí vody – preparáty:

Produkty na bázi organických kyselin a jejich solí.

Vitamínové a multivitaminové tekuté a vodorozpustné preparáty pro podporu zdraví hospodářských zvířat a snížení stresové zátěže.

8.G. Podpora na náklady na kontrolu a eradikaci afrického moru prasat a podpora na náhradu škody/ztrát způsobené touto chorobou – dotační titul bude v případě potřeby aktivován

1 Účel dotace

Snížení ekonomických ztrát vzniklých chovatelům v souvislosti s výskytem afrického moru prasat v důsledku vyhlášených mimořádných veterinárních opatření.

2 Předmět dotace

Náhrada nákladů a ušlých příjmů vzniklých v souvislosti s výskytem afrického moru prasat v hospodářstvích, která se nachází v uzavřených pásmech a v oblastech s omezeními vyplývajícími z vyhlášených mimořádných veterinárních opatření.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.), kterému vznikly náklady a ztráty v souvislosti s úředně potvrzeným výskytem afrického moru prasat.

4 Výše dotace

Do výše 100 % prokázaných způsobilých nákladů a ztrát.

Výše dotace bude stanovena ve čtvrtletních obdobích na základě předložených dokladů prokazujících nárok na dotaci a dle výše disponibilních veřejných finančních prostředků.

5 Podmínky poskytnutí dotace

- a) Žádost o dotaci a Formulář s doklady prokazujícími nárok na dotaci předkládá žadatel za každé čtvrtletí, ve kterém vznikly způsobilé výdaje, přičemž podání Žádosti o dotaci vždy musí předcházet před podáním Formuláře prokazujícím nárok na dotaci,

- b) dotace nebude poskytována na hospodářství, kde byl výskyt afrického moru prasat potvrzen,
- c) způsobilé pro podporu jsou:
- náklady na porážku nebo utracení prasat a na neškodné odstranění kadáverů a souvisejících živočišných produktů formou služeb; hodnota zvířat se určuje podle cen platných v době, kdy k utracení nebo jinému opatření došlo. Tato hodnota je stanovena na základě tržních cen a může zahrnovat náklady na chov a péči o zvířata do doby jejich utracení;
  - náklady související s přemístěním prasat formou služeb;
  - náklady na čištění a dezinfekci vzniklé žadateli v souvislosti s výskytem afrického moru prasat formou služeb;
  - ušlé příjmy v důsledku uložené izolace a obtíží při obratu stavů prasat, z důvodu prodeje za nižší realizační cenu oproti tržní ceně v místě a čase obvyklé, odložení porážky a nedodržení podmínek opatření na dobré životní podmínky prasat či zlepšené životní podmínky, prasat příp. jiné relevantní důvody.
- Pro stanovení tržní ceny se použije:
- cena JUT za studena pro prasata jakostní třídy E uvedená v cenovém hlášení platném v okamžiku porážení nebo utracení zvířete zveřejněném na webových stránkách SZIF www.szif.cz nebo
  - znalecký posudek nebo
  - cena zvířat v účetní evidenci žadatele.
- Ušlé příjmy z hlediska podání žádosti/dokladů uvedeného v odst. a) vznikají okamžikem porážení nebo utracení zvířete.
- d) od vypočtené náhrady škod se musí odečíst následující částky:
- případné další přijaté platby či úhrady (např. na základě pojistných režimů, provádění hrazených úkonů dle Metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace, poskytování náhrad za plnění vyhlášených mimořádných veterinárních opatření dle veterinárního zákona) týkající se těchto způsobilých nákladů,
  - náklady, které nevznikly v důsledku plnění mimořádných veterinárních opatření, a které by vznikly i jinak.

6 Termín příjmu žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na dotaci

Příjem žádosti o dotaci a formuláře s doklady prokazujícími nárok na dotaci:

- začíná 1. 4. 202x a končí 1. 4. 202x za měsíce I., II., III. roku 202x,
- začíná 1. 7. 202x a končí 1. 8. 202x za měsíce IV., V., VI. roku 202x,
- začíná 1. 10. 202x a končí 31. 10. 202x za měsíce VII., VIII., IX. roku 202x,
- začíná 5. 1. 202x+1 a končí 31. 1. 202x+1 za měsíce X., XI., XII. roku 202x.

7 Doklady prokazující nárok na dotaci

- a) doklady prokazující skutečně vynaložené náklady související s předmětem dotace (faktura, mzdový doklad, vnitropodnikový doklad, výpis z účtu, příjmový doklad, jiný účetní doklad),
- b) doklady prokazující uhrazení skutečně vynaložených uznatelných nákladů (výpis z bankovního účtu, doklad o platbě v hotovosti, příjmový doklad). Z dokladu o úhradě uskutečněné převodem z bankovního účtu musí být zřejmé, že bankovní účet je ve vlastnictví žadatele. Z příjmového/ výdajového dokladu musí být zřejmé, že úhrada v hotovosti byla provedena žadatelem,

- c) výpočet prokazující ušlý příjem a ztrát včetně dokladů na základě kterých byla vstupní data stanovena jako např.:
- doklad prokazující běžnou tržní cenu zvířat/masa v místě a čase prodeje (např. Vnitropodnikový doklad prokazující cenu zvířat/masa, znalecký posudek),
  - doklad prokazující skutečnou realizační cenu zvířat/masa (např. faktury, nákupní lístky)
  - výpočet zvýšené spotřeby krmiv,
  - smlouvy nebo mzdové doklady za zvýšené ošetřování zvířat,
  - faktury za utracení a neškodnou likvidaci zvířat,
  - další souvztažné vnitropodnikové účetní doklady, směrnice a kalkulace,
  - doklady prokazující plánovanou porážkovou hmotnost prasat.
- d) souhlas KVS SVS s přemístěním prasat, pokud jsou uplatňovány náklady spojené s přesunem prasat.

20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat

Pro všechny podprogramy v rámci DP 20.C. (20.C.a., 20.C.b., 20.C.c., 20.C.e., 20.C.f.) je podávána jedna společná Žádost o dotaci a jeden společný Formulář s doklady prokazujícími nárok na dotaci.

Podpora je poskytována v souladu s AGRI pokyny.

A) Žádost o dotaci

Termín pro podání žádosti o dotaci je u tohoto dotačního programu pro sledované období dotačního roku 2026 (1. 10. 2025 – 30. 9. 2026) stanoven od 1. 9. 2025 do 30. 9. 2025. Po datu 30. 9. 2025 již není v žádosti o dotaci možné přidat/změnit dotační podprogram.

Pokud žadatel nepodal žádost o dotaci pro sledované období dotačního roku 2026 (1. 10. 2025 – 30. 9. 2026), nemůže podat formulář s doklady prokazujícími nárok na dotaci a dotace mu tak nebude poskytnuta.

Termín pro podání žádosti o dotaci je u tohoto dotačního programu pro sledované období dotačního roku 2027 (tj. 1. 10. 2026 – 30. 9. 2027) stanoven od 1. 9. 2026 do 30. 9. 2026. Po datu 30. 9. 2026 již není možné v žádosti o dotaci přidat/změnit dotační podprogram.

B) Formulář s doklady prokazujícími nárok na dotaci

Termín pro podání formuláře s doklady prokazujícími nárok na dotaci je u tohoto dotačního programu pro sledované období 2026 (1. 10. 2025 – 30. 9. 2026) stanoven od 1. 10. 2026 do 31. 10. 2026.

Žadatel může v rámci jednotlivých podprogramů u dotačního programu 20.C. podat formulář s doklady prokazujícími nárok na dotaci pouze na ty podprogramy, které měl uvedené v žádosti o dotaci pro dotační rok 2026.

V případě, že žadatel bude na Formuláři s doklady prokazujícími nárok na dotaci uvádět hospodářství (a v případě podprogramu 20.C.c. i prostředky proti nežádoucímu hmyzu – aplikaci adulticidů a/nebo larvicidů), které nejsou uvedeny v příloze protokolu o kontrole „Seznam pro účely kontrol na místě pro ověření podmínek“, nebude na tato hospodářství (a v případě podprogramu 20.C.c. prostředky proti nežádoucímu hmyzu – aplikaci adulticidů a/nebo larvicidů) poskytnuta dotace, neboť žadatel při kontrole neumožnil kontrolu podmínek v souladu s bodem 5, písm. b) části A Zásad.

V rámci jednotlivých podprogramů je zapotřebí doložit následující doklady prokazující nárok na dotaci:

- **20.C.a. Podpora opatření ke snížení tepelného stresu prasat v letním období**
  - potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře, že žadatel na uvedených hospodářstvích zajistil

v období od 1. 5. 2026 do 30. 9. 2026 provádění opatření ke zlepšení stájového prostředí (ochlazování), vedoucí ke snížení tepelného stresu prasnic.

• **20.C.b. Podpora zlepšení stájového mikroklimatu prasat**

- potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře o skutečnosti, že v integrovaném povolení k provozu platném v uvedeném dotačním období není uvedena jako podmínka provozu užití techniky BAT 3.d.;
- potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře, že na uvedených hospodářstvích byla v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026 provedena měření hladiny amoniaku u daných kategorií prasat v hodnotě max. 9,5 ppm.

• **20.C.c. Podpora zlepšení životního prostředí prasat**

- potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře, že žadatel na uvedených hospodářstvích zajistil v období od 1. 4. 2026 do 30. 9. 2026 ošetření stájového prostředí proti nežádoucímu hmyzu formou použití:
  - a) adulticidů,
  - b) larvicidů.

• **20.C.e. Podpora šetrných metod kastrace prasat**

- potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře, že žadatel na uvedených hospodářstvích zajistil v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026 při kastraci selat použití anestetik, analgetik a protizánětlivých léků u deklarovaného počtu selat.

• **20.C.f. Podpora zvětšení nezarošované plochy kotců prasat**

- potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře, že žadatel na uvedených hospodářstvích zajistil v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026 u odstavených selat poskytnutí nezarošované plochy kotce tvořící v celku minimálně 20 % z celkové plochy kotce.

C) Specifikace jednotlivých dotačních podprogramů

20.C.a. Podpora opatření ke snížení tepelného stresu prasat v letním období

1 Účel dotace

Zlepšení životních podmínek prasat snížením jejich tepelného stresu ve stájovém prostředí v letním období od 1. 5. 2026 do 30. 9. 2026.

2 Předmět dotace

Prasnice na porodně, která byla chována v ustájení, kde byla prováděna opatření ke zlepšení stájového prostředí (ochlazování), vedoucí ke snížení tepelného stresu prasnic v letním období.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb. V zemědělské výrobě podle § 2e odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb.), který zajistil provádění opatření ke zlepšení stájového prostředí (ochlazování), vedoucí ke snížení tepelného stresu prasnic na porodně v letním období.

4 Forma dotace

Dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

5 Typ dotace

Sazbová dotace.

6 Výše dotace

978 Kč na jednu prasnici splňující předmět dotace, dle průměrného stavu prasnic v letním období od 1. 5. 2026 do 30. 9. 2026.

Poznámka k výši dotace: Výše uvedená pevně stanovená sazba může být krácena v návaznosti na disponibilní rozpočtové prostředky určené na tento dotační podprogram.

7 Podmínky poskytnutí dotace

- a) pro účely tohoto dotačního podprogramu se chovatelem rozumí subjekt, kterému vznikly náklady na předmět podporované činnosti;
- b) výše dotace bude stanovena na základě údajů z Integrovaného zemědělského registru (IZR) evidovaných ke dni 31. 10. 2026 dle žadatelem ve formuláři s doklady prokazujícími nárok na dotaci uvedených a ošetřujícím veterinárním lékařem v dokladu potvrzených registračních čísel hospodářství;
- c) příjemce dotace je povinen vést průkaznou stájovou evidenci o provádění opatření ke zlepšení stájového prostředí (ochlazování), vedoucí ke snížení tepelného stresu prasnic v letním období (v rozsahu číslo hospodářství, datum ochlazování), kterou je povinen uchovávat nejméně po dobu 10 let od data poskytnutí dotace.

20.C.b. Podpora zlepšení stájového mikroklimatu prasat

I Účel dotace

Zajištění nadstandardní pohody prasat zlepšením jejich životního prostředí použitím biotechnologických přípravků pro snížení emisí amoniaku a dalších nežádoucích plynů a ke snížení zápachu, které se aplikují do krmiva, do napájení, na podestýlku nebo u roštových technologií v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

2 Předmět dotace

Prasnice, selata do odstavu, mladé chovné prasničky, u kterých bylo prováděno zlepšení stájového mikroklimatu pomocí biotechnologických přípravků, které zajistily u vybraných kategorií hladinu amoniaku v hodnotě nejvýše 9,5 ppm.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb. V zemědělské výrobě podle § 2e odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb., který zajistil zlepšení stájového mikroklimatu pomocí biotechnologických přípravků pro snížení emisí amoniaku a dalších nežádoucích plynů a ke snížení zápachu u prasnic, selat do odstavu a mladých chovných prasniček.

4 Forma dotace

Dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

5 Typ dotace

Sazbová dotace.

6 Výše dotace

I 187 Kč/ks průměrného stavu prasnic v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

Poznámka k výši dotace: Výše uvedená pevně stanovená sazba může být krácena v návaznosti na disponibilní rozpočtové prostředky určené na tento dotační podprogram.

7 Podmínky poskytnutí dotace

- a) pro účely tohoto dotačního podprogramu se chovatelem rozumí subjekt, kterému vznikly náklady na předmět podporované činnosti;

- b) uznatelné přípravky pro účely této dotace jsou přípravky snižující emise amoniaku, uvedené na webových stránkách <http://www.vuzt.cz/index.php?l=A138>;
- c) dotace nemůže být poskytnuta žadateli, který v rámci integrovaného povolení používá techniku BAT 3.d.;
- d) výše dotace bude stanovena na základě údajů z Integrovaného zemědělského registru (IZR) evidovaných ke dni 31. 10. 2026 dle žadatelem ve formuláři s doklady prokazujícími nárok na dotaci uvedených a ošetřujícím veterinárním lékařem v dokladu potvrzených registračních čísel hospodářství;
- e) doložení dokladů prokazujících vzniklé náklady. Uznávají se pouze doklady za nákup prostředků v termínu od 1. ledna roku, ve kterém je zahájeno dané dotační období. Tímto dokladem se rozumí faktury, zjednodušený daňový doklad. Na faktuře se jedná o datum uskutečnění zdanitelného plnění (DUZP);
- f) příjemce dotace je, po dobu 10 let od data poskytnutí dotace, povinen uchovávat:
  - I. účetní doklady prokazující vzniklé náklady (faktury, zjednodušený daňový doklad) ;
  - II. etikety krmných směsí , ve kterých byl použit přípravek snižující emise amoniaku včetně souvisejících vážních lístků;
  - III. potvrzení výrobce krmných směsí, že chovatel nakupoval krmné směsi, které obsahovaly ověřené biotechnologické přípravky snižující emise amoniaku a dalších nežádoucích plynů;
  - IV. příjemce dotace je povinen vést průkaznou stájovou evidenci o aplikaci biotechnologických přípravků (do napájení, na podestýlku) s údaji číslo hospodářství, příp. číslo objektu, datum aplikace přípravku a název aplikovaného přípravku a průkaznou stájovou evidenci o výši hladiny amoniaku (v rozsahu: registrační číslo hospodářství, příp. číslo objektu, datum a čas měření, použité měřicí zařízení vč. Výrobního čísla, naměřené hodnoty koncentrace NH_3 v bodech M1 až M5, výsledná vypočtená hodnota koncentrace NH_3 K, jméno a podpis osoby, která měření provedla, přesnost měřicího zařízení, datum poslední kalibrace), kterou je povinen uchovávat nejméně po dobu 10 let od data poskytnutí dotace;
- g) zásady pro stanovení koncentrace amoniaku jsou uvedeny v Příloze k DP 20.C. Zásad.

20.C.c. Podpora zlepšení životního prostředí prasat

1 Účel dotace

Zajištění nadstandardní pohody prasat zlepšením životního prostředí prasat v období od 1. 4. 2026 do 30. 9. 2026.

2 Předmět dotace

Skupina a) Prasnice, selata v předvýkrmu a prasničky pro obnovu stáda, u kterých bylo prováděno ošetření prostředí prostředky proti nežádoucímu hmyzu formou použití adulticidů.

Skupina b) Prasnice, selata v předvýkrmu a prasničky pro obnovu stáda, u kterých bylo prováděno ošetření prostředí prostředky proti nežádoucímu hmyzu formou použití larvicidů.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb. V zemědělské výrobě podle § 2e odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb.), který zajistil ošetření prostředí u prasnic, selat v předvýkrmu a prasniček pro obnovu stáda prostředky proti nežádoucímu hmyzu.

4 Forma dotace

Dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

5 Typ dotace

Sazbová dotace.

6 Výše dotace

Skupina a) 78 Kč/ks průměrného stavu prasnic v období od 1. 4. 2026 do 30. 9. 2026;

Skupina b) 247 Kč/ks průměrného stavu prasnic v období od 1. 4. 2026 do 30. 9. 2026.

Poznámka k výši dotace: Výše uvedené pevně stanovené sazby mohou být kráceny v návaznosti na disponibilní rozpočtové prostředky určené na tento dotační podprogram.

7 Podmínky poskytnutí dotace

- a) pro účely tohoto dotačního podprogramu se chovatelem rozumí subjekt, kterému vznikly náklady na předmět podporované činnosti;
- b) uznatelné prostředky pro účely této dotace jsou prostředky proti nežádoucímu hmyzu, které jsou v době nákupu uváděny na trh v souladu s platnou legislativou ČR, a které splňují tyto podmínky:
  - I. jsou v souladu se zákonem o biocidech č. 324/2016 Sb., které reguluje Ministerstvo zdravotnictví a jsou uvedeny v Seznamu oznámených biocidních přípravků, popřípadě v Seznamu povolených biocidních přípravků na Evropské agentuře pro chemické látky (ECHA) nebo v registru chemických látek a prostředků (CHLAP) nebo
  - II. lze použít v případě biologické ochrany parazitické mouchy rodu *Ophyra*, nebo parazitické vosičky rodu *Spalangia*, nebo parazitické vosičky rodu *Muscidifurax*, nebo parazitické vosičky rodu *Nasonia*. Využitý bioagens je považován za larviciid.

Obě uvedené metody regulace nežádoucího hmyzu (chemická a biologická) lze kombinovat (tak, aby nedošlo k vzájemnému negativnímu ovlivnění požadovaného účinku) na jednom objektu.

- c) výše dotace bude stanovena na základě údajů z Integrovaného zemědělského registru (IZR) evidovaných ke dni 31. 10. 2026 dle žadatelem ve formuláři s doklady prokazujícími nárok na dotaci uvedených a ošetřujícím veterinárním lékařem v dokladu potvrzených registračních čísel hospodářství;
- d) doložení dokladů prokazujících vzniklé náklady. Uznávají se pouze doklady za nákup prostředků v termínu od 1. ledna roku, ve kterém je zahájeno dané dotační období. Tímto dokladem se rozumí faktury nebo zjednodušený daňový doklad. Na faktuře se jedná o datum uskutečnění zdanitelného plnění (DUZP);
- e) příjemce dotace je po dobu 10 let od data poskytnutí dotace povinen uchovávat:
  - I. účetní doklady prokazující vzniklé náklady (faktury a zjednodušené daňové doklady) ;
  - II. příjemce dotace je povinen vést průkaznou stájovou evidenci o podání přípravků proti nežádoucímu hmyzu (v rozsahu číslo hospodářství, příp. číslo objektu, datum aplikace, název aplikovaného přípravku), kterou je povinen uchovávat nejméně po dobu 10 let od data poskytnutí dotace.

20.C.e. Podpora šetrných metod kastrace prasat

I Účel dotace

Zlepšení životních podmínek prasat v případech, kdy je kastrace považována za nutnou, postupy, při nichž se používají anestetika, analgetika a protizánětlivé léky v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

2 Předmět dotace

Sele ve stáří od narození do 7 dní věku, u kterého byly při kastraci použity anestetika, analgetika a protizánětlivé léky.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb. V zemědělské výrobě podle § 2e odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb.), který zajistil použití šetrné metody kastrace u selat.

4 Forma dotace

Dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

5 Typ dotace

Sazbová dotace.

6 Výše dotace

27 Kč na jedno sele splňující předmět dotace v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

Poznámka k výši dotace: Výše uvedená pevně stanovená sazba může být krácena v návaznosti na disponibilní rozpočtové prostředky určené na tento dotační podprogram.

7 Podmínky poskytnutí dotace

- a) pro účely tohoto dotačního podprogramu se chovatelem rozumí subjekt, kterému vznikly náklady na předmět podporované činnosti;
- b) příjemce dotace je povinen vést průkaznou stájovou evidenci o použití šetrné metody kastrace u selat (v rozsahu číslo hospodářství, příp. číslo objektu, datum kastrace, počet kastrováných selat do 7 dnů věku, použitá metoda kastrace, název aplikovaného léku, jméno a podpis osoby, která kastraci provedla), kterou je povinen uchovávat nejméně po dobu 10 let od data poskytnutí dotace.

20.C.f. Podpora zvětšení nezarošované plochy kotců prasat

1 Účel dotace

Zlepšení životních podmínek prasat zvětšením nezarošované plochy kotců v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

2 Předmět dotace

Odstavené sele do 30 kg ž. hm., kterému je poskytnuto minimálně 20 % nezarošované plochy kotce z celkové plochy kotce.

3 Žadatel

Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb. V zemědělské výrobě podle § 2e odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb.), který zajistil u odstavených selat minimálně 20 % nezarošované plochy kotce z celkové plochy kotce.

4 Forma dotace

Dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

5 Typ dotace

Sazbová dotace.

6 Výše dotace

I 396 Kč/ks průměrného stavu prasnic v období od 1. 10. 2025 do 30. 9. 2026.

Poznámka k výši dotace: Výše uvedená pevně stanovená sazba může být krácena v návaznosti na disponibilní rozpočtové prostředky určené na tento dotační podprogram.

7 Podmínky poskytnutí dotace

- a) pro účely tohoto dotačního podprogramu se chovatelem rozumí subjekt, kterému vznikly náklady na předmět podporované činnosti;
- b) výše dotace bude stanovena na základě údajů z Integrovaného zemědělského registru (IZR) evidovaných ke dni 31. 10. 2026 dle žadatelem ve formuláři s doklady prokazujícími nárok na dotaci uvedených a ošetřujícím veterinárním lékařem v dokladu potvrzených registračních čísel hospodářství.

Příloha k DP 20.C.:

20.C.b. Zásady pro stanovení koncentrace amoniaku (NH_3) v chovech prasat

Dále uvedený postup stanovení koncentrace NH_3 v chovech prasat je určen pro účely ověření nadstandardní pohody prasat zlepšením jejich životního prostředí použitím ověřených biotechnologických přípravků pro snížení emisí NH_3 podle dotačního programu 20.C.b. Podpora zlepšení stájového mikroklimatu prasat dle „Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2026 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů“.

Požadavky na hodnoty koncentrace NH_3

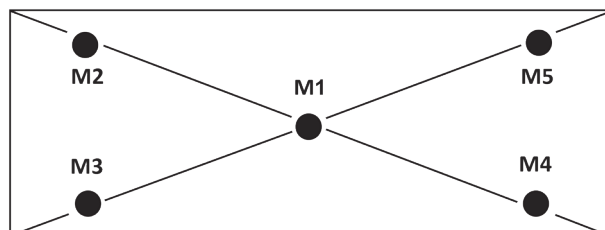
- Koncentrace NH_3 v chovech prasnic, selat do odstavu a mladých chovných prasniček nepřekročí 9,5 ppm.

Stanovení koncentrace NH_3

- Z důvodu zajištění reprodukovatelnosti a porovnatelnosti naměřených hodnot koncentrace NH_3 v chovech prasat je nezbytné dodržovat tyto požadavky na měření:
- V objektech pro chov prasnic a selat do odstavu proběhne měření 1x při každém zástavu, a to mezi 15. a 30. dnem turnusu; ve stájích bez turnusového provozu (mladé chovné prasničky) proběhne měření nejméně 1x za 3 měsíce.
- Měření realizuje ošetřující veterinární lékař nebo jím pověřená osoba.
- Nevyžaduje se akreditace metody měření. Deklarovaná přesnost přístroje (měřicího zařízení) musí být v rozmezí 0–10 %. Je nutné, aby chovatel před měřením požadoval platný kalibrační list a zároveň aby ve venkovním prostoru v dostatečné vzdálenosti od objektu s ustájenými zvířaty požadoval kontrolu tzv. nulového bodu (údaj na displeji ve vzduchu bez přítomnosti amoniaku).
- Používané měřicí zařízení musí být pravidelně ověřováno dle požadavků výrobce nebo dodavatele zařízení. Pokud výrobce nebo dodavatel tyto lhůty neuvádí, je kalibrace platná maximálně 1 měsíc od data poslední kalibrace.
- V průběhu měření je ventilace ponechána ve standardním provozním režimu, který odpovídá aktuálním klimatickým podmínkám a druhu a kategorii chovaných prasat.

Postup měření koncentrace NH_3

- Koncentrace NH_3 se měří v zóně zvířat ve výšce hlav zvířat.
- Koncentrace NH_3 se měří v pěti měřicích místech M1 až M5 a to 1x v průsečíku úhlopříček a 4 x na jednotlivých úhlopříčkách ve vzdálenosti od rohů haly, která odpovídá 1/5 délky stěny haly, viz obrázek. Pokud by tato vzdálenost byla menší než 1,5 m, měří se ve vzdálenosti 1,5 m od rohů haly.

Obrázek: Měřicí místa v objektu pro chov prasnic

- Výsledná hodnota koncentrace NH_3K se spočítá jako aritmetický průměr hodnot naměřených v místech M1 až M5.

Výpočet výsledné hodnoty koncentrace NH_3K v kontrolovaném objektu:

$$K = \frac{K_{M1} + K_{M2} + K_{M3} + K_{M4} + K_{M5}}{5}$$

- Doba měření koncentrace NH_3 v každém měřicím místě musí být minimálně 3 minuty.
- Měření koncentrace NH_3 se ve všech měřicích místech opakuje, je-li rozdíl naměřených hodnot koncentrace NH_3 mezi dvěma libovolnými měřicími místy M1 až M5 50 % a více.
- V případě, že pro měření koncentrace NH_3 bude použit přístroj s elektrochemickým senzorem, je nutné bezprostředně před zahájením měření koncentrace NH_3 ve všech měřicích místech M1 až M5 provést krátkodobé měření okamžité relativní vlhkosti vzduchu. Měření koncentrace NH_3 se neprovádí, pokud okamžitá relativní vlhkost vzduchu, naměřená v daném měřicím místě, přesáhne 90 % (důvodem je především negativní vliv vysoké relativní vlhkosti vzduchu na životnost senzoru pro měření koncentrace NH_3). Zahájení měření po zapnutí přístrojů se provádí po uplynutí doby náběhu senzoru, pokud ji výrobce nebo dodavatel zařízení uvádí.
- Záznam o realizovaném měření musí obsahovat:
  - datum a čas měření,
  - registrační číslo hospodářství, příp. číslo objektu,
  - jméno a podpis osoby, která měření provedla,
  - použité měřicí zařízení vč. Výrobního čísla,
  - naměřené hodnoty koncentrací NH_3 v bodech M1 až M5,
  - výslednou vypočtenou koncentraci NH_3K ,
  - přesnost měřicího zařízení,
  - datum poslední kalibrace.

Zásady pro měření koncentrace NH_3 v chovech prasat zpracovali dne 22. 6. 2022:

Ing. Miroslav Čěspiva, Ph.D., Ing. Petra Zabloudilová, Ph.D.

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v. v. i.

Využívání dotací v chovu prasat v roce 2024

Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

V tomto dotačním programu **2.A.** se jedná o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a kontrolu dědičnosti.

Ministerstvo zemědělství jako reakci na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat v roce 2022 opětovně zavedlo dotační program **8.F.a. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic**. V současné době probíhá renotifikace tohoto dotačního titulu. Dále pokračuje podporou v rámci dotačního programu **Nákazový fond** podprogramem **8.F.d. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat**. Na dotační podprogram byla v roce 2024 vyplacena částka **360,6 mil. Kč**.

Producenti prasat mohli v roce 2024 čerpat finanční prostředky rovněž z národního dotačního programu **20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat**. Za rok 2024 byla vyplacena částka **217,7 mil. Kč**.

K. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA NA OBDOBÍ 2014–2022 A SPZ 2023–2027

Investiční podpora z Programu rozvoje venkova se v období 2014–2022 řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Na základě tohoto nařízení mohli chovatelé prasat žádat o dotaci na investice z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2022 zejména z operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**, kde měli vyčleněny samostatné záměry a nemuseli tak soupeřit s projekty z ostatních sektorů. Podpora byla určena na investice do výstavby či rekonstrukce stájí pro prasata, výstavby či rekonstrukce jímek a hnojišť nebo skladů krmiv a dále také na pořízení veškerých potřebných technologií a na speciální mobilní stroje pro živočišnou výrobu. U projektů do 1 milionu Kč předložených žadateli, kteří hospodaří na méně než 150 ha, bylo možné čerpat dotace i na běžné zemědělské stroje, vč. traktorů. Za celé programové období proběhlo celkem 6 kol příjmu žádostí v této operaci. Finanční alokace na období činí (po navýšení o prostředky z vládní rozpočtové rezervy a prostředků z EURI – nástroje EU na podporu oživení) 15,835 mld. Kč. Bylo podáno celkem 17 430 žádostí o dotaci s vyšší požadované dotace přibližně 38 mld. Kč. Z toho bylo 647 žádostí o dotaci s požadovanou výší dotace 4,47 mld. Kč zaměřeno na prasata. Schváleno k podpoře bylo doposud 9 043 žádostí o dotaci s vyšší požadované dotace přibližně 15 mld. Kč, z toho 293 žádostí o dotaci se zaměřením na prasata s vyšší požadované dotace přibližně 1,5 mld. Kč.

Poslední příjem žádostí v této operaci proběhl v rámci 12. kola v termínu 15. 6. 2021 – 13. 7. 2021. Chovatelé prasat mohli v tomto kole žádat o dotaci v záměru a) projekty do 2 000 000 Kč včetně a zároveň žadatel hospodaří na maximálně 150 ha a splňuje definici mikro, malého nebo středního podniku; Živočišná výroba (skot, prasata, drůbež, ovce, kozy, koně, králíci). Podmínka maximální výměry 150 ha se nevztahuje na ekologické chovy prasat, pokud žadatel požadoval dotaci na technologie zvyšující biologickou bezpečnost, stáje nebo pastevní areály. Finanční alokace pro 12. kolo příjmu žádostí pro operaci 4.1.1 byla 3,75 mld. Kč.

Další příležitostí, kde bylo možné také čerpat dotace na chov prasat, byla operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. V této operaci mohli zemědělci do 40 let, kteří nepodnikali v zemědělství déle než 2 roky před podáním žádosti o dotaci, získat dotaci ve výši 45 tis. EUR na realizaci svého podnikatelského plánu.

Dotační příležitostí pro chovatele prasat byla také operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**. Operace byla zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jednalo se o projekty, které zaváděly nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití. To zahrnuje významná zlepšení technických vlastností, komponentů a materiálů, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristik. Žadatelem byl zemědělský podnikatel. Nová technologie, produkt nebo proces musely být vyvinuty ve spolupráci s výzkumným subjektem nebo žadatelem, který má k vývoji nového produktu, postupu nebo technologie prokazatelně dostatečné zdroje v podobě kvalifikovaného personálu a výrobních zdrojů.

Výše dotace činila 50 % ze způsobilých výdajů na provozní výdaje spolupráce (vývoj a aplikace) a na přímé investice, které souvisí se zavedením inovativních produktů, postupů nebo technologií do praxe. Podporovány byly projekty od 1 mil. do 100 mil. Kč způsobilých výdajů.

V operaci **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů** byly podporovány investice do zařízení a moderních technologií, které souvisejí se zpracováním zemědělských produktů, tedy i vepřového masa, a uváděním výrobků na trh. Konkrétně byly podporovány investice do zařízení pro výrobu potravin a krmiv, do vybavení pro finální úpravu, balení a značení produktů a do skladování. V neposlední řadě bylo možné podpořit projekty zaměřené na investice související s uváděním produktů na trh, a to včetně výstavby a rekonstrukcí budov. Příjemcem byl zemědělský podnikatel, výrobce potravin, nebo výrobce krmiv. Výše dotace pro zpracovatele masa a masných výrobků činila

50 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt činila od 100 000 Kč včetně do 75 000 000 Kč včetně. Celkem proběhlo 7 kol příjmu žádostí. Finanční alokace na období činila 5,795 mld. Kč (po navýšení o prostředky z vládní rozpočtové rezervy a prostředků z EURI – nástroje EU na podporu oživení). Bylo podáno celkem 3 989 žádostí o dotaci s výší požadované dotace cca 12 mld. Kč, a z toho se na zpracování masa (včetně vepřového) zaměřilo 1 316 žadatelů s požadavkem na dotaci 3,7 mld. Kč. Schváleno pak bylo celkem 1 819 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 5,3 mld. Kč. Z těchto schválených projektů bylo na zpracování masa zaměřeno 630 žadatelů s požadavkem na dotaci 1,8 mld. Kč.

Obdobně jako v rámci operace 16.2.1 byly i v potravinářství podporovány projekty zaměřené na inovace v oblasti potravinářství, tedy i pro zpracovatele vepřového masa, a to prostřednictvím operace **16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh.**

I zde výše dotace činila 50 % ze způsobilých výdajů, podporovány byly projekty od 1 mil. do 150 mil. Kč způsobilých výdajů.

STRATEGICKÝ PLÁN SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY NA OBDOBÍ 2023–2027

Investiční podpora prasat je od roku 2023 možná z intervencí rozvoje venkova v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky pro ČR na období 2023–2027 (dále jen „SP SZP“). Konkrétně zejména z intervencí navazujících na operace PRV 2014–2022: 33.73 – Investice do zemědělských podniků, 34.73 – Investice do zpracování zemědělských produktů, 49.75 – Zahájení činnosti mladého zemědělce a 51.77 – Inovace při zpracování zemědělských produktů.

Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty rozvoje venkova v rámci SP SZP na období 2023–2027, která vydává Ministerstvo zemědělství ČR na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva zemědělství <https://mze.gov.cz/spszp> a Státního zemědělského intervenčního fondu <https://szif.gov.cz/>.

První kolo příjmu žádostí o dotaci v uvedených intervencích proběhlo v termínu 22. 8. 2023–12. 9. 2023. Další příjem žádostí o dotaci proběhl v rámci 4. kola příjmu žádostí o dotaci v termínu 8.–29. 10. 2024.

Chovatelé prasat mohou v intervenci **33.73 – Investice do zemědělských podniků** žádat o dotaci v záměrech a) projekty do 2 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha a splňuje definici mikro, malého nebo středního podniku a d) Prasata. Ve 4. kole mohli navíc žádat ještě v záměru j) Welfare prasnic, a to pouze na změnu technologie ustájení vysokobřezích, rodících a kojících prasnic v individuálních klecích na technologie volných porodních kotců a/nebo kotců vybavených zařízením umožňujícím dočasnou fixaci prasnic. Výše dotace je 40 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, kterou lze navýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce a o dalších 10 % pro ekologické podnikatele. Finanční alokace na období činí 10,2 mld. Kč. Bylo podáno celkem 7 668 žádostí s výší požadované dotace přibližně 17 mld. Kč, a z toho bylo 203 žádostí s požadovanou výší dotace 1,7 mld. Kč zaměřeno na prasata. Doporučeno k podpoře je 2 771 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 6,8 mld. Kč, z toho 86 žádostí se zaměřením na prasata s výší požadované dotace přibližně 714 mil. Kč.

Zpracovatelé vepřového masa pak mohou žádat o dotaci v intervenci **34.73 – Investice do zpracování zemědělských produktů.** Výše dotace činí 30 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, kterou lze navýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce a o dalších 10 % pro mikro a malé podniky.

Finanční alokace na období činí 5,015 mld. Kč. Bylo podáno celkem 1 012 žádostí o dotaci s výší požadované dotace cca 2,8 mld. Kč, a z toho se na zpracování masa (včetně vepřového) zaměřilo 385 žadatelů s požadavkem na dotaci cca 1 mld. Kč. Doporučeny byly všechny žádosti o dotaci. Schváleno bylo doposud 159 projektů za 268 mil. Kč zaměřených na zpracování masa.

Podpora z intervence **49.75 – Zahájení činnosti mladého zemědělce** je určena pro zemědělské podnikatele (evidované v Evidenci zemědělského podnikatele), kteří nedosáhli 41 let, a kteří v zemědělství podnikají max. 5 let před podáním Žádosti o dotaci. Dotace je poskytována na realizaci podnikatelského plánu, přičemž jeho realizace musí být dokončena do 2 let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace. Dotace je poskytována ve 2 sazbách. Základní sazba dotace činí 1 500 000 Kč. V případě, že bude předmětem podnikatelského plánu zpracování vlastní produkce, jehož výstupem je produkt uvedený v příloze I Smlouvy o fungování EU, činí sazba 2 030 000 Kč. Dotace je poskytována dle zvolené sazby v jedné splátce, a to již po podpisu Dohody o poskytnutí dotace.

V rámci SP SZP se dále v roce 2024 poskytovaly podpory do chovu prasat prostřednictvím intervence **Dobré životní podmínky zvířat**, v němž bylo realizováno podopatření **Zlepšení životních podmínek v chovu prasat pro prasnice, Zlepšení životních podmínek v chovu prasat pro prasničky** a podopatření **Zvětšení plochy pro odstavená selata** a také od roku 2023 prostřednictvím nové intervence **Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací**. Pro poskytnutí podpor v rámci obou intervencí je nutné plnit podmínku chování veškerých hospodářských zvířat žadatelem tak, aby nedocházelo k jejich týrání, propagaci týrání nebo usmrcování nepovoleným způsobem.

Intervence **Dobré životní podmínky zvířat** přispívá na jiná vylepšení v chovech, než která jsou hrazena z národních zdrojů. V rámci SP SZP mohou chovatelé získat příspěvek například na ustájení s nadstandardní plochou pro nejchoulostivější věkovou kategorii prasat, selata po odstavu nebo na posunutí termínu prvního zapouštění prasniček.

Podmínky pro poskytnutí dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 70/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel musí plnit podmínky nařízení vlády ve stanoveném období na celém hospodářství, kde chová podporovaná zvířata a které uvede do žádosti o poskytnutí dotace.

Sazba dotace:

Pro prasničky v rámci podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat 52 EUR/I VDJ.

Pro prasnice v rámci podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat 82 EUR/I VDJ.

Pro selata v rámci podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata 75 EUR/I VDJ.

Podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat pro prasničky

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- chová minimálně 1 VDJ prasniček,
- provádí individuální označení prasniček,
- provádí první zapuštění prasniček nejdříve ve věku 230 dní,
- eviduje prasničky v integrovaném zemědělském registru,
- žadatel deklaruje do žádosti počet prasniček zapouštěných na uvedeném hospodářství během retenčního období.

Podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat pro prasnice

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- chová minimálně 3 VDJ prasnic,
- provádí turnusový provoz,
- provádí kontroly spárků, příp. jejich ošetření,
- eviduje prasnice v integrovaném zemědělském registru databáze ústřední evidence,
- vede evidenci o turnusovém provozu a o kontrole, případně ošetření spárků podle uvedeného vzoru.

Podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- chová minimálně 1 VDJ odstavených selat,
- navýší celkovou plochu pro odstavená selata o 20 %, tj. minimálně na 0,24 m²/ks,
- označí jednotlivé sekce, kde odstavená selata chová,
- eviduje odstavená selata v integrovaném zemědělském registru databáze ústřední evidence.

Na podopatření pro prasata v rámci intervence DŽPZ bylo v roce 2024, na žádosti podané v roce 2023, vyplaceno celkem 97 401 325 Kč (zdroj SZIF).

Intervence **Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací** reaguje na slabou stránku současného vysokého užívání antimikrobik u potravinových zvířat, kdy jedna z nejvyšších spotřeb antimikrobik v ČR je vykazována v chovech prasat. Cílem této intervence je snížit používání antimikrobik v chovu prasat na základě podávání vakcín a omezovat tak rizika pro zdraví zvířat i konzumentů potravin pocházejících od těchto zvířat. Podpory jsou směřovány na kategorie selata, prasata ve výkrmu, prasničky a prasnice, které žadatel vakcinuje proti vyjmenovaným patogenům.

Sazby jsou stanoveny pro jednotlivé kategorie a dle vyjmenovaných patogenů, proti kterým jsou prasata vakcinována.

Podmínky pro poskytnutí dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 64/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel plní podmínky nařízení vlády ve stanoveném období na deklarovaném hospodářství, kde chová vyjmenované kategorie prasat:

- chová minimálně 3 VDJ prasat,
- vakcinuje prasata proti vyjmenovaným patogenům dle imunizačního programu pro daný chov, schváleného veterinárním lékařem,
- nabývá léčivé přípravky a zachází s nimi v souladu s požadavky stanovenými právními předpisy,
- vede záznamy o vakcinaci a antimikrobiální léčbě,
- eviduje prasata v ústřední evidenci zvířat.

Na intervenci Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací bylo v roce 2024, na žádosti podané v roce 2023, vyplaceno celkem 253 356 925 Kč (zdroj SZIF).

Se zněními nařízení vlády a metodikami, které je provádí, je možno se seznámit na internetových stránkách MZe – Podpory rozvoje venkova | MZe a SZIF – Neprojektová opatření – Státní zemědělský intervenční fond.

L. OPATŘENÍ ADMINISTROVANÁ PROSTŘEDNICTVÍM PGRLF

(Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.)

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále také „Fond“ či „PGRLF“), jehož jediným akcionářem je Česká republika – Ministerstvo zemědělství, realizoval v roce 2024 svou činnost v souladu s přijatou resortní strategií, a to zejména v oblasti poskytování podpor v rámci programů prováděných na základě předchozích usnesení vlády.

Podpory PGRLF byly v roce 2024 poskytovány jak ve formě přímých nevratných podpor (grantů), tak prostřednictvím finančních nástrojů (úvěrů, ve kterých PGRLF vystupuje jako věřitel) respektive v kombinaci finančních nástrojů a grantů. V roce 2024 bylo v nabídce celkem 11 otevřených programů podpor. Projednáno bylo přes 13 tisíc žádostí o poskytnutí podpory a z toho více jak 12 tisíc žádostí bylo schváleno.

V roce 2024 obdržel Fond ze státního rozpočtu finanční prostředky ve výši 1 450 mil. Kč. Spotřebována byla celá částka ve výši 1 450 mil. Kč, která byla beze zbytku využita na vzniklé závazky Fondu vyplývající ze smluv uzavřených s klienty v roce 2024 v rámci všech programů Fondu. Žádnou část z přijaté státní dotace Fond nepoužil na úhradu provozních nákladů, které byly pokryty z vlastních zdrojů. Celková výše podpor ke smlouvám uzavřeným v roce 2024 dosáhla 2 508 mil. Kč, což převýšilo přijatou státní dotaci. Tento převis Fond financoval z vlastních prostředků. V témže roce bylo klientům vyplaceno celkem 2 123 mil. Kč, z velké části jde o výplaty podpor ke smlouvám uzavřeným v přechodných letech.

Fond dále spravuje dlouhodobý finanční majetek ve formě depozitních vkladů a ve formě komerčního portfolia cenných papírů a také v podobě vlastnických podílů v dceřiných akciových společnostech. Jediným akcionářem je Fond v dceřiné společnosti Výstaviště České Budějovice a.s. Fond také vlastní podstatný podíl ve společnosti Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

Předmět činnosti PGRLF:

- poskytování podpor podnikatelům, obcím a dobrovolným svazkům obcí ve venkovských oblastech ve formě
  - a) zápůjček, úvěrů a zajištění dluhu
  - b) finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení v případě úvěrů
  - c) finančních prostředků určených pro podporu pojištění a pro další schválené programy
- správa finančních prostředků určených na financování hlavních činností vymezených zakladatelem
- správa majetkových práv k akciím společnosti

Programy podpory:

A. Podpora komerčních úvěrů – formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení, případně snížení jistiny úvěrů poskytovaných komerčními bankami a jinými financujícími subjekty. V roce 2024 bylo přijato 4 319 žádostí, schváleno 2 708 žádostí s celkovou výší podpory 1 473 mil. Kč k podporovaným komerčním úvěrům ve výši přes 11 mld. Kč, vyplaceno bylo 789 mil. Kč. Uzavřeno bylo celkem 2 730 smluv s celkovou podporou ve výši 1 349 mil. Kč.

A.1. Program Zemědělec – investiční podpora zaměřená zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

A.2. Program Podpora nákupu půdy – program ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví

státu v režimu podpory de minimis.

- A.3.** Program Lesní hospodář – příjemci této podpory mohou být podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími s hospodařením v lesích. Alternativně může být také příjemcem podpory podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem nebo vypůjčitelem lesa a hospodařící dle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté platné lesní hospodářské osnovy. Program je poskytován v režimu de minimis.
- A.4.** Program Zpracovatel dřeva – cílem programu podpory je zpřístupnit nákup techniky nebo technologií pro zpracování dřeva, které umožní zpracování dřeva a dřevního odpadu v jednotlivých částech výroby.
- A.5.** Program Zpracovatel – program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů.
- A.6.** Program Potravinář – program určený pro oblast výroby potravin. V rámci tohoto programu je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení úvěrů poskytnutých výrobcům potravin na pořízení technologických zařízení souvisejících se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským účelům či výrobě potravin (včetně nákladů souvisejících s jejich zabudováním a instalací) či výstavbu, rekonstrukci a vybavení prodejen či prodejních automatů.

B. Finanční podpora pojištění

- B.1.** Program Podpora pojištění – cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění s cílem dosažení vyšší propojištěnosti.

Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy či škůdci, a nebo sjednali pojištění hospodářských zvířat na ztráty způsobené chorobami zvířat, přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy. Program je určen pro malé a střední podniky.

1. Podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin.
2. Podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat.

Maximální výše podpory činí 65 % pro pojištění speciálních plodin, 50 % pro pojištění ostatních plodin a pro pojištění hospodářských zvířat. Procentní výše sazeb podpory byly pro rok 2024 stanoveny takto: 65 % pro pojištění speciálních plodin, 47 % pro pojištění ostatních plodin a 50 % pro pojištění hospodářských zvířat.

- B.2.** Program Podpora pojištění lesních školek – program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali smluvní pojištění na ztráty způsobené sadebnímu materiálu lesních dřevin pěstovaného v lesních školkách a zapříčiněné riziky jako např. Vichřice, požár, krupobití atd. Maximální výše podpory činí 50 %, což byla i sazba podpory, kterou v roce 2024 fond stanovil.
- B.3.** Program Pojištění lesních porostů – program je určen podnikatelům, kteří jsou vlastníky, nájemci, pachtýři, či vypůjčiteli lesa nebo obcím (dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace obcí či právnické osoby založené obcí), a kteří sjednali pojištění lesních porostů zejména proti požárům anebo dalším abiotickým činitelům. V roce 2024 byla stanovena sazba podpory v maximální výši 50 %.

C. Úvěry poskytované PGRLF

- C.1.** Program Investiční úvěry zemědělec – v rámci programu jsou od roku 2018 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru, a to na pořízení investičního

majetku. Program je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou řazeni do kategorie malých a středních podniků. Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 400 000 Kč a zároveň max. 30 % z celkové výše poskytnutého úvěru. U začínajících podnikatelů, kteří nejsou zapsáni v evidenci zemědělských podnikatelů déle než 24 měsíců před podáním žádosti, může činit podpora na snížení jistiny úvěru maximálně až 40 % z celkové výše poskytnutého úvěru. Žádosti bylo možné podávat v roce 2024 v rámci 18. a 19. kola úvěrových programů, které byly spuštěny 6. května 2024 a 7. listopadu 2024.

- C.2.** Program Investiční úvěry lesnictví – program schválený roku 2019, v rámci kterého jsou poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis, a to na pořízení investičního majetku. Program je určen podnikatelům působícím v oblasti hospodaření v lese, vlastníkům, pachtýřům nebo nájemcům lesa včetně obcí a podnikatelům, kteří provozují lesní školky.
- C.3.** Dříve poskytované programy půjček a úvěrů – v roce 2024 byla prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci programů podpory formou úvěrů s možností snížení jistiny úvěru, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech.

Více informací na <http://www.pgRLF.cz/>

M. OPATŘENÍ ADMINISTROVANÁ PROSTŘEDNICTVÍM SZIF

Regulace společného trhu s vepřovým masem

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>. Platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví výjimečná podpůrná opatření v zájmu postiženého trhu, aby se zohlednila:

- omezení obchodu uvnitř Unie a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout z použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření nálezů zvířat,
- závažná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitelů z důvodu ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat nebo rostlin a nákazy.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje dále uvedená opatření:

Podpora soukromého skladování

Podpora soukromého skladování prostřednictvím finanční podpory je legislativně upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, dále pak nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 a prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240.

Systém podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv mezi SZIF a žadateli o podporu soukromého skladování. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa z trhu po stanovenou dobu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace na trhu s vepřovým masem.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

- podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení
- výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

Žádosti o podporu soukromého skladování vepřového masa mohly být naposledy přijímány do 29.4.2022, tímto dnem byl režim soukromého skladování této komodity ukončen. V České republice se do tohoto opatření žádný subjekt nezapojil (soukromé skladování vepřového masa bylo v ČR naposledy aktivně využito v letech 2007 a 2011).

Regulace vývozu a dovozu

Dovoz vepřového masa do EU a jeho vývoz z EU není množstevně omezen a není ani podmíněn dovozním či vývozním povolením. Je však nezbytné vědět, že vepřové maso podléhá při propuštění do volného oběhu EU výběru dovozního cla.

Existuje mnoho preferenčních dohod, na jejichž základě je dovoz vepřového masa od placení dovozního cla osvobozen. Jedná se o tarifní preference. Clo může být sníženo také v případě, že jsou uvedené komodity dováženy v rámci celních kvót, přičemž se rozlišují celní kvóty založené na metodě časového pořadí a celní kvóty spravované prostřednictvím metody souběžného zkoumání.

Dovozy uskutečněné na základě metody časového pořadí jsou spravované celní správou a nejsou podmíněny žádným dovozním povolením. Tyto kvóty jsou přidělovány v takovém pořadí, v jakém

o ně dovozci požádají. Jedná se především o režimy, kde není nutné plnění specifických podmínek pro přidělení kvóty.

Pro uplatnění zvýhodněných dovozních podmínek v rámci kvót řízených systémem licencí (metoda souběžného zkoumání) je při propuštění do volného oběhu vyžadováno předložení dovozní licence. Dovozní licence je vydána pouze subjektu, který splní požadavky dané jednotlivými kvótami **Tab.M.I.I.** Obvykle se jedná o jeden z následujících dvou požadavků:

- prokázání historie obchodování s vepřovým masem
- prokázání referenčního množství.

Společně s žádostí o dovozní licenci musí být složena finanční jistota, jíž držitel licence ručí za to, že dovoz množství, na které mu byla licence vystavena, uskuteční. O tento typ licence se žádá v celé EU v přesně stanovených termínech, přičemž na pořadí podané žádosti nezáleží. Všechny žádosti jsou nahlášeny Evropské komisi. Překračuje-li celkové požadované množství dostupný objem v dané kvótě, stanoví Evropská komise přidělový koeficient, kterým jsou všechny žádosti jednotně poníženy a licence na toto nově stanovené množství vystaveny.

Základní pravidla k dovozním licencím pro zemědělské komodity jsou upravena **nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237** ze dne 18. května 2016 a **prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2016/1239** ze dne 18. května 2016, kterým se stanovují prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí pro zemědělské produkty.

Systém kvót je spravován **nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/760** ze dne 17. prosince 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o pravidla pro správu dovozních a vývozních celních kvót podléhajících licencím, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o složení jistoty v rámci správy celních kvót. A dále **prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/761** ze dne 17. prosince 2019, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, (EU) č. 1308/2013 a (EU) č. 510/2014, pokud jde o režim správy celních kvót s licencemi.

Dovozní a vývozní licence pro živočišné a rostlinné komodity vystavuje na centrálním pracovišti SZIF v Praze Oddělení tržních intervencí, školního projektu, licencí a záruk. Podrobné informace o dovozních a vývozních licencích naleznete na internetových stránkách www.szif.cz

Tab.M.I.I. Seznam dovozních kvót v sektoru vepřového masa spravovaných metodou souběžného zkoumání

Číslo kvóty	Komodita Kód KN	Země původu	Roční objem (t)	Typ dohody	Prokazová- ní historie obchodu	Referenční množství	Hospodářský rok
09.4271	Vepřové maso čerstvé, chlazené, zmrazené	Ukrajina	20 000	bilaterální dohoda	NE	ANO	1. 1. – 31. 12.
09.4272	Vepřové maso čerstvé, chlazené, zmrazené ¹⁾	Ukrajina	20 000	bilaterální dohoda	NE	ANO	1. 1. – 31. 12.
09.4038	Vykostěné hřbety a kýty	Všechny třetí země ²⁾	5 720	WTO	NE	NE	1. 7. – 31. 6.
09.4282	Vepřové maso čerstvé, chlazené, zmrazené ³⁾	Kanada	80 548	CETA	ANO	NE	1. 1. – 31. 12.

¹⁾ Kromě kýt, hřbetů a vykostěných kusů

²⁾ Všechny třetí země kromě Spojeného království

³⁾ Kýty, plece a kusy z nich

Informace o čerpání jednotlivých kvót v rámci celé EU lze nalézt na oficiálním veřejně přístupném webovém portálu Evropské Unie ec.europa.eu, v části Allocation coefficients and decisions:

https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/market-measures/trqs_en

N. LEGISLATIVNÍ PŘEDPISY A PŘEHLED DOVOZNÍCH CEL

Vybrané právní předpisy EU, týkající se chovu prasat, dovozu a vývozu vepřového masa a potravinářských výrobků

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese

<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>

Platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013** ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje mimo jiné opatření týkající se:

- Podpora soukromého skladování – dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, dále pak nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 a prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240.
- Regulace vývozu a dovozu – dle Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 a prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2016/1239.
- Jednotná klasifikace obchodních tříd jatečných prasat (SEUROP) – dle Nařízení Komise (EU) č. 2017/1184 a Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2017/1182.

Vybrané právní předpisy související s chovem prasat vydané ve Sbírce zákonů České republiky a ve Věstníku MZe ČR

a) Oblast zemědělství

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

b) Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 501/2020 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97

Nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování

c) Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

- **Vyhláška č. 136/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 370/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat
- **Vyhláška č. 448/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 72/2017 Sb., Ministerstva zemědělství**, o genetických zdrojích zvířat

d) Oblast zahraničního obchodu

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 18/2012 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů

Nařízení vlády č. 224/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění společných organizací trhu v režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty

e) Oblast potravinářství

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- **Vyhláška č. 417/2016 Sb.**, o některých způsobech označování potravin
- **Vyhláška č. 69/2016 Sb.**, o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich

- **Vyhláška č. 211/2019 Sb.**, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti
- Zákon č. 395/2009 Sb.**, o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů

f) Oblast krmivářství

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů

- **Vyhláška č. 295/2015 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech
- **Směrnice Komise 82/475/EHS**, kterou se stanoví skupiny krmných surovin, které mohou být použity k označování krmných směsí pro domácí zvířata, v platném znění
- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/32/ES** ze dne 7.5.2002 o nežádoucích látkách v krmivech, v platném znění
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 767/2009** o uvádění na trh a používání krmiv

Přehled dovozních cel EU

Od roku 2015 přešla Celní správa ČR pouze na on-line verzi Českého integrovaného tarifu, tzv. e-ČIT. Aplikace e-ČIT je výpis z databáze TARIC CZ, což je integrovaný tarif společenství TARIC rozšířený o národní legislativu – daně a obchodně politická opatření dle národní legislativy.

Od 1. ledna 2024 vstoupilo v platnost prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2364 ze dne 26. září 2023, kterým se mění Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku Taric CZ | Celní správa ČR:

<https://celnisprava.gov.cz/cz/aplikace/Stranky/taric-cz.aspx>.

